

## Vegyes közlemények.

### A nyomozás bevezetése.

Az általános szolgálati határozványok VII. 4. pontja kötelességévé teszi a csendőrségnek minden közbiztonsági zavar előfordultával *azonnal* a hely színére menni, magát gyorsan tájékozni, *a helyszíni szemlét* helyesen megejteni, az ott talált bűnjелеket, nyomokat és gyanújeleket biztosítani, illetve feljegyezni s ezáltal magának a nyomozás vezetésére adatokat, támpontokat és irányt szerezni.

Míndezekből az következik, hogy minden közbiztonsági zavar nyomozásának alapját a helyszíni szemle képezi, mely különösen oly bűneseteknél, melyek valami külsőleg észlelhető hatást idézték elő, vagy nyomokat hagytak hátra, nagy fontossággal bír, mert ezek ügyes felhasználása a sikert majdnem mindig biztosítja.

Minden nagyobb bűnesetnél első sorban az előtalált állapot sértetlen megtartása biztosítandó, hogy t. i. az előtalált nyomok hivatlan személyek által meg ne semmisíthessenek, avagy azokon bárminemű változtatás eszközölhető ne legyen; pl. egy előtalált hulla eredeti helyzetében való megőrzéséről gondoskodik a járőr; a hulla közvetlen környéke, az ott előtalált lábnyomok stb. elkerítés és őrizet alá vétel által biztosítandók lesznek.

Miután az előfordult bűnesetekről az őrsök által a kir. bíróságokhoz intézett jelentések, illetve tényvázlatok a megindítandó bünvádi eljárás alapját képezik: önként következik, hogy ezen jelentéseknek és tényvázlatoknak megbizhatóknak, pontosknak, tárgyilagosknak és kimerítőknak kell lenniök, a mi azonban csak az által érhető el, ha a helyszíni szemle, — mely a nyomozás, így tehát az ennek alapján szerkesztett jelentés és tényvázlat kiinduló pontját képezi, — gondosan megejettetett.

E sorok célja a helyszíni szemlék megejtésére, illetve a nyomozások bevezetésére némi utmutatással szolgálni.

A helyszíni szemle megejtésénél nem ajánlható eléggé, hogy a hely színére csak azon személyeket bocsássuk, kik annak idején a bíróságnál kétségtelenül tanuként szerepelni fognak. Mennél kevesebb ember juthat a tett színhelyére, annál könnyebben akadályozható meg, hogy a szemle eredmény idő előtt kifecsegtessék és esetleg a gyanúsított tudomására jusson. A gyanúsítottat magát pedig csak azon esetben és akkor is csak nagy elővigyázattal tanácsos a helyszíni szemle megejtéséhez előhívni, ha felvilágosításai nélkül a hely és idő szerinti összefüggés egykönnyen meg nem állapítható; ily esetben csak is kérdéseket szabad hozzá intézni és féltékenyen vigyázni kell arra, hogy ő a szemle eredményének felvételéről, t. i. a leletről, tájékozást ne szerezhesen.

Arra is kell a csendőröknek ügyelni, hogy nincse koholt bünténnyel dolgok. A bűnyomoknak a helyszínén való megvizsgálásánál a tapasztalt és gondolkodni tudó csendőr az esetleg felfedezett feltűnő és nem összhangzó jelenségekből csakhamar reá fog jönni, hogy a feljelentő által neki tudomására adott büntény tényleg nem lett elkövetve, vagy pedig maga a feljelentő által követtetett el. Pl. egy kir. végrehajtó azzal gyanúsítottat, hogy egy végrehajtás alkalmával ékszereket lopott, pedig a helyszíni szemle megejtésénél kétségtelenül megállapítottat, hogy a végrehajtó nem volt azon szobában, melyben az állítólag ellopott ékszerek voltak. Egy más esetben egy vidéki takarékpénztár pénztárnoka az általa hosszabb időn át elkövetett sikkasztásokat nem palástolhatván többé, betöréses lopást színlelt, de oly ügyetlenül, hogy a helyszíni szemlét megejtő őrsparancsnok csakhamar megállapíthatta, hogy kívülről nem is történhetett betörés. Az eljáró csendőrnek azonban óvakodni kell attól, hogy magát ily koholt

bűncselekmények feltételezésére könnyen ne csábítassa, mert különben azon veszélynek teszi ki magát, hogy — csalódásnak esvén áldozatul — igazolatlanul a való tényállást szem elől téveszti.

Helyiségek megsejtelésénél és a lelet szerkesztésénél nem szabad terv nélkül eljárni, mind szabad egy pontról a másokra átugrani és ekkép az egyes benyomásokat tarkán összegezni úgy, ahogy a szem azokon megakad; hanem bizonyos rendszert kell szem előtt tartani, a mennyiben az általánosról a részletekre, az egészről pedig annak egyes részeire kell átmenni és az együtvé tartozókat helyesen csoportosítani kell.

Legzélszerűbb, ha mindenek előtt mindent, a mi a külső tetre, az ugynevezett tárgyilagós tényállásra vonatkozik, szemügyre veszünk és összecsoportosítunk és csak ennek kimerítése után veszszük fel az egyes, a tettesre vonatkozó nyomokat és pedig úgy a mint azok 1-ször a tett elkövetése *előtt*, 2-szor a tett elkövetése *idején* és 3-szor a tett elkövetése *után* bizonyos személyre utalnak.

1. Az ugynevezett tárgyilagós *tényállásról* szerkesztendő leletnek a következő pontokat kell felölelnie:

a) a *helyiséget*, annak *felkvését* és a *tért*, melyeket megsejtelünk, mindenek előtt teljes összességében, általános vázlat szerint és általános hatások között kell felvenni, a környéket, a távolságokat, a más helyiségekhez való viszonyt megállapítani s az oda vezető utakat felkutatni: csak így nyerünk az egészről vázlatos képet.

b) Ennek megtörténte után hozzáfogunk az egésznek *kiemelkedőbb része* felvételéhez, megkíséréljük azok egymásközi összefüggését megállapítani és azután az egyes részeket tartalmuk szerint leírjuk.

c) Most már a határokat szorosabbra vonjuk és áttérünk a különlegességre, mely a bűnös támadás tárgyát képezte és itt ép úgy járunk el, mint a többi pont alatt, t. i. az általánosról a részletekre áttérve, a köröket ugyszólván folyton összébb huzzuk.

d) Ha már most a tett elkövetésénél használt eszközöket és szereket majd itt, majd ott előtaláljuk avagy a tett előkészítésének jeleire vagy pedig a tett elkövetése után támadt nyomokra bukkanunk: mindezen jelenségeket a leletbe fel kell venni és pedig annak pontos megjelölése mellett, hogy hol és mikép találtuk azokat.

Lássuk most az esetelt eljárást egy példán. A csendőrség korcszában betöréses lopás történt. A csendőrség azonnal értesítettvén, nyomozó járőrt küld ki, mely a helyszini szemlét megtartva. a következőket találja:

ad a) A korcsma az országút mellett fekszik más házak között, de azoktól udvarok és kertek által elválasztva, melyek a mezőkre vezetnek ki. A korcsma oldalt melléképületek által határoltatik és azok között elterülő udvar a hátul fekvő gyümölcsös kerttől *leczkerítéssel* van elzárva, mely kerítésen át ajtó vezet a gyümölcsös kertbe. Ezen ajtó mindég, tehát a betörés éjjelen is függőlakattal volt elzárva. Az országútról az udvarra egy, éjjel mindég zárva tartott kapu át juthatni, míg a rendes közlekedésre a korcsma épületén egy kis ajtó szolgál, mely az épületet két részre osztó tornácra nyilik, honnan ezen ajtóval szemközt ismét egy ajtó az udvarra vezet. A házbeliék bementása szerint mindezen ajtók éjjel zárva vannak és állítólag a betörés éjjelen is zárva voltak.

A tornácztól *jobbra* esik az *ivószoba*, melynek 3 ablaka az országutra szól; az ivószoba mögött van a *konyha*, 2 ablakkal az udvarra és e mellett az éléskamra, mely a konyhával egy ajtó által van összekötvé. Ugy az ivószobából, mint a konyhából 1—1 ajtó vezet a tornácra.

A tornácztól *balra* eső helyiségek ép úgy vannak elosztva, mint a jobboldaliak, de azon különbséggel, hogy azokba a tornáczról csak egy, az országút felé eső lakszobába vezető ajtón át lehet jutni. Ezen lakszoba mögötti, az udvar felé

néző két kamrában a korcsmáros családja szokott aludni.

ad b) Az *ivószobában* az ablakokkal szemben a falnál egy faszekrény áll, mely egy méter magas, fél méter széles és 30 cm. mély; a szekrény közönséges szekrényalakattal volt zárható és a szekrény ajtaja pántokon függ. A korcsmáros állítása szerint ezen szekrényben a betörés éjjelenél két pénzérszény volt elhelyezve: az egyik vörösésbarna bőrből sárga rézfoggantyúval, a másik (egészen új és leváltárczához hasonló) sárga bőrből. Ezen két erszény, melyekben összesen 235 frt 60 kr. volt, a szekrény feltörése után ellopottak. A szekrény feltörése akkép eszközöltetett, hogy a szekrény ajtajáról a pántok lefesztették.

ad c) A lopás akkép eszközöltetett, hogy a betörők a mezőről a gyümölcsös kerten át a lézkerítés *átmászása* után behatoltak az udvarra, a csűr falára akasztott kis létrát a földszínétől két méter magasságban lévő, a tornácajtóhoz közelebb eső *konyhaablakhoz* támasztották, az ablakot, melynek retesze aligha lehetett jól megerősítve, alkalmasint erős rázás által kinyitották és most már a nyitott ablakon át a konyhába és innen a záratlan ajtón át az ivószobába bejutottak. Hogy a betörők aligha nem ketten voltak, mutatja az esőtől meglazult kerti uton előtálalt *kétféle* lábnyom, mely úgy befelé, mint kifelé vezetett. Ezen lábnyomok biztosítására azok egy része deszkadarabokkal letakartatott és azokról pontos méretek is vették. Hogy a két betörő a *lézkerítésen át*mászott, mutatja azon körülmény, hogy a léczek hegyein a sáros csizmáktól eredő piszok nyomai találtattak. Hogy a kis létrát a tornác felé eső konyhaablakhoz támasztották, abból következtethető, hogy reggel ezen ablak *nyitva* találtatott s hogy ezen ablak előtt az udvaron a létra hegyeinek *benyomásai* tisztán észlelhetők.

ad d) A *szekrény feltörésére* a betörők *vésőt*

használtak, melylyel a pántokat a szekrény ajtajáról lefesztették. Ezen véső éle *ki volt csorbultva*; ezt mutatják a puha fából készült ajtón észlelt benyomások.

A betörés után a betörők az ivószobából még egy pár *férfi csizmát* is elvittek; ezek ugyanis este még az ivóban voltak, reggelre pedig eltűntek.

Ez lenne tehát a tárgyilagos tényállás a helyszíni szemle eredményei alapján. Ezzel azonban feladatunk még koránt sincsen megoldva, mert ezeken kívül szükséges még:

hogy az egyes, a tettes személyére vonatkozó nyomok, melyek a helyszíni szemle alkalmával — a fentiekben kívül — még előtálaltatnak, alkalmas módon csoportosíttassanak és pedig akkép, hogy a mások által észlelték is bevonhatók legyenek, miután ezen észleléseket később tanukként lehet felhasználni.

2. a) Legelőbb sorolnak azon nyomok, melyek a tett elkövetését *megelőzték* és előkészületekre vallanak. Ily előkészületek lehetnek szerek és eszközök beszerzése, leskelődés, a helyiség és alkalmatlóság, valamint a tett színhelyére vezető ut kikémlelése, a zsákmanó elszállítására szolgáló tartályok készentartása stb.

b) Azután a *tett elkövetésének lefolyására* fordítandó figyelem és mindama nyomok, melyek a *tett elkövetése alatt és közben* esetleg hátrahagyattak, pontosan megszemlélendők és leirandók, már a mennyiben a tettes kiderítésére vezethetnek. Ilyenek lehetnek a vérnyomok, melyekből arról lehet következtetni, hogy a tettes ruházatán is ilyenek léteznek, vagy hogy a tettes a tett elkövetésénél maga is megsebesült vagy megsebesítettet, pl. ablaktábla benyomása alkalmával; ily jelek továbbá gyertyacseppek, gyufadarabok, csizmáról leesett sár, fojtások, papírdarabok, küzdelemre mutató lábnyomok, elveszett gombok, fövegek, szerszámok, zsebkendők, rongyok stb.

c) Végül szemügyre veendő az azon nyomok, melyeket a gonosztevő a *tett elkövetése után* hátrahagyott;

ezek is pontosan leírandók. Itt azonban ügyelnünk kell azon nyomokra, melyeknek célja a nyomozót a helyes iránytól elterelni. A helyes nyomot illetőleg figyelniük kell arra, hogy a tettes, esetleg zsákmánynyal megterhelten, mely uton távozott a helyszínről. Gabonapásnál pl. az utközben elszórt gabonaszemek, házi állatok ellopásánál, melyeket rendszeren (hogy zajt ne okozzanak) le szoktak azonnal ölni, a véryomok, más nehezebb tárgyak elhurcolásánál a vonszolás által keletkezett nyomok, kosarak vagy zsákok elcipelésénél a pihenés közben keletkezett nyomok fogják az utat megmutatni. Ezen ut szemügyre vétele folytán a helyszíni szemle olykor igen nagy távolságokra terjedhet ki, de a legtöbb esetben a tettes közvetlen felfedezésére vezet.

Térjünk most vissza a fennebb részletezett példánkhöz és lássuk az ímént követeltet alkalmaszását.

Már az 1. alatt észlelték alapján azon feltevésre jutott a nyomozó járőr, hogy a betörést ketten követték el. Hogy pedig a tettesek férfiak és pedig aligha nem csavargók lehettek, megerősítést nyert a következő *jelenségek* folytán :

ad a) A lopás előtti délután — amint kiderített — két idegen férfi fordult meg a korcsmában. Ezek — mielőtt eltávoztak — kimentek az udvarra és (miután valószínűleg tettük végrehajtására az alkalmatosságot kiderítették) a nagy kapun át eltávoztak és a szomszédfal felé vették ugyan útjukat, de alig mentek a korcsmától néhány száz lépésnyire, letértek az országról a mezőre és az ott összerakott *buzakeresztek* között háltak meg, honnan, mint a kertben az udvar felé vezető *kétféle lábnyomok* mutatják, a léczkerítés átmászása után hajnal felé a korcsmába visszatértek.

ad b) Ezen feltevés megerősítést nyert azon körülmény által, hogy a konyhaablaknál, melyen át a tettesek bemásztak, egy buzakaláz találtatott, mely alkalmasint alvásközben az egyik tolvaj ruhá-

jára ragadott és a bemászás közben a ruháról levált. Ezen buzakaláz vezetett tulajdonképen az a) alatt ecsetelt nyomra, hogy a két betörő a szabad mezőn a buzakeresztek között töltötte az időt.

Az ivószobában a felfeszített szekrény előtt az egyik tettes csizmája sarkáról levált az odatapadt sárréteg: ezen sárrétegen ugyanazon — szabálytalanul bevett csizmaszögekből eredt — benyomások észlelhetők, mint az egyik lábnyomon a kertben. Ezen sárréteg gondosan megszárittatott és megörzés alá vétetett.

ad c) A kerten túl, már a szabad mezőn a gyepen, az egyik betörő alkalmasint levetette saját csizmáját és felvette az ivószobából *ellopott csizmát*. Ez onnan volt következtethető, hogy a gyepen két — felér vázson zsebkendőből készült — kapcza találtatott, melyeknek egyikén veres himzessel A. R. betűk láthatók; azon kívül ezen helytől kezdődőleg új — az eddigétől elütő — lábnyom észlelhető.

A lábnyomok a kerttől nagy körben az országról vezetnek, hol lassankint a szomszéd falu irányában elenyésznek.

Ezen körületekintő és pontos helyszíni szemle alapján a nyomozó járőrnek már a következő napon sikerült a negyedik faluban két csavargót letartóztatni, kiknél reszelők, tolvajkulcsok és egy — élén kicsibult — véső, továbbá két forgópisztoly találtatott.

A betöréses lopást tagadták ugyan, de a helyszíni szemle alkalmával előtalált adatok tettességüket kétségtelessé tették. Csizmáik nyanyis tökéletesen beleillettek a lábnyomokba, illetve az ivószobában elejtett sárrétegbe; a kapczákat az egyik faluban felismerte egy parasztasszony, hogy t. i. a zsebkendőt kapczák készítésére az egyik letartóztatott csavargónak — ki akkoriban ezen faluban hosszabb időn át mint kőmives dolgozott — odaajándékozta; a csavargónál előtalált véső teljesen beleillett a szekrényen

hátrahagyott benyomásba és végül a korcsmáros — bár a csavargók arczára már nem emlékezett — a két erszényt, melyek a csavargók batyujában előtaláltak, — sajátjának ismerte el.

Az esetelt példa nyomán láthatjuk tehát, mily fontos a nyomozásra a helyszíni szemle, mennyire megkönnyíti és mily biztosan vezet a tettes felfedezésére a helyszíni szemle gondos és alapos megejtése. Nem ajánlhatjuk ennél fogva eléggé az eljáró csendőröknek, hogy az általános szolgálati határozványok VII. 4. pontjában kötelességükké tett *helyszíni szemlét* a legnagyobb lelkiismeretességgel és a legapróbb részletekig is behatolva ejtsék meg.

### *Utmutatás a térkép olvasáshoz, a térképen és azzal való tájékozáshoz.\**

Az általános szolgálati határozmányok «Bevezetés» 9. pontja, valamint a m. kir. honvédelmi miniszter úrnak 1897. évi április hó 22-én 2310/eln. szám alatt kelt rendelete meghagyja, hogy a térképolvasás, valamint az azon és azzal való tájékozás az altiszti iskolákban, nemkülönben az örsökön is taníttassék.

E sorok czéjja a csendőröknek e tekintetben némi útmutatással szolgálni.

A térképolvasáshoz mindenekelőtt szükséges, hogy a térképen berajzolt különböző terepidomokat, tereptárgyakat, vizeket, közlekedési vonalakat, mezőket stb. illetve ezek jelzéseit és rajzát ismerjük, szükséges tehát tudnunk, hogy a terepidomok stb. hogyan néznek ki a térképen és fogalmunknak kell lenni arról, hogy ezen idomok s különböző tereptárgyak mily mód szerint lesznek a térképre rajzolva. Ezen okoknál fogva czélszerűnek tartjuk első sorban röviden ezen ismeretekkel foglalkozni.

\* Segédeszközök: «Tankönyv az egyévi önkéntesek számára» IV. rész. Tereptan és Terepbrázolás, továbbá Reitzner's Terrainlehre és egyéb jegyzetek.

Minden térkép a terepet rajzbelileg tünteti fel, magától értetődik, hogy a képmásolatok nem a valódi nagyságban, hanem kisebbítve vannak a térképen feltüntetve és pedig egy bizonyos, meghatározott arányban, vagyis a földterület összes részei és tárgyai vízszintes kiterjedésükben egy és ugyanazon mértékben lesznek a térképen kisebbítve.

A kisebbítés aránya mindig azon czéltől függ, mely végből egyik vagy másik térkép készítettik.

A kisebbítés foka minden térképen fel van tüntetve és pedig:

vagy egy kisebbített mérle által, mely vízszintes távolságok megmérésére használható fel, vagy az arányszám által, végre az által, hogy egyenlőten mértékegységeket hozunk arányba.

Az osztrák és magyar térképeknél többféle kisebbítések vannak rendszeresítve, mi azonban csak azokról emlékezünk meg, melyek a csendőrségnél használatban lévő térképeken vannak alkalmazásban.

1. Az örskörletek térképe 1:75,000 arányú, vagyis minden tereptárgy vízszintes kiterjedése és vízszintes távolsága egy másik tárgytól: 75 ezerszer kisebb, mint a természetben. E térképen 1 cm egyenlő 750 méterrel, ez pedig egyenlő 1000 lépéssel.

E térképet «*részletes térkép*»-nek (Special-Karte) nevezzük.

2. A szárnyak területét feltüntető térkép 1:200,000 arányú, vagyis ezen a térképen minden tereptárgy vízszintes kiterjedése és vízszintes távolsága egy másik tárgytól: 200-ezerszer kisebb, mint a természetben.

E térképen egy centiméter egyenlő két kilométerrel, ez pedig egyenlő 2667 lépéssel.

E térképet «*új általános térkép*»-nek (neue General, Karte) nevezzük.

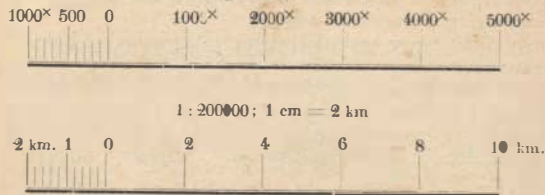
Ezen két térkép egyúttal a hadsereg térképeit is képezi.

3. Magyarország térképe 1 : 900,000 arányú, e térképen tehát minden tárgy vízszintes kiterjedése és vízszintes távolsága egy másik tárgytól: 900-ezerszer kisebb, mint a természetben. E térképen egy centiméter egyenlő 9 kilométerrel, ez pedig egyenlő 12,000 lépéssel.

A részletes és az általános térkép mértéke a következő:

### Mérték.

Részletes térkép 1 : 75.000 mértékben vagy 1 cm = 750 m  
vagy 1.000<sup>x</sup>



Említett térképeken a terep és tartozékainak fel-tüntetése az e czéla rendszeresített ábrázolási mó-dok alapján történik.

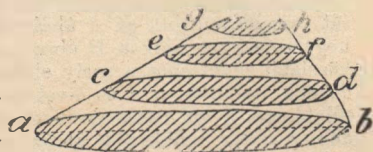
A részletes térképen a földgegyenetlenségek ábrázolása rétegvonalak és hegycsíkok segélyével történik ; az új általános térképen a földgegyenetlenségek ép úgy ábrázoltatnak, mint a részletes térképen s ezen térkép különben is nem egyéb, mint a részletes térkép kibővítése és pedig : e térképnek minden egyes lapja 8 részletes térképlapból van összeállítva, e térképen a terep barna, a vizek kék, az erdők zöld, végre a váz többi része fekete színben van feltüntetve ; végre Magyarország térképén a földgegyenetlenségek sárgásbarnára vannak festve. Ez utóbbi térképén a szín- és jelmagyarázat a térkép alján van feltüntetve, ennek segélyével tehát e térkép könnyen olvasható.

A részletes térképen a földgegyenetlenségek, a mint már említettük, rétegvonalak és hegycsíkok segélyével lesznek a térképre rajzolva.

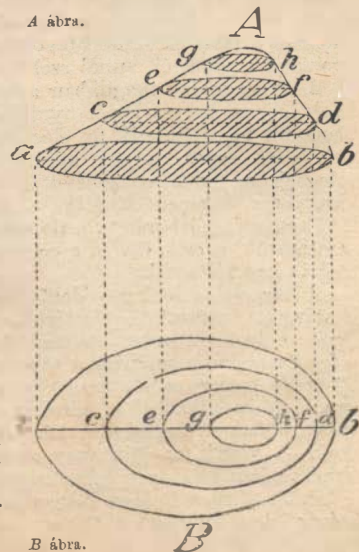
Mit nevezünk rétegvonalnak ?

Gondoljuk a tereprészeket több egymástól egyenlő távolságban fekvő vízszintes lapok által szelve, minden metsző sík ott, hol a terepegyenetlenség felületét átszeli, egy összefüggő, tehát önmagába visszatérő vonalat fog képezni, s e vonalakat nevez-zük «rétegvonalak»-nak.

Képzeliük, hogy A ábra egy hegyet ábrázol, úgy a mint az a természetben a szemlélő előtt állana. Fekessünk e hegyen keresztül képzeletben egymás fölé és egyforma magasságban sík lapokat *ab*, *cd*, *ef* és *gh*, akkor e lapok elméleti vízszintes rétegeket fognak képezni, e rétegek körvonalai pedig képezik a rétegvonalakat. E magyarázatból és ábrából az következik tehát, hogy ugyanazon rétegvonal bármely részén fekvő pontok egyforma magasságra vannak a tenger színe fölött.



A ábra.



B ábra.

Mint hogy a terepidomokat úgy a mint azok a természetben kinéznek, térképekre rajzolni nem lehet, ennek következtében a terepidomok és tereptárgyak vízszintes kiterjedésükben lesznek a térképre vetítve.

Az *A* ábrán jelzett hegy tehát a térképen vízszintes kiterjedésében rétegvonalak által ábrázolva, úgy nézne ki, a mint azt a *B* ábra mutatja.

Ezen ábrán látjuk, hogy a rétegvonalak hol közelebb, hol távolabb fekszenek egymástól. Ha a *B* ábrát összehasonlítjuk az *A* ábrával, azt fogjuk látni, hogy a rétegvonalak a *B* ábra azon részén állanak közelebb egymáshoz, a mely oldal az *A* ábrán meredekebb, tehát *h*, *f*, *d* és *b*-vel jelzett részen, míg a túloldalon, a hol az *A* ábrán az oldal kevésbé meredek, a rétegvonalak a *B* ábrán távolabb esnek egymástól. Ebből tehát az következik, hogy minél közelebb esnek a rétegvonalak egymáshoz, annál meredekebb a talaj és minél távolabbra esnek a rétegvonalak egymástól, annál szelidebb a lejt.

A rétegvonalak magukban a terepnyenetlenségeknek teljesen helyes képét nyújtják ugyan, de a domborzatot nem tüntetik fel elég szembetűnően, azonkívül az egyes rétegek közé eső részletek teljesen elesnek, ez okból az összetett ábrázolási mód szerint lesznek a térképek csinálva.

Ezen módnál a rétegvonalakon kívül, a mint már említettük, a *csikózás* és a bejegyzett *magasságméretek* is használatnak.

A *hegycsíkok* a legrövidebb lejt irányában meghatározott vastagságban és térközökben húzott vonalak, melyeknek hossza változó. A hegycsíkok szélessége és ezeknek egymástól távolsága a lejt fokozattól függ és pedig minél szelidebb a lejt, annál vékonyabbak és ritkábbak s minél meredekebb az, annál vastagabbak és egymáshoz közelebb esnek a hegycsíkok. A vízszintes lejt, vagy az úgynevezett lapály, fehéren hagyatik azon tehát hegycsíkok nincsenek.

Az *A*, illetve *B* ábra hegycsíkokkal rajzolva úgy nézne ki, a mint azt a *C* ábra mutatja.

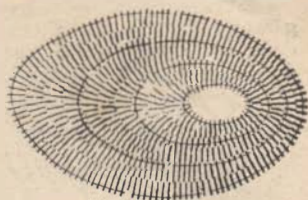
A hegycsíkok színfokozata alapján a katonai terepfelvételeknél egy legnagyobb és egy legkisebb csíkfokozat van használatban. Lásd *D* ábrát.

A legnagyobb csíkfokozat kiterjedett részletes idomok nélküli állandó lejteknél, a legkisebb csíkfokozat pedig a részletes idomoknál jön alkalmazásba.

A *magasság méretek* számok, melyek az illető pont magasságát méterekben fejezik ki. A mi monarchiánkban összehasonlítási sikul az adriai tenger színe Triesztnél vétetik. Egy pontnak a tengerszine fölötti merőleges mérete «*általános magasság*»-nak (abszolút magasság) nevezetük.

A térképeken számokkal feltüntetett magassági pontok mind ily magasságot jeleznek, a mi azt jelenti, hogy a térképeken számokkal megjelölt pontok, természetben annyi méter magasságban fekszenek a tenger színe fölött, a hanyát a szám jelez.

Tekintsünk a mellékelt *E* ábrára, azon látni fogjuk, hogy a Májos hegy 216, az Új májos pusztától balra eső domb 185, e puszta alatt az országút 131, az Új tanya 132 és végre az Új tanyától balra az országút, a tégláégető felett 122 méternyire fekszik a tenger színe fölött.



C ábra.

A mi monarchiánkban összehasonlítási sikul az adriai tenger színe Triesztnél vétetik. Egy pontnak a tengerszine fölötti merőleges mérete «*általános magasság*»-nak (abszolút magasság) nevezetük.

40 fokon felüli lejteknél

35—40°

30—35°

25—30°

20—25°

15—20°

10—15°

5—10°

5 fokon aluli lejteknél

D ábra.

D ábra.

D ábra.

D ábra.

D ábra.

D ábra.

Legnagyobb csíkfokozat

Legkisebb csíkfokozat

Két pont magasság különletét *viszonylagos magasság*-nak (relatív magasság) nevezzük.

Például az *E* ábrán a Májos hegy 216 méter magasságra fekszik, az Új májos pusztától balra eső domb pedig 185 méter magas; a Májos hegynek e dombbal szemben *viszonylagos magassága* tehát 31



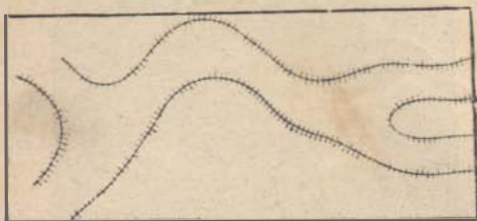
E ábra.

méter, más szóval: a Májos hegy 31 méterrel magasabb, mint a kérdéses domb.

Röviden megemlékeztünk a fentiekben a terepidomok rajzmódjáról, most áttérünk a terepidomok főbb alakjainak ismertetésére.

A terepen megkülönböztetünk *emelkedéseket* és *mélyedéseket*, ezek határozott alak nélküli jelentéktelen lejtű terepegyenetlenségek; továbbá *terephullámokat*, ezek is jelentéktelen emelkedések.

Lásd *F* ábrát. A vonalak a «*rétegvonalak*»-at, a hegycsikok pedig a terephullámokat tüntetik elő.



F ábra.

Ezután megkülönböztetünk *dombokat*, ezek 200 méterig terjedő viszonylagos emelkedések. Lásd *G* ábrát.



G ábra.

A 200 méteren felüli emelkedéseket *hegyeknek* nevezzük. Lásd *H* ábrát.

Hegycsoportozatokat végre *hegységek*-nek nevezzük.

Minden emelkedésen következő fő alkatrészeket különböztetünk meg: a tetőt, a hegytörzsöt és a hegylábát. Lásd *I* ábrát.

Ezen ábra egy hegyet úgy ábrázol, mintha az természetben előttünk állana. Ezen a tető az *abc* rész, a törzs az *ac* és *df* vonal között van, a hegy lába pedig a *df* és *gh* vonalak között.





H ábra.

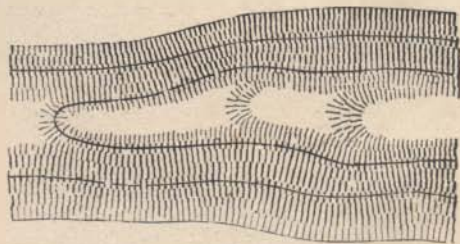


I ábra.

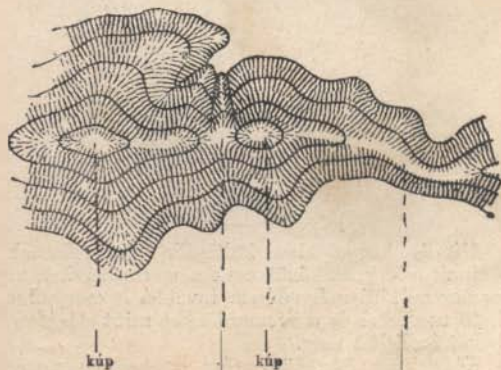
A hegy teteje lehet: *kúp*, *hát* vagy *lap* alakú.  
 K ábra egy kúpot, L ábra pedig egy hát-alakot ábrázol. A lap alakrajza hasonlít a kúp rajzához, csak hogy a lap alaknál a vízszintes, tehát fehér rész terjedelmesebb.  
 A legfelsőbb, többé vagy kevésbé hosszúra nyúló keskeny terepboltozatok, melyek a hegyeket összekötik *gerinczeknek* neveztetnek. Lásd L<sub>1</sub> ábrát.



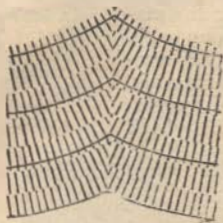
K ábra.



L ábra.

L<sub>1</sub> ábra.

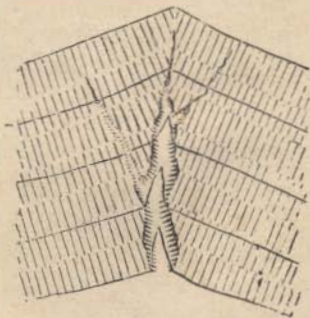
$M_1$  ábra egy *metsződést*,  $M_2$  egy *csorgát*,  $M_3$  egy *vizmosást* ábrázol.



$M_1$  ábra.



$M_2$  ábra.



$M_3$  ábra.

Minden hegyoldalon különféle részletidomok fordulnak elő. Ezek közül csak a *metszödések*, melyek meder nélküli mélyedések, továbbá a *csorgákat*, látható mederrel és a *vizmosásokat* mint a legfontosabbakat említjük meg.

Két kupot összekötő rész *nyeregnek* neveztetik. Lásd  $N$ ,  $N_1$  és  $N_2$  ábrákat.

$N$  ábra egy teljesen szabályos *nyeret* (a) az  $N_1$  ábra pedig egy szabálytalan alakú *nyeret* (b) mutat.  $N_2$  ábrán pedig egy hosszukás *nyeret* (c) látunk.

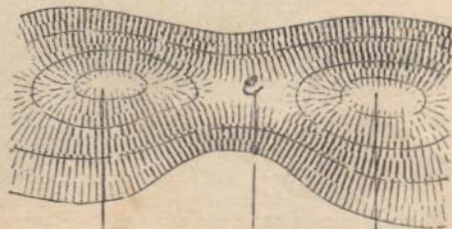
A hegyoldalak — tekintettel a lejtőszögre és a megmászhatóságra, — *lejtőnek*, *eresznek*,



$N$  ábra



$N_1$  ábra.



kúp

nyereg

kúp

$N_2$  ábra.

*meredélynek, szakadéknak, falnak, vagy függő falnak* neveztetnek. Lásd O ábrát.

Ezen ábrán látjuk, hogy a hegyoldalak, ha azok



10 fokig emelkednek *Lejtőknek* neveztetnek és kocsival is járhatók. 10—20 fokig emelkedő lejték *Ereszeknek*

neveztetnek és gyalog még járhatók; 20 fokon felüli lejték 40 fokig már csak megmászhatók, ily lejték *Meredélyeknek* neveztetnek; 40—45 fokig emelkedő lejtén már csak kúszva lehet feljutni, míg a 45 fokon felüli lejték többé meg nem mászhatók. 40—60 fokig a lejteket *sakadékoknak* nevezük, azon felül pedig *falnak*. Ha a fal 90 fokon túl hajlik, *függő falnak* nevezetik. Ezen ábrából egyttal a lejtőzögek, illetve a hegyoldalak lejtjének fokokban ki-



P ábra.

fejezett nagyságáról is némi fogalmat alkothatnak maguknak a csendörök.

A különböző domboru lejtidomokat, — tekintve, hogy azok ismerete a csendöröknek nem föltétlen szükséges, — nem soroljuk fel.

Terjedelmes mélyedéseket a földfelület magaslatai között, völgyeknek nevezük. Lásd P ábrát.

Ezen ábrán a hegyesikozott rész a *völgysegély*, mely a völgy két szélén *völgysszorulatot* (a és b) a közepén pedig *völgytáglulatot* képez. A völgyön keresztül a ← irányában egy folyó folyik, melybe a hegylejtől jobbról és balról több patak ömlik. A völgytáglulatban a folyó három kisebb-nagyobb szigetet képez.

A folyó valamint az álló vizeknek, továbbá azokon előforduló hidak, révek, kompok, gázlók stb., nemkülönben a különböző talajnemeknek, növényzetnek, építményeknek, közlekedéseknek stb. rajzát e közlemény végén levő «Egyezményes» jelek között találják meg a csendőrök, ez okból ezekkel külön nem is foglalkozunk.

Ezek előrebocsátása után áttérünk a **térképölvasásra**.

A *térképölvasás* tulajdonképen csak folytonos gyakorlatok alapján a szobában és a terepen sajátítható el, ez okból a térképölvasás — a midőn arra alkalom nyílik — az őrsőkön is mindig gyakorlandó.

A térképet, ha azon olvasni akarunk, mindig úgy tartsuk kézben, vagy fektessük asztalra, hogy az írás felénk legyen fektetve.

A kezdők jegyezzenek meg maguknak egy-két terep idomot és egynéhány egyezményes jelet, — vagy ezeket maguk előtt tartsák — és keressék fel e jegyeket, illetve idomokat a térképen.

Minden őrsön az őrs térképe rendelkezésre áll s mert a csendőrök az őrskörletet amugy is ismerik, az egyes idomok és egyezményes jeleket tehát könnyen fel fogják a térképen találni.

Minden térképölvasási órán több és több idom és egyezményes jel keresendő a térképen. Ha ebben már kellő gyakorlatot értek el a csendőrök s az egyezményes jeleket is ismerik, kisebb feladatokat oldandók meg, például: az őrsállomástól a legközelebbi községbe vezető út milyen területen vezet keresztül, — az út mentén mi látható, mily földek, mily ültetvények, mily terepidomok, mily építmények stb.

Ily és hasonló feladatok által a csendőrök a térképen több és több áttekintést fognak idővel szerezni, különösen ha a térképet időközönként a természettel is összehasonlítják.

Ha a csendőrök ily kisebb feladatokat már megoldani tudnak, egyes pontoknak a másiktól való távolságának meghatározásában gyakorlandók. Kez-

detben egyenes vonalak hossza, — melyek sík területeken pl. lapályon, völgyeken vezetnek keresztül — határozandó meg. Leghelyesebb, ha a csendőrök a térkép mértékét egy darabka papírra lemásolják és ennek segélyével mérik meg a vonal hosszát. Tudjuk, hogy a részletes térképen egy centiméter egyenlő 1000 lépéssel, minden milliméter tehát 100 lépéssel, ha tehát a megmért vonal hossza például 3 cmt 8 mm. volna, ez természetben 3800 lépést tenne ki (egy lépés 75 cmt.) vagyis a megmért vonal 3800 lépés hosszú. Az új általános térképen 3 cmt. 8 mm. megfelel  $7\frac{6}{10}$  kilométernek vagyis 10.108 lépésnek, röviden mondva egy mértföldnek.

Ha az egyenes vonalak megmérésében a csendőrök már jártasak, görbe vonalak megmérésében is gyakorlandók. Gyakorlatul vehető egy út, mely egy községből a másikba vezet és nem egyenes. Ily vonalak megmérése oly formán történik, hogy az egyenes vonalakat külön — a kanyarulatokat pedig szintén külön mérjük le, de ez utóbbiakat könnyebb lemérés céljából több rövid egyenes vonalra osztjuk, azután pedig a megmért összes vonalak hosszát összegezzük.

A *Q* ábra egy utat ábrázol, mely *A*-től *B*-ig vezet. Az ut *A*-től *a*-ig egyenes, azután fordulatot képez *d*-ig, honnan megint egyenesen vezet *B*-ig. Az *a*-től *d*-ig terjedő részt három egyenes vonalra oszthatjuk be s így az egész út öt egyenes vonalból áll, melyek a már leirtak szerint lesznek lemérve.

Ha a csendőrök mérték segélyével már kellő jártaságot sajátítottak el maguknak a távolságok lemérésében, a szemmérték szerinti mérések is gyakorlandók t. i. szemmérték szerinti határozandó meg, hogy egy pont a másiktól mennyire esik. E mérés ugyan nem eléggé pontos, de tájékozásnak elegendő.

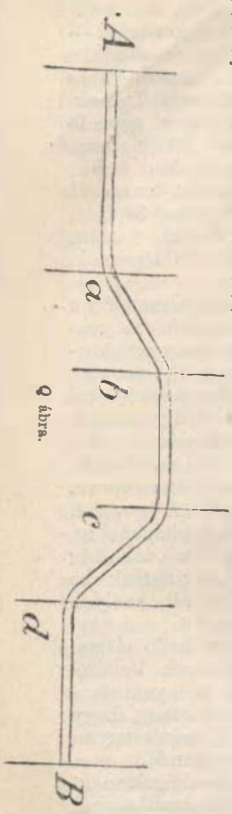
E mérések célja, a mint látjuk, a távolságok meghatározása. illetve, hogy a térképről kiszámíthatassuk, hogy egy pontról a másikra mily idő alatt juthatunk.

Tudjuk, hogy a katona rendes menetben perczenként 115 lépést tesz, a csendőr járőr pedig portyázva 80—85

lépést, természetesen mindketten sik terepen és rendes viszonyok és időjárás között. Ha két pont egymás közötti távolságát ismerjük, könnyen kiszámíthatjuk, hogy a másik pontot mily idő alatt érjük el. Például: ha A pont B-től a részletes térképen 6 cmt. távolra esik, az a természetben egyenlő 6000 lépéssel, e távolság tehát rendes menetben pihenés nélkül körülbelül 52 percz alatt, portyázva pedig 75—80 percz alatt tehető meg; feltéve, ha az út nem vezet lejtéken, hanem sikon.

Lejtéken vezetők utak megmérése ugyanúgy történik, mint a sikon vezető utaké, de az ily utak bejárása sokkal több időt vesz igénybe, mint a sikon vezető utaké. Azt mindenki tudja, hogy minél meredekebb és hosszabb a lejt, annál lassabban haladhatunk azon fel, az idő kiszámítása tehát a lejt meredeksége által igen befolyásoltatik, annál inkább, mert ily utakon még a föltétlenül szükséges gyakori pihenők is nyújtják az időt. Minthogy a hegyek megmászásának idejét kiszámítani csak sok tényező befolyásának összeegyeztetése által lehet, a számítás tehát igen komplikált, azzal nem is foglalkozunk, de szükségünk sincsen reá, mert a rendes utak, ha hegyeken is vezetnek keresztül, rendszeren enyhe emelkedéssel bírnak, azokon tehát habár lassabban, de fennakadás nélkül közle-

kedni lehet. A hegyeken keresztül vezetők műutakon való menetelésnél rendes körülmények között  $1\frac{1}{2}$  annyi időt vehetünk számításba, mint a vízszintes utaknál.



Ha a csendörök a távolságok megmérését már értik, a közlekedési vonalak fekvésének meghatározásához térhetnek át, t. i. annak a meghatározásához, hogy egy út hol emelkedik, hol vízszintes és hol esik.

E közlemény kezdetén felelítettük, hogy a terep-egyenletlenségek hegycsíkok által lesznek a részletes térképen feltüntetve: ott tehát, a hol hegycsík nincsen, a terep sík, ily területeken keresztül vezetők utak magától értetődik szintén lejt nélküliek vagyis vízszintesek.

Ha egy út hegycsíkozott területen, tehát földegyenletlenségeken vezet keresztül, — ott vagy *emelkedik*, vagy *vízszintes* vagy pedig *esik* az út.

Emelkedik az út, ha a hegycsíkok az út felé, az azon haladóval szemben, rézsút esnek; vízszintes az út, ha a hegycsíkok az út felé függőlegesen esnek, végre esik az út, ha a hegycsíkok, az azon haladó menete irányában, rézsút esnek az útra. Lásd R ábrát.

Ezen ábra egy lejtőt ábrázol, a melyen A-tól B-ig egy út vezet. Ha valaki ezen az uton A-tól B-ig halad, az út A-tól d-ig emelkedik, mert itt a hegycsíkok vele szemben rézsút esnek az út felé; d-től c-ig az út vízszintes, mert a hegycsíkok az út felé függőlegesen esnek, az út tehát a rétegvonal irányában vezet; c-től B-ig végre lefelé fog haladni, mert itt az út esik, mivel a hegycsíkok a menet irányában rézsút esnek az útra. Magától értetődik, hogyha valaki B-től halad A felé, akkor B-től c-ig felfelé, c-től d-ig vízszintesen és d-től A-ig lefelé fog menni ez uton.



Az S ábra szintén egy lejtőt ábrázol, melyen AB, CD és CE vonalak (utak) vannak húzva. C-től kiindulva CE képezi a legmeredekebb irányt a melyen a hegyen lejuthatunk, mert ezen vonal körülbelül a hegycsíkok irányával egybeesik. CD vonal már nem

oly meredek mint a  $CE$  vonal, mert  $CD$ -re a hegycsikok részsut esnek, míg az  $AB$  vonal vízszintes, mert erre a hegycsikok függőlegesen esnek.

Ezen két ábra és a magyarázat kellő útmutatást ad arra nézve, hogy a csendőrök a térképen az utak vagy más vonalak fekvését meghatározhassák.



S ábra.

Minden térképet tehát úgy kell kezünkbe venni, hogy az azon levő írás felénk legyen fektetve. A tájékozás természetesen szabadban történik.

A térkép pontos tájékozása céljából először is saját álláspontunkat — ha azt ismerjük — a térképen megjelöljük. Azután a terepen oly szembeötlő pontot választunk, mely a térképen is jól felismerhetően van megjelölve, például: egy torony vagy major stb. Most fordítsuk a térképet mindaddig míg a térképen megjelölt álláspontunkat és a választott pontot összekötő egyenes vonal folytatása, a természetben választott pontot érinti.

Az itt leírt eljárás hasonlít a célzáshoz. Álláspontunk a térképen helyettesíti az irányzékot, a választott pont a térképen a célgömböt, végre pedig a terepen választott pont a célt. Ha tehát e három pont t. i. álláspontunk, továbbá a térképen választott pont és ennek megfelelő pont a természetben egy vonalba hozatott, a *térkép tájékozva van*.

Ha a térkép tájékozva van, akkor a rajta megjelölt különböző tárgyak ép oly arányban fekszenek

a szemlélő körül a terepen, mint a térképen; tehát könnyen feltalálhatók.

A térképpel való tájékozást legkönnyebben begyakorolhatjuk, ha az őr s térképével állomáshelyünk bármely végére — a honnan kellő áttekintés nyílik a terepre — megyünk; ismerve tehát álláspontunkat, az előttünk különben is ismeretes terepen oly látható és kiemelkedő pontot vagy tárgyat választunk a mely a térképen is megvan jelölve, például: a szomszéd falu tornyát. Erre aztán álláspontunkat, továbbá a térképen megjelölt kérdéses falu tornyát és a valódi tornyot egy vonalba hozzuk, a térképet tehát addig forgatjuk, míg az említett három pont egy vonalba esik, a midőn a térkép tájékozva van.

Nehezebb már a tájékozás, ha álláspontunkat a térképen pontosan nem ismerjük. Ily esetben az eljárás a következő:

Tudjuk, hogy négy fővilágtáj van t. i. *Észak, Dél, Kelet és Nyugat*; de azt is tudjuk és a mint már előbb említettük, hogy a részletes és az általános térképek oldalai e világtájaknak felelnek meg; ha tehát a világtájak fekvését ismerjük, akkor fordítsunk arcczal *északnak* és vegyük a térképet úgy kezünkbe a mint azt az olvasásnál már mondtuk t. i. *írással felénk fektetve* és a térkép a világtájak szerint általánosan tájékozva van.

Ezen tájékozás azonban nem elegendő, mert ez által a térképet csak általánosságban hoztuk összhangba a természettel, tehát csak is az ily tájékozás mellett nagy tévedések jöhetnek létre. Ez okból szükséges ily általános tájékozás után álláspontunkat is a mennyire lehetséges meghatározni. Ez a következőképp történik:

A terepen három jól kivethető pontot keresünk a melyek a térképen is megvannak jelölve.

Huzzunk most képezetben a terepen megjelölt három pont felől egyenes vonalakat a térképen levő hason három ponton keresztül, akkor ezen három

vonali metsződési pontja — ha világtájak szerint jól tájékozunk a térképet — megközelítőleg álláspontunk lesz, melyet azután a közelebbi pontok összehasonlítása által alaposabban határozhatunk meg.

Ha az álláspont ily módon meg lett állapítva, össze kell hasonlítani a térképet több és távolabb fekvő ponttal is, és mellette úgy a térképen mint a természetben a terep mineműségét kell figyelmesen összeegyeztetni. Ha ily módon járunk el, rövid idő alatt minden terepen és tájon könnyen fogunk a térképpel eligazodni.

Az előadottakból kitűnik, hogy a térképpel és azon való tájékozáshoz föltétlenül szükséges, hogy tudjuk, hogy a világtájak merre fekszenek és így természetesen merre fekszik *Észak*, mivel a térképek, ha azokat tájékozunk felső szélükkel északra kell, hogy fordítva legyenek.

A világtájak meghatározási módja igen sokféle; ezek közül felsoroljuk a következőket:

### 1. Tájékozás a delejtűvel.

A delejtű kék hegye mindig «*Észak*» felé van fordítva, ez tehát a legbiztosabb s minden időben a legalkalmasabb tájékozási eszköz.

Egy kis delejtű, mely különben csekélységbe kerül és mint függelék az óra lánacán hordható, igen jó szolgálatot tenne a csendőröknek, ha egy ilyet szereznének be: mert egy delejtű segítségével a világtájak fekvését mindig meghatározhatjuk és így azon irányt, a merre haladni akarunk, mindig pontosan tudjuk is.

Delejtűvel úgy tájékozunk magunkat, hogy azt tenyerünkre fektetjük és arcczal arra fordulunk a merre a tű kék hegye mutat, így tehát arcczal észak felé fordulva állunk.

Ha arcczal «*Észak*» felé fordulva állunk, akkor: hátunk mögött van *Dél*, jobbra *Kelet* és balra *Nyugat*.

### 2. Tájékozás a zsebórával.

A delejtű után legbiztosabb tájékoztató eszköz a zsebóra. Minden óra delejtű gyanánt használható nappal, feltéve ha a nap süt.

A zsebórát úgy igazítjuk — számlapjával felfelé fordítva — hogy az óra mutató egyenesen a nap felé mutasson, akkor dél egész pontosan az óra mutató és a 12. órászám között a közepen fekszik.

Például, ha reggel 8 óra van s az óra mutatót a nap felé fordítjuk, akkor dél a tizes szám irányában van; vagy ha az óra délután 4 órát mutat s az óra mutatót a nap felé irányítjuk, akkor dél a kettős szám irányában van. Ismerjük merre van dél akkor a többi világtájak fekvését is tudjuk, mert arcczal dél felé fordulva, hátunk megett van *Észak*, jobbra *Nyugat* és balra *Kelet*.

### 3. Tájékozás a nap után.

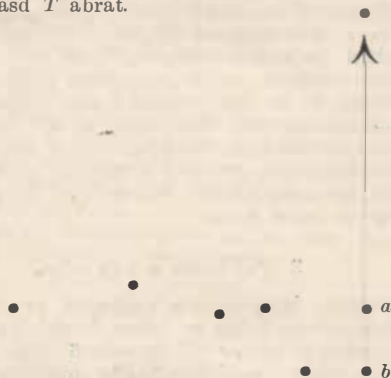
Ismeretes, hogy a nap márczius és szeptember hónapok közepe táján az összes földlakóknak egyformán, reggel 6 órakor kél és este 6 órakor lenyugszik. Ha tehát állomáshelyünkön márczius hó 21-én és szeptember hó 23-án a napkeltét és nyugtát megfigyeljük, ezen látkörünkre a keletet és nyugatot egész pontosan ismerni fogjuk.

Mint hogy a nap nyáron június 21-ig minden nap magasabban, vagyis mindinkább északra kél, télen pedig december 22 ig mindinkább délre; állását tehát nap-nap mellett változtatja, a nap után való pontos tájékozás igen komplikált számításokon alapszik, azért ezt nem is soroljuk fel. Czeljainkra elegendő, ha nyáron a keletet illetve nyugatot a napkeltétől illetve nyugtától valamivel (körülbelül a félfordulatok felével) délfele, télen pedig ugyanannyival észak felé vesszük, a mely irány azután a valódi keletnek illetve nyugatnak körülbelül meg is fog felelni.

#### 4. Tájékozás a sark-, vagy az úgynevezett északi csillag után.

Csillagos éjjel a sark-csillag után lehet magunkat jól és egész biztosan tájékozni.

A gönczöl szekerét mindenki ismeri, ezen csillagzat után az északi csillagot igen könnyen megtalálhatjuk. Lásd *T* ábrát.



*T* ábra.

Ha a gönczöl szekér két utolsó kerekét jelző csillagot (*a* és *b*) egy egyenes vonallal összekötjük és azt a nyíl irányában körülbelül ötször meghosszabbítjuk, egy fényes csillaghoz jutunk, a mely a *sark* vagy *északi* csillag.

E csillag majdnem teljesen északnak fekszik, ha tehát arcczal e csillag felé fordulunk, előttünk van észak, hátunk mögött dél, jobbra kelet és balra nyugot.

#### 5. Tájékozás a hold után.

A hold első negyedében este 6 óraker délen áll, éjfélkor nyugaton; holdtöltekor nap nyugtával keleten kéls nap keltével nyugaton nyugszik le; utolsó negyedében éjfélkor áll keleten és reggel 6 óraker délen.

Végül még felemlítjük, hogy ezen tájékozási módokon kívül még több szükségbeli tájékozási mód is van, így például: ha a magányosan álló fákat megfigyeljük, melyek az időjárásnak és szélnek kivannak téve, látni fogjuk, hogy ezek az északnyugati oldalukon, mely oldalról minálunk rendszeren az eső, zivatar és hideg szél jönni szokott, durvább és mohával benőtt héjjal bírnak és hogy e fák rendszeren délkelet felé hajlanak el.

Ritkás erdőben a fákon a zivatar oldal ép úgy látható, mint a magányosan álló fákon.

Ha tehát az északnyugat táját ismerjük, egy fél fordulatra jobbra attól van észak, ezután tehát könnyen tájékozhatjuk magunkat.

A magányosan álló vagy pedig a ritka erdőben álló fák gyűrűi a zivatar oldal, vagyis az északnyugat felé fordított részen a legsűrűbbek; ha tehát egy fácskát levágunk és annak gyűrűit megnézzük, a kérdéses világtáját tudni fogjuk.

Szélnek, zivataroknak kitett sziklák, kövek sőt köfalak is a zivatar oldalon mohával nőnek be és ezen oldalukat az időjárás jobban megviseli, mint az ellenkező oldalukat.

Faoszlopok, keresztek, gerendák és más faalkotmányok a zivatar oldalon porhanyósabbak, rothadtabbak, nedvesebbek és mohával benőttek.

A hangyabolyok a zivatar oldalon nem ritkán mohával és fűvel nőnek be, míg ellenkező oldalukon szabadok.

A legtöbb régi templom hajója keletre, a tornya nyugatra van fordítva.

Ily és hasonló tájékozási segédeszközök a mint azt mindenki belátja nem elég pontosak s azokat csak akkor használhatjuk, ha a világtájak pontos meghatározása másképp nem volna lehetséges.

Ezek volnának mindazon ismeretek röviden és általánosságban, továbbá még az egyezményes jelek, a melyek segítségével a csendörök a térkép olvasást, nemkülönben az azon és avval való tájékozást magunknak elsajátíthatják.



## Tevékenységi kimutatás

a csendőrkerületekben az 1896. évben teljesített  
közbiztonsági szolgálatokról.

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	ÖSSZE- REN
	számu csendőrkerületben						
<b>Felsőrsértés:</b>							
előfordult } eset	2	2	1	.	8	1	14
kiderített } eset	2	2	1	.	8	1	14
letartóztatott } egyén	1	.	.	.	2	.	3
feljelentett } egyén	1	2	1	.	6	1	11
<b>A király, a királyi ház tagjainak bántalmazása, a király megsértése:</b>							
előfordult } eset	4	2	4	2	6	2	20
kiderített } eset	4	2	4	2	6	2	20
letartóztatott } egyén	4	2	1	1	1	1	5
feljelentett } egyén	4	2	6	2	5	1	20
<b>A hűtlenség:</b>							
előfordult } eset	1	.	.	.	.	.	1
kiderített } eset	1	.	.	.	.	.	1
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	2	.	.	.	.	.	2
<b>A lázadás:</b>							
előfordult } eset	2	.	.	.	.	.	2
kiderített } eset	2	.	.	.	.	.	2
letartóztatott } egyén	21	.	.	.	.	.	21
feljelentett } egyén	10	.	.	.	.	.	10
<b>A hatóságok, országgyűlési tagok, vagy hatósági közegek elleni erőszak:</b>							
előfordult } eset	48	35	55	71	45	23	277
kiderített } eset	48	35	55	71	45	23	277
letartóztatott } egyén	52	14	20	45	14	52	197
feljelentett } egyén	53	46	145	119	139	32	534

A büntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	ÖSSZE- REN
	számu csendőrkerületben						
<b>Az alkotmány, atörvény, a hatóságok vagy hatósági közegek elleni igazgatás:</b>							
előfordult } eset	12	5	18	6	11	1	53
kiderített } eset	12	5	18	6	11	1	53
letartóztatott } egyén	15	4	11	10	2	.	42
feljelentett } egyén	4	28	82	50	33	1	198
<b>A magánosok elleni erőszak:</b>							
előfordult } eset	29	13	31	22	29	20	144
kiderített } eset	29	13	31	22	29	18	142
letartóztatott } egyén	22	.	5	7	51	10	95
feljelentett } egyén	84	16	77	65	110	44	396
<b>A polgárok választási joga ellen elkövetett büntettek és vétségek:</b>							
előfordult } eset	1	1	.	.	1	4	7
kiderített } eset	1	1	.	.	1	4	7
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	5	3	.	.	20	11	39
<b>A vallás és annak szabad gyakorlata elleni büntettek és vétségek:</b>							
előfordult } eset	1	2	8	3	7	.	21
kiderített } eset	1	2	8	3	7	.	21
letartóztatott } egyén	.	.	2	.	1	.	3
feljelentett } egyén	9	2	11	7	8	.	37
<b>A személyes szabadságnak, a házjognak, továbbá a levél- és táviratitoknak közhivatalnok általi megsértése:</b>							
előfordult } eset	3	2	6	.	1	3	15
kiderített } eset	3	2	6	.	1	2	14
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	5	2	11	.	1	11	30

A bűntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben						
<b>A pénzhamisítás:</b>							
előfordult	14	18	20	6	5	7	70
kiderített	14	18	17	5	5	7	66
letartóztatott	11	42	18	12	3	13	99
feljelentett	6	22	8	4	4	5	49
<b>A hamis tanúzás és hamis eskü:</b>							
előfordult	1	11	5	1	2	2	22
kiderített	1	10	5	1	2	2	21
letartóztatott		41	1				42
feljelentett	1	8	6	1	6	4	26
<b>A hamis vád:</b>							
előfordult	4	7	9	4		1	25
kiderített	4	7	9	4		1	25
letartóztatott			1				1
feljelentett	4	8	12	4		1	29
<b>A szemérem elleni bűntettek és vétségek:</b>							
előfordult	39	58	53	29	23	47	249
kiderített	39	58	53	28	23	46	247
letartóztatott	32	29	23	16	9	18	127
feljelentett	20	143	41	20	23	35	285
<b>Kettős házasság:</b>							
előfordult		1	1			1	3
kiderített		1	1			1	3
letartóztatott		1	1				2
feljelentett						1	1
<b>A családi állásra vonatkozó bűntettek és vétségek:</b>							
előfordult	3	2	33	7	2	3	50
kiderített	3	2	3	5	2	3	18
letartóztatott	1			3		2	6
feljelentett	3	4	3	3	2	2	17
<b>A rágalmaszás és becsületsértés:</b>							
előfordult	18	30	56	28	53	16	201
kiderített	18	30	55	28	53	16	200
letartóztatott							
feljelentett	16	41	70	32	60	51	270

A bűntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben						
<b>Az ember élete elleni bűntettek és vétségek:</b>							
előfordult	243	235	252	204	198	196	1328
kiderített	241	217	242	188	189	190	1267
letartóztatott	184	235	185	161	128	144	1037
feljelentett	151	115	190	93	130	117	796
<b>A párviadal:</b>							
előfordult	4	4	2	3	2	3	18
kiderített	4	4	2	3	2	3	18
letartóztatott							
feljelentett	8	10	3	5	8	7	41
<b>A testi sértés:</b>							
előfordult	1284	1025	1314	1787	915	803	7128
kiderített	1268	1019	1310	1787	912	796	7092
letartóztatott	518	454	252	270	190	215	1899
feljelentett	1459	717	1886	2745	1397	1057	9261
<b>A közegészség elleni bűntettek és vétségek:</b>							
előfordult	28	10	50	2		10	100
kiderített	28	10	50	2		10	100
letartóztatott						1	1
feljelentett	40	16	62	2		5	128
<b>A személyes szabadságnak megsértése magán személyek által:</b>							
előfordult	3	4	7	1	1		16
kiderített	3	4	7	1	1		16
letartóztatott				2			2
feljelentett	9	11	11		1		32
<b>A levél- és távsürgönytök megsértése magán személyek által:</b>							
előfordult	1		2			2	5
kiderített	1		2			2	5
letartóztatott							2
feljelentett	2		2			1	5

A bűntettek és vétségek megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	össze- aen
	számu csendőrkerületben						
<b>A titok tiltott felfedezése:</b>							
előfordult } eset	.	.	.	.	.	.	.
kiderített } eset	.	.	.	.	.	.	.
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	.	.	.	.	.	.	.
<b>A magánlaknak megsértése magán személyek által:</b>							
előfordult } eset	42	42	80	67	50	26	307
kiderített } eset	42	42	80	67	50	26	307
letartóztatott } egyén	16	10	2	4	7	1	40
feljelentett } egyén	56	59	262	123	24	87	611
<b>A lopás:</b>							
előfordult } eset	3067	2393	3693	3191	3586	2715	18645
kiderített } eset	2846	1881	3025	2783	2742	1998	15275
letartóztatott } egyén	1562	859	1183	992	1153	1042	6791
feljelentett } egyén	2591	2184	3290	3198	2492	1897	15652
<b>A rablás és zsarolás:</b>							
előfordult } eset	55	112	137	121	100	62	587
kiderített } eset	53	107	127	120	96	50	553
letartóztatott } egyén	282	138	128	149	85	63	845
feljelentett } egyén	55	80	98	87	76	62	458
<b>A sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés:</b>							
előfordult } eset	42	38	106	56	40	43	325
kiderített } eset	42	35	100	56	40	42	315
letartóztatott } egyén	15	11	19	14	9	16	84
feljelentett } egyén	37	56	110	55	40	36	334
<b>A jogtalan elsajátítás:</b>							
előfordult } eset	65	63	161	98	93	62	542
kiderített } eset	65	63	158	98	93	62	539
letartóztatott } egyén	3	2	18	3	6	2	34
feljelentett } egyén	83	73	185	131	107	84	663
<b>Az orgazdaság és bűnpártolás:</b>							
előfordult } eset	151	130	335	197	344	297	1454
kiderített } eset	151	130	329	197	343	296	1446
letartóztatott } egyén	43	30	50	25	29	66	243
feljelentett } egyén	172	140	386	369	528	344	1939

A bűntettek, vétségek és kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	össze- aen
	számu csendőrkerületben						
<b>A csalás:</b>							
előfordult } eset	55	88	132	53	56	90	474
kiderített } eset	55	80	130	52	56	85	458
letartóztatott } egyén	37	51	38	20	17	44	207
feljelentett } egyén	40	75	122	42	51	66	396
<b>Okirat-hamisítás:</b>							
előfordult } eset	15	26	66	17	9	12	145
kiderített } eset	15	26	66	17	9	11	144
letartóztatott } egyén	11	26	9	10	2	8	66
feljelentett } egyén	22	36	67	16	9	4	154
<b>Orvosi és községi hamis bizonyítványok kiállítása és használása:</b>							
előfordult } eset	1	.	.	.	.	.	1
kiderített } eset	1	.	.	.	.	.	1
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	2	.	.	.	.	.	2
<b>Bélyeghamisítás:</b>							
előfordult } eset	.	.	.	.	.	.	.
kiderített } eset	.	.	.	.	.	.	.
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	.	.	.	.	.	.	.
<b>A csalárd és vétkes bukás:</b>							
előfordult } eset	.	2	7	.	.	.	9
kiderített } eset	.	2	7	.	.	.	9
letartóztatott } egyén	.	.	.	.	.	.	.
feljelentett } egyén	.	2	8	.	.	.	10
<b>Más vagyonának rongálása:</b>							
előfordult } eset	115	205	264	246	175	107	1112
kiderített } eset	112	186	258	246	166	103	1071
letartóztatott } egyén	26	19	12	12	26	7	102
feljelentett } egyén	324	211	462	446	307	258	2008
<b>A gyújtogatás:</b>							
előfordult } eset	603	687	413	553	1035	331	3622
kiderített } eset	511	505	307	522	617	286	2748
letartóztatott } egyén	153	59	56	56	57	58	439
feljelentett } egyén	485	493	312	545	541	247	2623

A büntettek, vétségek és kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen	
	számu csendőrkerületben							
Vizáradás okozás:								
előfordult	.	16	.	.	2	1	19	
kiderített	} eset	13	.	.	2	1	16	
letartóztatott	} egyén	7	.	.	.	.	7	
feljelentett		21	.	.	2	2	25	
Vaspályák, hajók, távirdek megromlása és egyéb közbizt. veszélyes cselekmények:								
előfordult		6	7	39	1	3	14	70
kiderített	} eset	6	4	38	1	3	13	65
letartóztatott	} egyén	4	.	33	.	3	1	41
feljelentett		5	4	73	2	5	18	107
A foglyok megszökítése:								
előfordult		1	2	1	.	2	1	7
kiderített	} eset	1	2	1	.	2	1	7
letartóztatott	} egyén	1	1	2	.	2	.	6
feljelentett		.	6	.	.	.	1	7
A fegyveres erő elleni büntettek és vétségek:								
előfordult		282	4	27	14	6	11	344
kiderített	} eset	281	4	27	14	6	11	343
letartóztatott	} egyén	114	2	23	13	4	10	166
feljelentett		180	5	8	4	2	1	200
Az állam elleni kihágások:								
előfordult		15	23	223	.	21	12	294
kiderített	} eset	15	21	222	.	21	11	290
letartóztatott	} egyén	4	15	11	.	8	1	39
feljelentett		22	34	390	.	29	14	489
A hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek:								
előfordult		.	1	1	.	.	.	2
kiderített	} eset	.	1	1	.	.	.	2
letartóztatott	} egyén	.	.	1	.	.	.	1
feljelentett		.	1	.	.	.	.	1

A kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen	
	számu csendőrkerületben							
A hatóságok és a közcsend elleni kihágások:								
előfordult		430	165	530	85	355	250	1815
kiderített	} eset	430	161	530	85	355	250	1811
letartóztatott	} egyén	93	.	16	12	37	11	169
feljelentett		688	375	1245	153	915	621	3997
A vallás és annak szabad gyakorlata elleni kihágások:								
előfordult		3	13	11	7	91	38	163
kiderített	} eset	3	13	11	7	91	38	163
letartóztatott	} egyén	.	1	.	.	.	.	1
feljelentett		3	18	21	18	105	52	217
Pénz és értékpapírok hamisítására vonatkozó kihágások:								
előfordult		6	5	12	9	5	3	40
kiderített	} eset	6	5	12	9	5	3	40
letartóztatott	} egyén	2	.	4	.	.	.	6
feljelentett		7	9	12	9	8	3	48
A családi állás elleni kihágások:								
előfordult		.	2	.	.	16	.	18
kiderített	} eset	.	2	.	.	16	.	18
letartóztatott	} egyén	.	.	.	.	8	.	8
feljelentett		.	2	.	.	16	.	18
A közbiztonság elleni kihágások:								
előfordult		926	356	578	183	1137	1495	4675
kiderített	} eset	926	355	577	183	1137	1494	4672
letartóztatott	} egyén	507	88	411	234	1197	710	3147
feljelentett		1069	324	602	39	640	1187	3861
A közrend és közszemérem elleni kihágások:								
előfordult		1748	525	960	1306	1720	1756	8015
kiderített	} eset	1748	521	960	1306	1720	1730	7985
letartóztatott	} egyén	39	59	15	9	91	19	232
feljelentett		3092	827	1614	4764	3675	2444	16416

A kihágások megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
Szerencsejáték által elkövetett kihágások:							
előfordult	93	93	99	17	125	118	545
kiderített } eset	92	93	99	17	125	118	544
letartóztatott } egyén	4	.	1	1	.	1	7
feljelentett	317	231	315	65	346	225	1499
A közegészség és testi épség elleni kihágások:							
előfordult	277	336	451	676	1252	411	3403
kiderített } eset	277	336	451	676	1252	411	3403
letartóztatott } egyén	1	.	1	.	2	4	8
feljelentett	358	447	1449	1935	2522	571	7282
A tulajdon elleni kihágások:							
előfordult	1903739	222	219	896	462	5728	
kiderített } eset	1903739	221	219	896	459	5723	
letartóztatott } egyén	.	2	1	3	1	7	
feljelentett	2173925	333	689	2413	1687	9264	

## Az 1896. év folyamán teljesített egyéb szolgálatok.

A különféle szolgálatok megnevezése	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Összesen
	számu csendőrkerületben						
Rendes szolgálat	28026	17133	24142	19193	19783	20986	119263
Ellenőrző szolgálat	12958	9733	10586	10668	9498	10840	64283
Nyomozó szolgálat	2599	3779	5553	3727	4044	4196	23898
Helyi járőrszolgálat	7187	5562	5883	7856	8218	6286	40992
Uti járőrszolgálat	6237	3175	4343	3758	4240	4671	26424
Találkozási járőrszol.	430	352	239	209	602	625	2507
Letartóztatás felszólítás folytán	1990	373	817	1604	1518	239	6541
Segély-szolgálat	2326	1554	1404	1871	1463	1311	9929
Rabkiséret és őrizet	3565	1144	1548	2097	2159	1766	12279
Elővezetés	353	492	970	559	2412	557	5343
Egyéb felszólított szolgálat	4150	2247	3498	5678	5870	4228	25671
Éjjeli őrk ellenőrzése	39381	27487	25577	40788	30789	38987	211709
Vasuti és hajó-ügyelet	2068	5239	4955	4329	3834	5048	25473
Vásár- és bucsuügyelet	2635	1887	2000	2142	1869	3213	13746
Folyamátkeelési ügyelet	6	478	55	10	16	283	848
Fürdőhelyi ügyelet	475	180	304	1102	884	1128	4073
Nemzetközi indóház és belépő állomási ügyelet	723	1	.	.	.	.	724
Határszéli ügyelet	1019	1023	.	.	.	51	2093
Határszéli őrházszolg.	799	249	.	.	.	.	1048
Postafedezet	277	427	116	166	30	72	1088
Személyfedezet	14	13	8	40	4	6	85
Hullafedezet	28	6	19	8	2	4	67
Gödöllői királyi lak körüli ügyelet	.	.	366	.	.	.	366
Vasgyár ügyelet	.	.	.	231	.	.	231
Bánya-ügyelet	.	.	.	651	.	.	651

## FÜGGELÉK

### Katonai és polgári czimtár.

#### I. KATONAI CZIMTÁR

Legfőbb hadúr:

Ő cs. és apost. kir. Felsege I. FERENCZ JÓZSEF.

#### Cs. és kir. közös hadsereg.

*Főhadsegédek:* gróf *Paar Ede* lov. táb., v. b. t. t.; *abnenburgi Bolfras Arthur* altb. v. b. t. t., a katonai iroda főnöke.

*Szárnysegédek:* 6 törzstiszt.

*Testőrség:* a) Arcier testőrség; állománya 45 tiszt; feláll. 1763. b) m. kir. testőrség; állománya 45 tiszt; feláll. 1760. c) Darabont-testőrség; állománya 6 tiszt, 44 altiszt; feláll. 1767. d) Lovas testőr-század; állománya 7 tiszt, 72 altiszt; feláll. 1849. e) Gyalog testőr-század; állománya 6 tiszt, 248 altiszt; feláll. 1802.

*Cs. és kir. hadügyminiszter:* *Krieghammer Ödön*, lov. táb. v. b. t. t.

*Csapat-főfelügyelők:* Br. *Schönfeld Antal* tbsz. Herceg *Windisch-Graetz Lajos* lov. táb. és br. *Reinländer Vilmos* tbsz.

*Ahadügyminiszterium segédközegei:* A vezérkar főnöke: br. *Beck Frigyes* tbsz. — Tüzérségi felügyelő: lov. *Kropatschek Alfréd* alt. — Hadmérnöki felügyelő: nordenai *Beck Ottó* alt. — Lovassági felügyelő: gr. *Paar Alajos* alt. — Vonatfelügyelő: *Latscher János* altb. — Pótlóvazási felügyelő: br. *Bothmer Vilmos* alt. — Katonai nevelő és képzőintézetek felügyelője: lov. *Samonig János* altb. Utászfelügyelő:

*Latscher Gyula* vezérörn. Vezér építész-mérnök: *Woot Miksa* alt. Egészségügyi csapatparancsnok: *Becher Mihály* ezredes. — Apostoli táborigazgató: *Wetzer Leander* alt. — Műszaki katonai bizottság. Elnök: gr. *Geldern Egmond Gusztáv* altb. — Katonai egészségügyi bizottság. Elnök: dr. *Riedl Armin* vezértörzsorvos. — Katonai földrajzi intézet. Igazgató: lov. *Steeb Keresztély* vezérörn. Katonai legfőbb törvényszék. Főnök: br. *Handel-Mazetti Ede* tbsz. lov. *Pitreich Antal* alt. — Szakszámvevőség főnöke: *Schmied Oswald* miniszteri tanácsos.

#### Hadtest-parancsnokságok.

1. *hadtest:* *Krakkóban*. Területe: Nyugati Galiczia, Szilézia és Éjszak-Morvaország; az 1., 13., 20., 54., 56., 57., 93. és 100. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par. br. *Albori Jenő* altbn.

2. *hadtest:* *Bécsben*. Területe: Alsó-Ausztria és Dél-Morvaország; a 3., 4., 8., 49., 81., 84. és 99. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: grf. *Ürkküll-Gyllenband Sándor* lov. táb.

3. *hadtest:* *Grácban*. Területe: Stájerország, Karinthia, Krajna, Triest, Istria, Görz és Gradiska; a 7., 17., 27., 47., 87. és 97. gyalog-ezred hadkieg. területe. Par.: lov. *Succovaty Ede* altb.

4. *hadtest:* *Budapesten*. Területe: Magyarország; a 6., 23., 32., 38., 44., 52., 68., 69. és 86. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: herceg *Lobkowitz Rezső* tbsz.

5. *hadtest:* *Pozsonyban*. Területe: Magyarország; a 12., 19., 26., 48., 71., 72. 76.; és 83. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: Ő cs. és kir. Felsege *Frigyes* főherceg tbsz.

6. *hadtest:* *Kassán*. Területe: Magyarország; az 5., 25., 34., 60., 65., 66., 67. és 85. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Fabini Lajos* alt.

7. *hadtest:* *Temesvárt*. Területe: Magyarország; a 29., 33., 37., 39., 43., 46., 61. és 101. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Waldstätten János* tbsz.

8. hadtest: Prágában. Területe: Csehország; a 11., 28., 35., 73., 75., 88., 91. és 102. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: gr. *Grünne Fülöp* tbsz.

9. hadtest: *Josefstadtban*. Területe: Csehország; a 18., 21., 36., 42., 74., 92., 94. és 98. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Merta Manó* altb.

10. hadtest: *Przemyslben*. Területe: Közép-Galiczia; a 9., 10., 40., 45., 77., 89. és 90. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Galgóczy Antal* tbsz.

11. hadtest: *Lembergben*. Területe: Keleti Galiczia és Bukovina; a 15., 24., 30., 41., 55., 58., 80. és 95. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: gr. *Schulenburg János* altb.

12. hadtest: *Nagy-Szebenben*. Területe: Erdély; a 2., 31., 50., 51., 62., 63., 64. és 82. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: ohstorffi *Probszt Emil* alt.

13. hadtest: *Zágrábban*. Területe: Horvát- és Szlavonország; a 16., 53., 70., 78., 79. és 96. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Bechtolsheim Antal* lov. tb.

14. hadtest: *Innsbruckban*. Területe: Tirol és Vorarlberg, Felső-Ausztria és Salzburg; a 14. és 59. gyal. ezr. és a tiroli császár vadászok hadkieg. területe. Par.: lov. *Hold Sándor* altb.

15. hadtest: *Sarajevóban*. Területe: Bosznia és Hercegovina; a bosznia-hercegovinai ezredek hadkieg. területe. Par.: br. *Appel János* lov. tb.

*Katonai hadparancsnokság Zárában*. Területe: Dalmácia; a 22. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Rhonfeldi David Emil* tbsz.

#### Gyalog-hadosztály- s dandárparancsnokságok:

1. gy. hdoszt.: Sarajevo. 1. ddr: Plevlje. 2. ddr: Sarajevo. 39. ddr: Dolnja-Tuzla. 7. hegyi ddr: Sarajevo. 8. hegyi ddr: Foča.

2. gy. hdoszt.: Jaroslau. 3. ddr: Rzeszów. 4. ddr: Jaroslau.

3. gy. hdoszt.: Linz. 5 ddr: Linz. 6. ddr: Salzburg.

4. gy. hdoszt.: Brünn. 7. ddr: Znaim. 8. ddr: Brünn.

5. gy. hdoszt.: Olmütz. 9. ddr: Olmütz, 10. ddr: Troppau.

6. gy. hdoszt.: Grác. 11. ddr: Grác, 12. ddr: Klagenfurt.

7. gy. hdoszt.: Eszék. 13. ddr: Eszék. 14. ddr: Pétervárad.

8. gy. hdoszt.: Innsbruck. 15. ddr: Innsbruck, 16. ddr: Trient.

9. gy. hdoszt.: Prága. 17. ddr és 18. ddr: Prága.

10. gy. hadosztály: Josefstadt. 19. ddr: Josefstadt. 20. ddr: Königrätz.

11. gy. hdoszt.: Lemberg. 21. ddr. és 22. ddr: Lemberg.

12. gy. hdoszt.: Krakkó. 23. ddr. és 24. ddr: Krakkó.

13. gy. hdoszt.: Bécs. 25. ddr. és 26. ddr: Bécs.

14. gy. hdoszt.: Pozsony. 27. ddr: Pozsony. 28. ddr: Sopron.

15. gy. hdoszt.: Miskolcz. 29. ddr: Ungvár. 30. ddr: Miskolcz.

16. gy. hdoszt.: N.-Szeben. 31. ddr: Brassó. 32. ddr: N.-Szeben.

17. gy. hdoszt.: N.-Várad. 33. ddr: N.-Várad. 34. ddr: Arad.

18. gy. hdoszt.: Mostár. 1. hegyi ddr: Mostár. 2. hegyi ddr: Trebinje. 3. hegyi ddr: Nevesinje, 6. hegyi ddr: Bilek.

19. gy. hdoszt.: Pilsen. 37. ddr: Pilsen. 38. ddr: Budweis.

20. gy. hdoszt. (csak hadjárat alkalmával állíttatik fel). 40. ddr: Banjaluka (15. hdt.).

21., 22. és 23. gy. hdoszt. (csak hadjárat alkalmával állíttatnak fel).

24. gy. hdoszt.: Przemysl. 47. ddr és 48. ddr: Przemysl.

25. gy. hdoszt.: Bécs. 49. ddr és 50. ddr: Bécs.

26. gy. hdoszt. (csak hadjárat alkalmával állíttatnak fel).

27. gy. hdoszt.: Kassa. 53. ddr Kassa, 54. ddr: Eperjes.

28. gy. hadoszt.: Laibach. 55. ddr: Trieszt. 56. ddr: Laibach.

29. gy. hadoszt.: Theresienstadt. 57. ddr Theresienstadt. 58. ddr: Reichenberg.

30. gy. hadoszt.: Lemberg. 59. ddr: Czernovitz. 60. ddr: Lemberg.

31. gy. hadoszt.: Budapest. 61. ddr és 62. ddr: Budapest.

32. gy. hadoszt.: Bpest. 63. ddr és 64. ddr: Bpest.

33. gy. hadoszt.: Komárom. 65. ddr és 66. ddr: Komárom.

34. gy. hadoszt.: Temesvár. 67. ddr: Temesvár, 68. ddr: Fehértemplom.

35. gy. hadoszt.: Kolozsvár. 69. ddr: Gyula-Fehérvár. 70. ddr: Kolozsvár.

36. gy. hadoszt.: Zágráb. 71. ddr: Fiume 72. ddr: Zágráb.

Hadosztály köteléken kívül: 94. ddr: Cattaro. 96. ddr: Zara és a 40. ddr. Banyaluka.

### *Lovas hadosztályok.*

Lovas hadoszt.: Lemberg (11. hadtest), 18. ddr: Zloczów, 21. ddr: Lemberg.

Lov. hadoszt.: Krakkó (1. hadtest), 11. ddr: Tarnow, 20. ddr: Krakkó.

Lov. hadoszt.: Bécs (2. hdt.), 8. ddr Brünn, 10. és 17. dandár: Bécs.

Lov. hadoszt.: Jaroslau (10. hdt.), 5. ddr: Jaroslau, és 14. ddr: Rzezów.

Lov. hadoszt.: Stanislau (11. hdt.), 13. ddr: Stanislau, 15. ddr: Tarnopol.

### **Lovas dandárok.**

Törzsek: 1. és 2. (1. 19. ddr.) 3. Marburg; 4. Budapest; 5. Jaroslau; 6. Miskolcz; 7. Temesvár; 8. Brünn; 9. Pardubitz; 10. Bécs; 11. Tarnow; 12. N.-Szeben; 13. Stanislau; 14. Rzeszów; 15. Tarnopol; 16. Pozsony; 17. Bécs; 18. Zloczow; 19. (csak hadjárat alkalmával állíttatik fel); 20. Krakkó és 21. Lemberg.



## Gyalog ezredek.

(Csákó, sötétkék kabát sima gombokkal, világoskék pantalló, illetve magyar nadrág, kékszürke köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év benállítatott fel	A törzs állomáshelye	A kieg. keret állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
1	Császár	1716	Troppau	Troppau	sötétpiros	s.
2	I. Sándor orosz czár	1741	Plevlje	Brassó	császársárga	s.
3	Károly főherczeg	1715	Brünn	Kremsir	égszinkék	f.
4	Hoch- und Deutschmeister (Jenő főherczeg)	1696	Bécs	Bécs	égszinkék	s.
5	Braumüller	1762	Miskolecz	Sz.-Németi	rózsaszín	s.
6	I. Károly, román király	1762	Budapest	Ujvidék	rózsaszín	f.
7	gr. Khevenhüller	1691	Graz	Klagenfurt	sötétbarna	f.
8	Károly István főherczeg	1642	Mostar	Brünn	fűzöld	s.
9	gr. Clerfayt	1725	Przemysl	Stryj	almazöld	s.
10	II. Oszkár Frigyes, svéd s norv. kir.	1715	Jaroslau	Przemysl	papagájzöld	f.
11	György, szász herczeg	1629	Budweis	Pisek	hamuszín	s.
12	Kovács	1702	Komárom	Komárom	sötétbarna	s.
13	Jung-Starhemberg	1814	Krakkó	Krakkó	rózsaszín	s.
14	Ernő Lajos hesseni nhercz.	1733	Bozen	Linz	fekete	s.
15	Adolf, luxemburgi nagyhercz., nass. hercz.	1701	Lemberg	Tarnopol	buzérvörös	s.

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év-ben állít-takot fel	A törzs állomáshelye	A kieg. keret állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
16	br. Giesl	1703	Belovár	Belovár	kénsárga	f.
17	Milde	1674	Klagenfurt	Laibach	vörösarna	f.
18	Lipót Salvator főherczeg	1682	Therезienstadt	Königgrätz	sötétvörös	f.
19	Ferencz Ferd. főherczeg	1734	Győr	Győr	égszínkék	f.
20	Henrik, porosz herczeg	1681	Krakkó	Új-Sandec	rákvörös	s.
21	gr. Abensberg és Traun	1733	Kuttenberg	Czaslau	tengerzöld	f.
22	gr. Lacy	1709	Zara	Spalato	császársárga	f.
23	Badeni őgróf	1814	Budapest	Zombor	cseresnyevörös	f.
24	br. Reinländer	1662	Lemberg	Kolomea	hamuszín	f.
25	br. Pürcker	1672	Bécs	Losonc	tengerzöld	s.
26	Mihály, orosz nagyherczeg	1717	Esztergom	Esztergom	fekete	s.
27	II. Lipót, belga király	1682	Laibach	Grác	császársárga	f.
28	I. Humbert, olasz király	1698	Trient	Prága	fűzöld	f.
29	br. Laudon	1704	Bród	N.-Beckerek	világoskék	s.
30	gr. Schullenburg	1725	Lemberg	Lemberg	csukaszín	f.
31	Frigyes Vilmos, meklenburg-strelitzi nagyherczeg	1741	N. Szeben	N.-Szeben	császársárga	s.
32	Mária Terézia, császárné és királyné.	1741	Budapest	Budapest	égszínkék	f.
33	II. Lipót császár	1741	Arad	Arad	hamuszín	f.
34	I. Vilmos, német császár és porosz király	1734	Kassa	Kassa	buzérvörös	s.

35	br. Sterneek	1683	Pilsen	Pilsen	rákvörös	f.
36	gr. Browne	1683	Reichenberg	Jungbunzlau	halványvörös	s.
37	József főherczeg	1741	Nagyvárad	Nagyvárad	skarlatvörös	f.
38	br. Mollinary	1814	Budapest	Kecskemét	fekete	s.
39	Alexis, orosz nagyherczeg	1756	Debreczen	Debreczen	skarlatvörös	f.
40	br. Handel-Mazzetti	1733	Jaroslau	Rzeszow	világoskék	s.
41	Jenő főherczeg	1701	Czernovitz	Czernovitz	kénsárga	f.
42	Enő Agost, cumberlandi, braunsch. és lüneb. hg.	1685	Königgrätz	Therезienstadt	narancssárga	f.
43	gr. Grünne	1814	Temesvár	Karánsebes	cseresnyevörös	s.
44	Albrecht főherczeg	1744	Pécs	Kaposvár	buzérvörös	s.
45	Frigyes Agost, szász herczeg	1816	Przemysl	Sanok	skarlatvörös	s.
46	br. Fejérváry	1762	Szeged	Szeged	papagájzöld	f.
47	br. Beck	1682	Görz	Marburg	acélzöld	s.
48	Ernő főherczeg	1798	Pozsony	N.-Kanizsa	acélzöld	s.
49	br. Hess	1715	Brünn	St.-Pölten	csukaszín	f.
50	Frigyes Vilmos L., badeni nhg.	1762	Brassó	Gyulaféhérvár	papagájzöld	f.
51	Probst	1702	Kolozsvár	Kolozsvár	hamuszín	s.
52	Frigyes főherczeg	1741	Budapest	Pécs	sötétvörös	f.
53	Lipót főherczeg	1741	Zágráb	Zágráb	sötétvörös	s.
54	Alt-Starhemberg	1661	Teschen	Olmütz	almazöld	f.
55	br. Merkl	1799	Tarnopol	Brzeżany	vörösarna	s.
56	gr. Daun	1684	Krakkó	Wadovicze	acélzöld	s.
57	Szász-coburg-saalfeldi herczeg	1689	Tarnow	Tarnow	halványvörös	s.

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év- ben állit- tatott fel	A törzs állomáshelye	A kieg. keret állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
58	Lajos Salvator főherceg	1763	Przemysl	Stanislaw	fekete	f.
59	Rainer főherceg	1682	Salzburg	Salzburg	narancssárga	f.
60	br. Appel	1798	Eger	Eger	acélzöld	s.
61	lovag Hold	1798	Bécs	Temesvár	fűzöld	s.
62	Lajos, bajor herceg	1798	M.-Vásárhely	M.-Vásárhely	fűzöld	f.
63	Pál Alexandrovics orosz nh.	1860	Besztercze	Besztercze	narancssárga	f.
64	Károly Sándor, szász-weimar- eisenachi nagyherceg	1860	Bécs	Szászáros	narancssárga	s.
65	Lajos Viktor főherceg	1860	Ungvár	Munkács	halványvörös	s.
66	IV. Ferdinánd, tosk. nhg.	1860	Kassa	Ungvár	halványvörös	f.
67	br. Kray	1860	Eperjes	Eperjes	rákvörös	f.
68	Reicher	1860	Bécs	Szolnok	vörösarna	s.
69	gr. Jellačić	1860	Budapest	Székesfejérvár	csukaszin	f.
70	br. Philippović	1860	Pétervárad	Pétervárad	tengerzöld	s.
71	Galgótzty	1860	Bécs	Trencsén	rákvörös	s.
72	Dávid	1860	Pozsony	Pozsony	világoskék	s.
73	Vacat	1860	Prága	Eger	cseresnyevörös	f.
74	br. Bouvard	1860	Josefstadt	Jicin	buzérvörös	s.
75	IX. Keresztély, dán király	1860	Neuhaus	Neuhaus	világoskék	f.
76	br. Salis-Soglio	1860	Sopron	Sopron	csukaszin	s.
77	Fülöp, württembergi herceg	1860	Przemysl	Sambor	cseresnyevörös	f.
78	lovag Gradl	1860	Eszék	Eszék	vörösarna	f.
79	gr. Jellačić	1860	Károlyváros	Otočac	almazöld	f.

80	Arnulf, bajor herceg	1860	Lemberg	Zloczow	skarlátvörös	f.
81	br. Waldstätten	1883	Iglau	Iglau	karmazsinvör.	f.
82	br. Schönfeld	1883	Gyulafehérvár	Sz.-Udvarhely	karmazsinvör.	f.
83	gr. Degenfeld-Schomburg	1883	Trebinye	Szombathely	sötétarna	f.
84	Alfréd, szász-coburg-gothai hg.	1883	Krems	Bécs	karmazsinvör.	f.
85	lovag Kees	1883	Lőcse	Márm.-Sziget	almazöld	s.
86	Forinyák	1883	Sarajevo	Szabadka	amarantvörös	f.
87	Vacat	1883	Pola	Cilli	tengerzöld	s.
88	br. Teuchert-Kauffmann	1883	Prága	Beraun	bordóvörös	f.
89	br. Albori	1883	Jaroslaw	Gródeck	bordóvörös	s.
90	Windisch-Graetz herceg	1883	Rzewow	Jaroslaw	amarantvörös	s.
91	lovag Fröhlich	1883	Prága	Budweis	papagájzöld	f.
92	br. König	1883	Josefstadt	Komotau	fehér	f.
93	br. Joëlson	1883	Olmütz	M.-Schönberg	sötétarna	s.
94	Merta	1883	Theresienstadt	Turnau	fehér	s.
95	lovag Rodakowski	1883	Stanislaw	Czortkow	amarantvörös	f.
96	br. Rambert	1883	Fiume	Károlyváros	amarantvörös	f.
97	br. Waldstätten	1883	Trieszt	Triest	rózsaszin	f.
98	Stránsky	1883	Olmütz	Hohenmauth	világosdrap	f.
99	I. György, görög király	1883	Klosterbruck	Znaim	kénsárga	s.
100	Krieghammer	1883	Krakkó	Teschén	világosdrap	s.
101	Sergiusz Alexandrovitsch, orosz nagyherceg	1883	Fehértemplom	Csaba	kénsárga	f.
102	Vacat	1883	Prága	Beneschan	tengerfűzöld	s.

## Vadászok.

(Kalap fekete tollbokrétával, csukaszínű kabát és zubbony füzöld hajtókával, sárga gomb, és pedig a tiroli vadász ezrednél simán, a tábori vadász zászlóaljknál számozva, csukaszínű pantalló füzöld szegélylyel az oldalvarrásokon, kékszürke köpeny.)

### a) Tiroli császár vadászok (1813).

- |           |            |                              |
|-----------|------------|------------------------------|
| 1. ezred: | Innsbruck. |                              |
| 2. „      | Bécs.      | Kiegészítő par. : Innsbruck, |
| 3. „      | Trient.    | Brixen, Trient és Hall.      |
| 4. „      | Linz.      |                              |

### b) Tábori vadász zászlóaljok.

Szám	Törzs állomáshelye	Kiegészítő keret	Szám	Törzs állomáshelye	Kiegészítő keret
1	Reichenberg	Theresienst.	17	Mosty wielkie	Brünn
2	Reichenberg	Königgrätz	19	Komárom	Komárom
4	Niskó	Rzeszów	20	Tarvis	Trieszt
5	Jägerndorf	Olmütz	21	Tulln	Bécs
6	Prága	Pilsen	22	Prága	Eger
7	Bruck M/m.	Laibach	23	Kolozsvár	M.-Vásárhely
8	Judenburg	Klagenfurt	24	Trembowla	Budapest
9	Villach	Grác	25	Bécs-Ujhely	Brünn
10	Steyr	St.-Pölten	28	N.-Szeben	N.-Szeben
11	D. Tuzla	Győr	29	Beszterczeb.	Losoncz
12	Rawa ruszka	Jungbunzlau	30	Bródy	Stanislau
13	Bochnia	Krakkó	31	Petrinja	Otočac
16	Niepolomice	Troppau	32	Zaleszczyki	Eperjes

### Bosznia-hercegovinai gyal. ezredek.

(Féz, világoskék kabát alizarinvörös hajtókával és sárga számozott gombokkal, világoskék pantalló, kékszürke köpeny.)

Szám	A törzs	
	állomáshelye	
1.	Bécs	Sarajevo
2.	Graz	Banjaluka
3.	Budapest	Doluja-Tuzla
4.	Bécs	Mostar

# Lovas ezredek.

## a) Dragonyos ezredek.

(Sisak, világoskék kabát sima gombokkal, buzérvörös csizma-nadrággal, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év- ben állit- tatott fel	A törzs	A keret	A hajtóka szine	A gomb szine
			állomáshelye			
1	Ferencz császár	1768	Stanislau	Theresienstadt	sötétvörös	f.
2	gr. Paar	1672	Olmütz	Olmütz	fekete	f.
3	Albert, szász király	1768	Krakkó	Krakkó	sötétvörös	s.
4	Ferdinand császár	1672	Bécs-Ujhely	Bécs-Ujhely	fűzöld	f.
5	I. Miklós, orosz czár	1721	Marburg	Marburg	császársárga	f.
6	Albrecht, porosz herczeg	1701	Enns	Wels	fekete	s.
7	Lotharingiai herczeg	1663	Brandeis E/m.	Alt-Bunzlau	kénsárga	f.
8	gr. Montecuccoli	1618	Pardubitz	Pardubitz	skarlátvörös	s.
9	Albrecht főh. tbgy.	1682	Brzežany	Czernovitz	fűzöld	s.
10	Liechtenstein herczeg	1640	Tarnopol	Kolomea	kénsárga	s.
11	Császár	1688	Stockerau	Stockerau	skarlátvörös	f.
12	Miklós orosz nagyherczeg	1798	Krakkó	Krakkó	császársárga	s.
13	Savojai Jenő herczeg	1682	Lançut	Lançut	buzérvörös	f.
14	Windisch-Grätz hg	1725	Klattau	Klattau	buzérvörös	s.
15	br. Bechtolsheim	1891	Brünn	Brünn	fehér	s.

b) Huszár ezredek.

(Csákó, attila, mente, sötétkék zubbony, buzérvörös magyar nadrág, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely évben állított fel	A törzs	A keret	Az attila	A csákó	A gomb színe
			állomáshelye		színe		
1	Császár	1756	Brassó		sötétkék	sötétkék	s.
2	Frigyes Lipót porosz herceg	1743	Nagy-Szeben		világoskék	fehér	s.
3	gr. Hadik	1702	Arad		s. k.	fehér	s.
4	Arthur, connaughti és strathearni herceg	1734	Gyöngyös		v. k.	buzérvörös	f.
5	gr. Radetzky	1798	Pozsony		s. k.	buzérvörös	f.
6	II. Vilmos, württembergi kir.	1734	Rzeszów	Kassa	v. k.	hamuszín	s.
7	II. Vilmos, német császár és porosz király	1798	Nagyvárad		v. k.	világoskék	f.
8	gr. Pálffy	1696	Klagenfurt		s. k.	buzérvörös	s.
9	gr. Nádasdy	1688	Sopron		s. k.	fehér	f.
10	III. Frigyes Vilm., porosz kir.	1741	Nyiregyháza		v. k.	világoskék	s.
11	Windisch-Grätz hg	1762	Szombathely		s. k.	hamuszín	f.
12	Albert Eduard, walesi herceg	1800	Lemberg	Szabadka	v. k.	fehér	f.
13	Jász-Kun	1859	Kecskemét		s. k.	sötétkék	f.
14	Vladimir, orosz nagyherceg	1859	Czernovitz	Nyiregyh.	v. k.	buzérvörös	s.
15	Vacat	1701	Bécs		s. k.	hamuszín	s.
16	gr. Üxküll-Gyllenband	1798	Budapest		v. k.	hamuszín	f.

c) Dsidás ezredek.

(Czapka, világoskék uhlanka és prêmes uhlanka buzérvörös szegélyezéssel, buzérvörös csizma-nadrág, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred neve	Mely év- ben állít- tatott fel	A törzs	A keret	A czapka színe	A gomb színe
			állomáshelye			
1	Otto főherceg	1791	Bécs	Bécs	császársárga	s.
2	Schwarzenberg herceg	1790	Tarnow	Tarnow	sötétzöld	s.
3	Károly főherceg	1801	Grodek	Grodek	buzérvörös	s.
4	Császár	1813	Zólkiew	Lemberg	fehér	s.
5	II. Miklós, orosz czár	1848	Varasd	Varasd	világoskék	s.
6	II. József császár	1688	Jaroslau	Przemysl	császársárga	f.
7	Károly Lajos főherceg	1758	G. Mosty	Brzesan	sötétzöld	f.
8	br. Ramberg	1718	Czortkow	Stanislau	buzérvörös	s.
9	} Fel lettek oszlatva.					
10						
11	II. Sándor, orosz czár	1814	Przemysl	Stryj	cseresnyevörös	f.
12	br. Gagern	1854	Székesfehérvár	Székesfehérvár	sötétkék	s.
13	Vacat	1860	Zloczow	Zloczow	sötétkék	f.

## Tüzér dandárok.

1-től 14. számig a hasonszámú hadtestparancsnokságok székhelyén, kivéve a 14. tüzér dandárt, mely békében a 2. számú hadtestparancsnokság alá van rendelve.

### Tüzérigazgatóságok:

Innsbruck, Sarajevo és Zara.

### Vártüzérigazgatóságok:

Krakkó, Przemysl, Trient és Cattaro.

### a) Hadtest tüzérezredek.

(Csákó lószőrforgóval, sötétbarna kabát skarlátvörös hajtókével, sárga számozott gombokkal, világoskék csizmanadrág, kékszürke köpeny.)

1. *Fischer*, törzs: Krakkó; 2. br. *Weigl*, törzs: Bécs; 3. *Vilmos* főh., törzs: Grác; 4. *Kropatschek* lov., törzs: Budapest; 5. *Albrecht* főherceg, törzs: Pozsony; 6. *Vacat*, törzs: Kassa; 7. *Lipót* bajor hercz., törzs: Temesvár; 8. *Császár*, törzs: Prága; 9. hercz. *Lichtenstein* J. Venczel, törzs: Josefstadt; 10. *Luitpold* bajor hg., törzs: Przemysl; 11. br. *Smola*, törzs: Lemberg; 12. *Kreutz*, törzs: N.-Szeben; 13. hercz. *Lobkowitz*, törzs: Zágráb; 14. br. *Ludwig*, törzs: Bécs.

### b) Hadosztály tüzérezredek.

(Öltözék mint a hadtest tüzérezredekénél.)

1. Krakkó, 2. Olmütz, 3. Krakkó, 4. Bécs, 5. Brünn, 6. Bécs, 7. Grác, 8. Görz, 9. Klagenfurt, 10. Budapest, 11. Budapest, 12. Budapest, 13. Sopron, 14. Somorja, 15. Komárom, 16. Kassa, 17. Miskolcz, 18. Eperjes, 19. Nagy-Várad, 20. Temesvár, 21. Lugos, 22. Pilsen, 23. Prága, 24. Budweis, 25. Josef-

stadt, 26. Theresienstadt, 27. Königrätz, 28. Przemysl, 29. Jaroslau, 30. Przemysl, 31. Stanislaw, 32. Lemberg, 33. Stanislaw, 34. Brassó, 35. Kolozsvár, 36. Nagy-Szeben, 37. Radkersburg, 38. Eszék, 39. Varas, 40. Linz, 41. Salzburg, 42. Bécs.

### c) Hegyi üteg-osztály.

Trient.

### d) Vártüzér ezredek.

(Öltözék mint a hadtest tüzérezredekénél, de világoskék széles skarlátvörös szegélyzetű pantalló.)

1. *Császár*, törzs: Bécs; 2. *Sponner*, törzs: Krakkó; 3. hercz. *Kinsky*, törzs: Przemysl; 4. gr. *Colleredo-Mels*, törzs: Póla; 5. br. *Rouvroy*, törzs: Cattaro; 6. *Kollarz*, törzs: Komárom.

### e) Önálló vártüzér zászlóaljok:

(Öltözék mint a vártüzér-ezredekénél.)

1. Trient; 2. Gyulafehérvár; 3. Pétervárad.

### f) Műszaki tüzéség.

1. Tüzéségi szergyár és szertár, átvevő bizottság és műszaki tüzér század a bécsi arsenalban.

2. Tüzéségi szertárak: Bergstadtl, Budapest, Bécs-Ujhely, Cattaro, Gyulafehérvár, Grác, Innsbruck, Josefstadt, Kassa, Komárom, Krakkó, Lemberg, Mostár, Pétervárad, Pola, Prága, Przemysl, Sarajevo, Temesvár, Trient.

3. Tüzéségi fiókszertárak: Bozen, Eszék, Franzensfeste, Károlyváros, Linz, Nagy-Szeben, Olmütz, Pozsony, Ragusa St.-Veit, Salzburg, Theresienstadt, Trieszt, Zarában Besztercebánya.

4. Lőporgyár: Steinban és Blumauban.

5. Tölténygyár: Bécs-Ujhely.



**Utász zászlóaljok. (1805.)**

(Csákó; csukaszin kabát acélzöld hajtókával és fehér sima gombokkal; csukaszin pantalló acélzöld szegélylyel; kékszurke köpeny.)

1. Pozsony; 2. Linz; 3. Prága; 4. Pettau; 5. Klosterneuburg; 6. Krems; 7. Budapest; 8. Theresienstadt; 9. Krakkó; 10. Przemysl; 11. Przemysl; 12. Krakkó; 13. Komárom; 14. Budapest; 15. Klosterneuburg.

Szertár: Klosterneuburg.

**Vasuti és távirtda ezred. (1883.)**

(Öltözék mint az utász zászlóaljnál, csakhogy a galléron a csillagok mögött egy villámtól átcsikázott szárnyas kerék van felvarrva.)

Az ezred törzse: Korneuburg; keret: Korneuburg; 1., 2. és 3. zlj.: Korneuburg.

**Egészségügyi csapatok. (1849.)**

(Csákó; sötétzöld kabát buzérvörös hajtókával és sárga sima gombokkal, kékszurke pantalló buzérvörös szegélylyel; kékszurke köpeny.)

Minden helyőrségi kórháznál egy-egy osztag.

**Vonat-csapatok. (1771.)**

(Csákó; sötétbarna kabát világoskék hajtókával és fehér sima gombokkal, buzérvörös csizma-nadrág; sötétbarna köpeny.)

1. ezred: Bécs. 2. osztály: Bécs, 3. osztály: Grác, 13. osztály: Zágráb, 14. osztály: Innsbruck, 15. osztály: Sarajevo.

2. ezred: Budapest. 4. osztály: Budapest, 5. osztály: Pozsony, 6. osztály: Kassa, 7. osztály: Temesvár, 12. osztály: Nagy-Szeben.

3. ezred: Lemberg. 1. oszt.: Krakkó, 8. osztály: Prága, 9. osztály: Josefstadt, 10. osztály: Przemysl, 11. osztály: Lemberg.

Vonat-szertár: Klosterneuburg, vonatszertár-fiók: Budapest és Sarajevo.

**Katonai rendőrség.**

(Csákó; sötétzöld kabát buzérvörös hajtókával és sárga gombokkal; kékszurke pantalló; kékszurke köpeny.)

Egy-egy osztag Krakkó, Lemberg és Przemyslben.

**Katonai őrcsapat a bécsi cs. kir. polgári törvénytörvényeséknél.**

(Csákó; sötétzöld kabát violaszínű hajtókával és sárga gombokkal; kékszurke pantalló violaszínű szegélylyel; kékszurke köpeny.)

**Lótenyésztés-intézetek.***a) Cs. kir. lótenyésztés-intézetek.*

(Öltözék mint a vonat ezrednél, de sárga gombokkal.)

Állami ménes: Radautzban és Pibérben.

Méntelemek: Drohovicze, Grác, Göding, Pisek és Stadlban Lambach mellett.

*b) M. kir. lótenyésztés-intézetek.*

(Öltözék mint a huszároknál, de sötétbarna attila.)

Állami ménesek: Kisbér, Bábolna, Fogaras, Mezőhegyes.

Méntelemek: Debreczen, N.-Körös, Székesfehérvár, S.-Szt-György, Zágráb.

**Pót-lovazási bizottságok.**

1. Budapest, 2. Szeged, 3. Lemberg, 4. Rzeszów, 5. Nagy-Kanizsa, 6. Bilak.

**Pótló-telepek.**

Nagy-Daád-Sári, Kleczma-Dolna, Bilak, Lábod.

**Katonai nevelő- és képző-intézetek.**

1. Katonai árvaház: Fischau Bécs-Ujhely mellett.  
2. Hadapród iskolák: a) gyalogsági: Bécs, Budapest, Prága, Károlyváros, Königsfeld, Lobczow, N.-Szeben,

Triest, Liebenau, Pozsony, Innsbruck, Temesvár, Marburg, Kamenicz; Strass, *b*) lovassági: Weisskirchen (Morva); *c*) utász: Hainburg; *d*) tüzérségi: Bécs.

3. Katonai alreáliskolák: St.-Pölten, Kőszeg, Kis-Marton, Kassa.

4. Katonai főreáliskola: Weisskirchen (Morva).

5. Katonai akadémia: Bécs-Ujhely.

6. Műszaki katonai akadémia: Bécs.

7. Katonai vívó- és tornatanári tanfolyam: Bécs-Ujhely.

8. Tiszti leánynevelő-intézet: Hernals és Sopron.

9. Legénységileánynevelő-intézet: Bécs és Szatmár-Németi.

10. Hadi iskola: Bécs.

11. Magasabb tüzérségi tanfolyam: Bécs.

12. Magasabb hadmérnöki tanfolyam: Bécs.

13. Tüzérségi törzstiszti tanfolyam: Bécs.

14. Hadsereg lövész-iskola: Bruck.

15. Hadbiztosi tanfolyam: Bécs.

16. Élelmezési hivatalnoki tanfolyam: Bécs.

17. Törzst. jel. vizsgáló bizottsága: Bécs.

18. Katonai állatorvosi tanfolyam: Bécs.

### **Katonai földrajzi intézet.**

Bécsben.

### **Helyőrségi kórházak.**

1., 2. Bécs, 3. Przemysl, 4. Linz, 5. Brünn, 6. Olmütz, 7. Grác, 8. Laibach, 9. Triest, 10. Innsbruck, 11. Prága, 12. Josefstadt, 13. Theresienstadt, 14. Lemberg, 15. Krakkó, 16., 17. Budapest, 18. Komárom, 19. Pozsony, 20. Kassa, 21. Temesvár, 22. N.-Szeben, 23. Zágráb, 24. Ragusa, 25. Sarajevo, 26. Mostár.

### **Ruházati raktárak.**

1. Brünn, 2. Budapest 3. Grác, 4. Kaiser-Ebersdorf.

### **Helyőrségi szállító-házak.**

Bécs, Budapest, Bród, Krakkó, Lemberg, Olmütz, Prága, Przemysl, Sarajevo, Triest.

### **Katonai rokkantak háza.**

(Csukaszin kabát skarlátvörös bajtókával és sárga sima gombokkal, világoskék pantalló, kékszürke köpeny.)

1. Bécs (fiók: Neulerchenfeld), 2. Prága, 3. Nagyszombat, 4. Lemberg.

### **Katonai fegyintézet.**

Möllersdorf.

### **Várfogházak.**

Arad, Pétervárad, Theresienstadt és Komárom.

### **Katonai élelmezési raktárak.**

Arad, Bécs, Budapest, Brünn, Bród, Bruck a. d./L., Gyulafehérvár, Cattaro, Komárom, Czernovitz, Eszék, Fiume, Franzensfeste, Görz, Grác, Klagenfurt, Nagyvárád, Nagy-Szeben, Innsbruck, Jaroslau, Josefstadt, Kassa, Klagenfurt, Kolozsvár, Krakkó, Laibach, Lemberg, Linz, Marburg, Nyiregyháza, Sopron, Olmütz, Pétervárad, Pola, Prága, Przemysl, Pilsen, Pozsony, Ragusa, Risano, Rzeszów, Stanislaw, Székesfejérvár, Tarnopol, Tarnow, Temesvár, Theresienstadt, Trient, Triest, Zágráb, Zára, Zlocow.

Banjaluka, Bilek, Dolnja-Tuzla, Foča, Gorazda, Mostar, Plevlje, Travnik és Sarajevo, Trebinje.

### **Katonai ágyraktárak.**

Bécs, Budapest, Krakkó, Lemberg, Przemysl és Prága.

### **Műszaki igazgatóságok.**

Krakkó, Przemysl, Klagenfurt, Pola, Komárom, Gyulafehérvár, Mostár, Trebinje, Pétervárad, Brixen-Trient, Cattaro, Sarajevo, Bilek.

## Cs. és kir. hadi tengerészet.

Tengerészeti parancsnok: a közös hadügyminiszterium tengerészeti csoport főnöke: br. Spaun Hermann altengernagy.

\*\*\*

### Cs. és kir. hajóhad.

*I. Vértés hadihajók:* Kronprinz Rudolf, Kronprinzessin Stefanie, Monarch, Wien, Budapest (toronyhajók), Tegetthoff, Custozza, Erzherzog Albrecht, Don Jouan d'Austria, Kaiser Max, Prinz Eugen, Kaiser (casematthajók).

*II. Czirkáló hajók:* Kais. u. Kön. Maria Theresia, Kaiserin Elisabeth, Kaiser Franz Josef I (torpedó kos hajók); «D.», Panther, Leopard, Zenta, «B.», Tiger, Zara, Spalató, Sebenico, Lussin (torpedó hajók); Meteor, Blitz, Komet, Planet, Trabant, Satellit, Magnet (torpedó járművek).

*III. Torpedónaszádok:* Vipper, Natter, Adler, Falke, Habicht, Sperber, Bussard, Condor, Uhu, Geier, Kranich, Ibis, Würger, Reiher, Flamingo, Marabu, Weihe, Secretär, Harpie, Gaukler, Elster, Rabe, Krähe, Staar, Kukuk, Kibitz (I. oszt.); Nr. IX—XXXIX. (II. oszt.); Nr. I—VIII. (III. oszt.)

*IV. Jelző hajók:* Miramar, Fantasie.

*V. Szerhajók:* Pelikan, Cyclop, Pola, Najade, Gigant, Salamander.

*VI. Monitorok:* Maros, Laitha, Körös, Szamos és «a».

*VII. Állomási és kiküldetési hajók:* Laudon (fregatt); Donau, Saida, Zrinyi, Frundsberg, Aurora (corvet); Hum, Nautilus, Albatros, Kerka (ágyúnaszád); Andreas Hofer, Taurus (kerekes gőzös).

*VIII. Kikötői és tengerparti szolgálatra:* Triton, Hippos, Büffel, Dromedar.

*IX. Iskola hajók:* Radecky, Erz. Ferdinand Max, Alpha, Schwartzberg, Artemisia, Cameleon, Möve, Bravo, Spalato, Sansego, Zara, Habsburg.

*X. Laktanya hajók:* Bellona, Elisabeth, Dalmat, (Hulk) Greif, Novara, Fasana, Grille.

## Magyar kir. honvédség.

### Magyar királyi honvédelmi miniszter:

Komlós-keresztesi báró *Fejérváry Géza*. tábornagy, v. b. t. t., kam., a L. r. n. k., I. o. v. k. r. l., Sz. I. r. k. k., M. T. r. lvg., a cs. és k. 46. gy. e. tul.

### Államtitkár:

Vaiszkai és bogyáni *Gromon Dezső*, v. b. t. t. F. J. r. n. k. II. oszt. v. k. r. l., Sz. I. r. k. k.

\*\*\*

### M. k. honvéd-főparancsnokság Budapesten.

Főparancsnok: Ö császári és királyi Fensége *József* (Károly Lajos) főherceg, lovassági tábornok.  
Főparancsnoki adlat: Forinyák Gyula lov. tb., v. b. t. t.

### I. honvéd-kerület: Budapesten.

Parancsnok: haraszi *Bernolák Károly* altábornagy.

#### 79. honvéd gyalogdandár: Budapesten.

1. gyalog ezred: Budapesten. 1. és 2. zlj: Budapesten. 3. zlj.: Főlegyházán. 4. zlj.: Budapesten.
2. gyalog ezred: Gyulán. 1. és 2. zlj: Gyulán. 3. zlj: Jászberényben.

#### 80. honvéd gyalogdandár: Debreczenben.

3. gyalog ezred: Debreczenben. 1., 2. és 3. zlj. Debreczenben. 4. zlj: Zilahon.
4. gyalog ezred: Nagy-Váradon. 1. és 2. zlj: Nagy-Váradon. 3. zlj. Boros-Jenőn.

### II. honvéd-kerület: Szegeden.

Parancsnok: *Schraml Emil* vezérőrnagy.

#### 45. honvéd gyalogdandár: Szegeden.

5. gyalog ezred: Szegeden. 1. és 2. zlj: Szegeden. 3. zlj: Nagy-Becskereken. 4. zlj: Szegeden.

6. gyalog ezred : Szabadkán. 1. zlj: Szabadkán. 2. zlj: Zomborban. 3. zlj: Ujvidéken.

*46. honvéd gyalogdandár : Lugoson.*

7. gyalog ezred : Verseczen. 1. zlj: Verseczen. 2. zlj: Oraviczán. 3. zlj: Pancsován.  
8. gyalog ezred : Lugoson. 1. és 2. zlj: Lugoson. 3. zlj: Aradon. 4. zlj: Orsován.

**III. honvéd-kerület : Kassán.**

Parancsnok: *Clair Gyula* vezérőrnagy.

*77. honvéd gyalogdandár : Kassán.*

9. gyalog ezred : Kassán. 1. és 2. zlj: Kassán. 3. zlj: Eperjesen. 4. zlj: Iglón.  
10. gyalog ezred : Miskolczon. 1. zlj: Miskolczon. 2. zlj: Egerben. 3. zlj: S.-A.-Ujhelyt.

*78. honvéd gyalogdandár : Szatmár-Németiben.*

11. gyalog ezred : Munkácson. 1. és 2. zlj: Munkácson. 3. zlj: Ungvárt.  
12. gyalog ezred : Szatmárt. 1. zlj: Szatmárt. 2. zlj: Máramaros-Szigeten. 3. zlj: Nagy-Károlyban.

**IV. honvéd-kerület : Pozsonyban.**

Parancsnok: csáford-jobbaházi *Bolla Kálman* altbn.

*73. honvéd gyalogdandár : Pozsonyban.*

13. gyalog ezred : Pozsonyban. 1., 2. és 3. zlj: Pozsonyban. 4. zlj: Tatán.  
15. gyalog ezred : Trencsénben. 1. és 2. zlj: Trencsénben. 3. zlj: Rózsahegyén.

*74. honv. gyalogdandár : Nyitrán.*

14. gyalog ezred : Nyitrán. 1. zlj: Nyitrán. 2. zlj: Léván. 3. zlj: Nyitrán.  
16. gyalog ezred : Besztercebányán. 1. zlj: Besztercebányán. 2. zlj: Balassa-Gyarmaton. 3. zlj: Jolsván.

**V. honvéd-kerület : Székesfehérvárt.**

Parancsnok: *Kránitz János* vezérőrnagy.

*81. honvéd gyalogdandár : Székesfehérvárt.*

17. gyalog ezred : Székesfehérvárt. 1. és 2. zlj: Székesfehérvárt. 3. és 4. zlj: Veszprémben.  
18. gyalog ezred : Sopronban. 1. zlj és 2. zlj: Sopronban. 3. zlj: Kőszegen.

*82. honvéd gyalogdandár : Pécssett.*

19. gyalog ezred : Pécssett. 1. és 2. zlj: Pécssett. 3. és 4. zlj: Kaposvárt.  
20. gyalog ezred : Nagy-Kanizsán. 1. és 2. zlj: Nagy-Kanizsán. 3. zlj: Körmenten. *Fiumei* század.

**VI. honvéd-kerület : Kolozsvárt.**

Parancsnok: *Palkovics József* vezérőrnagy.

*75. honvéd gyalogdandár : Kolozsvárt.*

21. gyalog ezred : Kolozsvárt. 1. és 2. zlj: Kolozsvárt. 3. zlj: Nagy-Enyedén. 4. zlj: Déesen.  
22. gyalog ezred : Maros-Vásárhelyt. 1. zlj: M.-Vásárhelyt. 2. zlj: Beszterczen és 3. zlj: M.-Vásárhelyt.

*76. honv. gyalogdandár : Nagy-Szebenben.*

23. gyalog ezred : Nagy-Szebenben. 1. zlj: N.-Szebenben. 2. zlj: Déván. 3. zlj: Erzsébetvárosban.  
24. gyalog ezred : Brassóban. 1. zlj: Brassóban. 2. zlj: Fogarason. 3. zlj: Kézdi-Vásárhelyt. 4. zlj: Csik-Szeredán.

**VII. horv.-szlapon honv.-kerület : Zágrábban.**

Parancsnok: *Bach József* vezérőrnagy.

*83. honv. gyalogdandár : Zágrábban.*

25. gyalog ezred : Zágrábban. 1. zlj: Zágrábban. 2. zlj: Varasdon. 3. zlj: Belovárt.

26. gyalog ezred: Károlyvárosban. 1. és 2. zlj: Károlyvárosban. 3. zlj: Goszpicsban.

*84. honvéd gyalogdandár: Eszéken.*

27. gyalog ezred: Sziszekén. 1. és 2. zlj: Sziszekén. 3. zlj: Uj-Gradiskán.

28. gyalog ezred: Eszéken. 1. és 2. zlj: Eszéken. 3. zlj: Zimonyban.

**Honv. lovassági felügyelő Budapesten.**

*Klobučar Vilmos altábornagy.*

*1. honvéd lovasdandár: Szeged.*

3. huszár ezred: Szegeden. I. oszt.: Aradon. II. oszt.: Szegeden.

4. huszár ezred: Kecskeméten. I. oszt.: Baján. II. oszt.: Kecskeméten.

*2. honvéd lovasdandár: Budapesten.*

1. huszár ezred: Budapesten. I. oszt.: Budapesten. II. oszt.: Jászberényben.

6. huszár ezred: Vácson. I. oszt.: Érsekujvárt. II. oszt.: Vácson.

*3. honvéd lovasdandár: Pécssett.*

7. huszár ezred: Pápán. I. oszt.: Pápán. II. oszt.: Zala-Egerszegén.

8. huszár ezred: Pécssett. I. oszt.: Pécssett. II. oszt.: Keszthely.

10. huszár ezred: Varasdon. I. osztály: Varasdon. II. oszt.: Verőcén.

*4. honvéd lovasdandár: Debreczen.*

2. huszár ezred: Debreczenben. I. osztály: Gyulán. II. osztály: Debreczenben.

5. huszár ezred: Kassán. I. oszt.: Kassán. II. oszt.: Nyiregyházán.

9. huszár ezred: Maros-Vásárhelyt. I. oszt.: Szamos-Ujvár. II. oszt.: Maros-Vásárhely.

**M. kir. i onvéd helyi hatóság.**

*Budapesti m. kir. honv. tér-parancsnokság.*

**M. kir. honvéd bíróságok.**

*M. kir. honvéd-főtörvényszék Budapesten.*

*Első folyamodásu m. kir. honvéd bíróságok. (A keireleti bíróságok).*

**M. kir. honvédségi intézetek.**

*M. kir. honv. Ludovika-Akadémia Budapesten.*

*Felsőbb tiszti tanfolyam Budapesten.*

*M. kir. közp. honv. lovas iskola Budapesten.*

*M. kir. honv. törzstiszti tanfolyam Budapesten.*

*M. kir. honv. központi ruhatár Budapesten.*

*M. kir. honv. központi fegyvertár Budapesten.*

*M. kir. honv. lőszer-bizottság Pozsonyban.*

*M. kir. honv. főreáliskola Sopronban.*

*M. kir. honv. hadapród iskola Pécssett.*

*M. kir. honv. hadapród iskola N.-Váradon.*

**Cs. kir. Landwehr.**

(Osztrák honvédség.)

*Cs. kir. Landwehr-miniszter: gróf Welsersheimb Zeno altb.*

*Landwehr-főparancsnokság: Ö cs. és kir. Fenségre Rainer főherczeg, tbsz. — Adlatus: . . . . .*

*Landwehr-parancsnokságok: (az illető hadtestparancsnokságok).*

*Landwehr gyalogság.*

1. Landwehr ezred Bécs, 2. Linz, 3. Grác, 4. Klagenfurt, 5. Triest, 6. Eger, 7. Pilsen, 8. Prága, 9. Leitmeritz, 10. Jungbunzlau, 11. Jičín, 12. Csasz-lau, 13. Olmütz, 14. Brünn, 15. Troppau, 16. Krakkó, 17. Rzeszów, 18. Przemysl, 19. Lemberg, 20. Stanis-lau, 21. St. Pölten, 22. Csernovitz, 23. Zára.

## Landwehr lovasság.

### I. Landwehr dzsidas ezredek:

1. sz. ezred: Kolomea,
2. „ „ Hohenmauth,
3. „ „ Sambor,
4. „ „ Olmütz,
5. „ „ Stockerau,
6. „ „ Wels.

### II. Lovasított Landwehr dalmát lövészek. Keret: Sinj.

\*

### Tirol és Vorarlberg honvédelmi főhatósága.

Elnök: Tirol és Vorarlberg helytartója.

### Landwehr-parancsnokság Innsbruckban.

Parancsnok: a 14. sz. hadtest parancsnoka.

Országos lövész-ezredek: I. Innsbruck, II. Bozen,

### III. Trient.

Lovasított országos lövészek. Keret: Innsbruck.

## II. POLGÁRI CZIMTÁR.

### Közös miniszteriumok.

#### I. Cs. és kir. közös külügyminiszterium.

Miniszter: *Goluchowski Agenor* gróf, I. o. vaskorona r. l., F. J. R. közk., v. b. t. t. kamarás.

#### II. Cs. és kir. közös pénzügyminiszterium.

Miniszter: Nagy-kállói *Kállay Benjámín*, a L. r. n. k., a Szt I. r. lov., v. b. t. t., kamarás.

#### III. Cs. és kir. közös hadügyminiszterium.

Miniszter: *Krieghammer Ede*, I. o. V. k. r. lv., k. é. k. (hdm), v. b. t. t., lov. táb.

#### Cs. és kir. közös legfőbb számszék.

Elnök: *Plener Ernő* lovag, v. b. t. t.

\*\*\*

### Magyar kir. miniszterelnökség.

Miniszterelnök: Br. *Bánffy Dezső*, v. b. t. t. kamarás.

Államtitkár: *Tarkovich József*.

### Ő Felsége személye körüli m. kir. miniszterium.

Miniszter: Br. *Jósika Samu*, kamarás, L. r.

### Horv.-szlav.-dalm. kir. miniszterium.

Miniszter: *Josipovich Imre*.

## M. kir. belügyminiszterium.

Miniszter: *Perczel Dezső*.

Államtitkárok: *Latkóczy Imre, Széll Ignác*.

Elnöki főosztály: oszt. vez.: *Huszár Kálmán* min. tan.

**I. Közjogi főosztály:** oszt. fön.: dr. *Bezerédj Viktor* min. tan., oszt. vez.: *Bölcs Gyula* titk.

**II. Vármegyei főosztály:** oszt. fön.: *Simontsits Béla* min. tan., oszt. vez.: *Gózonny László* oszt. tan.

**III. Városi főosztály:** oszt. fön.: dr. *Faschó Moys Sándor* min. tan. — a) Törv. hat. joggal felr. és rend. tan. városi ügyosztály: oszt. vez.: *Marek Éle* oszt. tan. — b) Földterhermentesítési ügyosztály: oszt. vez.: *Kereszty Sándor* oszt. tan.

**IV. Községi főosztály:** oszt. fön.: *Kaffka László* oszt. tan. — a) Községi közigazgatási ügyosztály: oszt. vez.: . . . . . — b) Községi illetőségi ügyosztály: oszt. vez.: *Sacelláry Mihály* oszt. tan.

**V. Rendőri főosztály:** oszt. fön.: Dr. *Séley Sándor* cz. min. tan. — a) Kihágási ügyosztály: oszt. vez.: *Martinovich Elek* oszt. tan. — b) Állam rend. és közbiztons. ügyosztály: oszt. vez.: *Szabó László* F. J. r. l. oszt. tan. — Beosztva: dr. *Kégl Imre* titkár, *Körfi Lajos* és *Petrovczy Lajos* segéd-titkárok, *Kovács Béla* segédfogalmazó és dr. *Aldásy József* fogalm. gyakornok. — c) Közrendészeti ügyosztály: oszt. vez.: *Liptai Lajos* oszt. tan.

**VI. Közegészségügyi főosztály:** oszt. fön.: dr. *Chyzer Kornél* min. tan. — a) Közegészségügyi közigazg. ügyosztály oszt. vez.: dr. *Raisz Gedeon* cz. oszt. tan. egészségügyi felügyelő. — b) Kórházi és gyógy-szertári ügyosztály: oszt. vez.: *Buth Károly* oszt. tan.

**VII. Alapok kezelési és jótékonyági főoszt.**: oszt. fön.: rajnai és körösladányi *Stesser József* min. tan., oszt. vez.: *Forray Ferenc* oszt. tan.

**VIII. Árvaügyi főosztály:** oszt. fön.: *Vajda Ottó* cz. min. tan. — a) Árvaügyi közigazgatási ügyosztály: oszt. vez.: dr. *Kovács Gyula* titk. — b) Árvaügyi határozati ügyosztály: oszt. vez.: *Maddách László* oszt. tanácsos.

**IX. Állami anyakönyvi ügyosztály:** oszt. fön. *Madarász Elemér* anyakönyvi felügyelő.

**A belügyminiszteri számvevőség.** Igazgató: *Payer Béla*. — Csendőrségi ügyosztály: Szám-tanácos: *Szaplonczay Mihály*. Számvizsgáló: *Pogány Béla*. Számmellenőr: *Berlányi János* és *Pöltzl Gyula*. Ezenkívül beosztva három csendőr-örmester.

**Országos levéltár:** főlevéltárnok *Pauler Gyula* min. tanácsos.

**Országos közegészségügyi tanács:** elnöke dr. *Müller Kálmán*.

**Fiumei magyar kir. tengerparti kormányzó:** gróf *Szápáry László*.

**Fővárosi állami rendőrség:** főkap. *Rudnay Béla*.

## Törvényhatóságok.\*

### a) Megyék.

*Abauj-Torna m.:* fp. *Péchy Zsig.*, alp. *Fabián Ján*, fj. ifj. *Hammersberg Lász.* Fszb. *Cserháti j.*: *Géczy Gy. Gönczi j.*: *Dobozy J. Füzéri j.*: *Bodnár Er. Kassai j.*: *Jászay Ist. Szikszói j.*: *Vászy Józ.* *Tornai j.*: *Gedeon Al.*

*Alsó-Fehér m.:* fp. *Zeyk Dániel*, alp. *Csató Ján*, fj. *Gáspár Ján*. Fszb. *Alvinczi j.*: *Pongrácz Géza*. *Balasszalmi j.*: *Simonfy Alaj. Kisenyedi j.*: *Szabó Laj.*

\* Rövidítések: fp. = főispán, alp. = alispán, fj. = főjegyző, fszb. = főszolgabíró, m. = megye, j. = járás, Rend. tan. vár. = Rendezett tanácsú város, pm. = polgármester, rk. = rendőrkapitány.

**G. Magyar-igeni j.:** Csuka Dom. Maros-újvári j.: Bőjte Kálm. Nagy-enyedi j.: Szász Józs. Verespataki j.: Imre K. Rend. tan. vár. Abrudbánya: pm. Boér B. rk. Képes Fer. Gyulafehérvár: pm. Novák Fer., rk. Roska Józs. Nagy-Enyed: pm. Kovács Gyula, rk. Sombory Sándor. Vizakna: pm. Szócs József, rk. Herepei Károly.

**Arad m.:** fp. Fábiani László, alp. Sztalmáry Gy. fj. ifj. D. Nagy Laj. Fszb. Aradi j.: Péczely Elek. Pécskai j.: Senk Ferencz, Világosi j.: Párizs Gábor, Ternovai j.: Kállay Kovács Gy. Radnai j.: Csukay S., Nagy-halmagyi j.: Kapdebő Kálm. Boros-sebesi j.: dr. Baros Ferencz. Boros-jenői j. Monti Alaj., Kis-jenői j.: Csukay Gyula. Eleki j.: Jank Ján.

**Arva m.:** fp. Kürthy Lajos, alp. ifj. Csillaghy Józs., ifj. Csaplovics Sim. Fszb. Kubinyi j.: Zmeskal Alad. Vári j.: Abaffy Aurel Trsztenai j.: Bulla György. Nemesztói j.: Szmetyanay János.

**Bács-Bodrog m.:** fp. bajsai dr. Vojnits István, alp. Karácsony Gy. fj. Vojnits István. Fszb. Zombori j.: Tárcazy Dezső, Zentai j.: dr. Mikusevits Kanut, Almási j.: Vojnits Máté, O-becsei j.: dr. Balaton Gyula, Topolyai j.: Császár Pét., Ujvidéki j.: Mihájlövits Kornél, Kulai j.: dr. Szécsényi Tam., Apatini j.: Deák Zsigm., Palánkai j.: Hipp Dezső, Hódási j.: Vissy József, Titeli j.: Szemző János, Zsabyai j.: Nikolics Izidor, Bajai j.: Latinovits Gy. — Zenta rend. tan. város: pm. Boromiza János, rk. Resny Aur.

**Baranya m.:** fp. br. Fejérváry Imre, alp. Trixler Károly. fj. Koszits Kamil, Fszb. Pécsi j.: Wanis Sánd., Baranyavári j.: Stenge F., Mohácsi j.: Szinkovich Kár., Siklósi j.: Krasznay Mih., Pécsváradi j.: Szék Kár. Hegyháti j.: Kiss Alad., Szt-lőrinczi j.: Polgár Jen.

**Bars m.:** fp. Kazy János, alp. Simouyi Béla, fj. Majláth István. Fszb. Garam-szent-keresztii j.: Finka Sánd., Lévai j.: Ordódy Endre, Aranyos-maróthi j.: dr. Rudnyánszky Tit., Oslányi j.: Lúley J., Verebelyi j.: Nedeczky V. — Rend. tan. vár. Kör-möcbánya: pm. Chabada Józs., rk. Palkovits Em. Léva:

pm. Máriássy Ist., rk. Konya Józs., Ujbánya: pm. Kotiersz Emil, Koperniczky Józs.

**Békés m.:** fp. Tallián Bél., alp. dr. Fábri Sándor., fj. . . . . Fszb. Gyulai j.: Kövér L. Csabai j.: Sztraka Gygy. Békési j.: Popovics Szilv. Szarvasi j.: dr. Krecsmárik Ján., Szeghalmi j.: Ambrus S., Orosházi j.: dr. Bodóky Z., Gyomai j.: Rohoska M. Rend. tan. vár. Gyula: pm. Dutkay B., rk. br. dr. Drechsler Gy.

**Bereg m.:** fp. dr. Hagara Vikt., alp. Jobszty Gy., fj. Kovács Lajos, Fszb. Tiszaháti j.: Ekkel Elemér, Kiszonyi j.: Morvay Zolt. Felvidéki j.: Komlósy Gy. Munkácsi j.: Pintér Józs. Szolyvai j.: Balajthy Mór. — Rend. tan. vár. Beregszász: pm. Buzáth Kam., rk. Balás János. Munkács: pm. Cseh Laj. rk. Fazekas B.

**Besztercze-Naszód m.:** fp. gr. Bethlen Pál, alp. Kualessz God., fj. Takács Károly, Fszb. Naszódii j.: Bodó Kálm., Ó-radnai j.: dr. Hunyadi Im., Jaádi j.: Storch Gusztáv, Besenyői j.: Láni Godofréd. — Rend. tan. vár. Besztercze: pm. Pellion Márt., rk. Gyűrök Zsigmond.

**Bihar m.:** fp. Beöthy László, alp. Szunyogh Pét., fj. Papp János, Fszb. Központi j.: dr. Miskolczy Fer., Szalárdi j.: Veitersitz Ján., Élesdii j.: Bérczy Im., Mezőkeresztesii j.: Ercey D., Berettyó-újfalusi j.: Bölönyi Gy., Tordai j.: szatmáry Király A. Székelyhidii j.: Kovácsnay Marczel, Derecskei j.: Frater Bar., Margittai j.: Morvay T., Szalontai j.: Nagy M., Cseffai j.: dr. Beöthy Pál, Tenkei j.: Kékus István. Ér-mihályfalvi j.: Dobozy K. Beéli j.: Éder G. Magyar-cségei j.: Nyisztor Al. Belényesi j.: Beliczey Sánd. Vaskohii j.: Rednik G.

**Borsod m.:** fp. br. Vay Elem., alp. dr. Tanay Gy., fj. Molnár Bertalan, Fszb. Miskolczi j.: Buthy Lajos, Mező-csáthi j.: Feyér End., Egri j.: Bónis Bert., Szent-péteri j.: Vadnay István, Szendrei j.: Zsóry Guszt., Ozdi j.: Zsóry György. Rend. tan. vár. Miskolcz: pm. Soltész Nagy Kál., rk. Lukács Béla.

**Brassó m.:** fp. Maurer Mih., alp. dr. Jekel Fr., fj. Pánczél István, Fszb. Hétfalusi j.: Zonda János, Felvidéki j.: Kostend Vilm., Alvidéki j.: Wendl Mór. —



*Rend. tan. vár. Brassó:* pm. Jakobi Károly, rk. Hiemesch Fer.

*Csanád m.:* fp. Lonovics Józsa, alp. dr. Meskó Sán, fj. dr. ifj. Návay Lajos, Fszb.: *Központij.:* Farkas Mór, *Nagylakij.:* Szójka Kálm., *Batonyaij.:* Hervay Kál., *Kovácszázi j.:* Kövér Béla. — *Rend. tan. vár. Makó:* pm. Széll György, rk. Cseresnyés Ján.

*Csik m.:* fp. Mikó Bál., alp. Becze Ant., fj. Mihály Fer. Fszb. *Csik-szt-mártonij.:* Székely End. *Csik-szeredai j.:* Fejér Sándor. *Gy.-szt-miklósi j.:* Nagy Tam. *Gy.-tölgyesi j.:* dr. Lázár Ján. — *Rend. tan. vár. Csik-Szereda:* pm. Eltes Jakab, rk. Kovács János.

*Csongrád m.:* fp. Vadnay Andor, alp. dr. Csathó Zsig, fj. Cicatrics Laj. *Tiszáninnenij.:* Herglosz Istv. *Csongrádi j.:* Mátéffy Kálmán, *Tiszántúli j.:* Vidovich Ant. — *Rend. tan. vár. Szentes:* pm. dr. Lakos Imre, rk. Arady Kál.

*Esztergom m.:* fp. Kruplanitz Kál., alp. Andrásy Ján., fj. Szabó Mihály. Fszb. *Esztergomi j.:* Reviczky Gyöz. *Párkányi j.:* dr. Perényi Kál. — *Rend. tan. vár. Esztergom:* pm. dr. Malina Lajos, rk. Niedermann József.

*Fejér m.:* fp. br. Fiáth Pál, alp. Huszár Ág., fj. Szűts Arth. Fszb.: *Székesfehérvári j.:* Kálmán Vin. *Moóri j.:* Kovács Sánd. *Sárbogárdi j.:* Heltay Jen. *Vaáli j.:* Szűts Jen. *Adonyi j.:* I óór Guszt.

*Fogaras m.:* fp. Bausnern Guido, alp. Kapocsányi Mór, fj. Belle S. Fszb. *Sárkányi j.:* Benedek Arthur. *Törösvári j.:* Borosnyai Béla. *Fogarasi j.:* Herszényi I. *Árpaai j.:* Bisztray József.

*Gömör m.:* fp. Hámos Lászl., alp. Bornemisza Lászl., fj. Lukács G. Fszb. *Rozsnyói j.:* . . . . . *Nagy-röczei j.:* Kuna Aur. *Rimaszombati j.:* Máriássy Gyula. *Rimaszécsi j.:* Draskóczy Lászl. *Tornallyai j.:* Szontágh Zolt. — *Rend. tan. vár. Dobsina:* pm. Szontagh B., rk. Lang Guszt. *Jolsva:* pm. Basilides Guszt. rk. Piacek R. *Nagy-Röcze:* pm. Stefancok Kár., rk. Lieszkovszky G. *Rimaszombat:* pm. Szabó György, rk. id. Badiny Gy. *Rozsnyó:* pm. Sziklai G. rk. Sulyán Sánd.

*Győr m.:* fp. gr. Lászlberg Rezs., alp. Goda Béla, fj. Németh Miklós, Fszb. *Tósziget-csilizközi j.:* Szodfried Józsa., *Sokoróaljai j.:* Horváth Bál., *Pusztai j.:* Szodfried Endre.

*Hajdu m.:* fp. gr. Schomberg-Degenfeld Józsa., alp. Rásó Gyu., fj. Veszprémi Z. Fszb. *Balmaz-ujvárosi j.:* Ferenczy El. *Nádudvari j.:* Nábráczky Ist. — *Rend. tan. vár. Hajdu-Böszörmény:* pm. Somossy B., rk. Paksy Kár. *Hajdu-Nánás:* pm. Csolhany Lászl., rk. Csilha Már. *Hajdu-Szoboszló:* pm. Kovács Gy., rk. Péntzáros Istv.

*Háromszék m.:* fp. Pótsa Józsa., alp. Gábor Pét., fj. Szentiványi Mik. Fszb. *Sepsi j.:* Vajna Mik., *Kézdí j.:* Cseh Gyula, *Orbai j.:* Hollaki Att., *Miklós-vári j.:* Konya Mik. — *Rend. tan. vár. Kézdí-Vásárhely:* pm. Bartók Kár., rk. ifj. Dobai Ján. *Sepsi-Szt.-György:* pm. ifj. Gödri Ferencz, rk. Szabó Kálmán.

*Hont m.:* fp. Horváth Béla, alp. Czibulya Lászl., id. fj. Sántba Béla. Fszb. *Ipolyági j.:* Marek Kár. *Szobbi j.:* br. Nyári Alf. *Nagy-csalómiai j.:* Laszkáry Pál. *Korponai j.:* Halmay Lászl. *Büti j.:* Nedeczky Arp. *Rend. tan. vár. Korpona:* pm. Bujkovszky Mih., rk. Pongrácz G.

*Heves m.:* fp. Kállay Zolt., alp. Hellebronth B. fj. . . . . Fszb. *Egri j.:* Isaák Gy. *Gyöngyösi j.:* Majzik Vik. *Halvani j.:* Zaleczky Im. *Hevesi j.:* Korponay Ist. *Tiszafüredi j.:* Fülöp Zolt. *Pétervárosi j.:* Drizsnyei B. — *Rend. tan. vár. Eger:* pm. Jankovics Dezső, rk. Gaál Béla. *Gyöngyös:* pm. Balogh Gy., rk. Nékám Ede.

*Hunyad m.:* fp. br. Szentkereszt Gy., alp. ifj. Hollakay Arth., fj. Kápeza Gy., Fszb. *Alyógyi j.:* Beke Kár. *Bradíj.:* Krasznay Oliv. *Dévai j.:* Csulay Lajos. *Hátszegi j.:* Pietsch Sánd. *Hunyadi j.:* Borha Sebestyén. *Körösbányai j.:* Lázár Fark. *Maros-illyei j.:* Goro Ede. *Petrozsényi j.:* Buda Kár. *Puji j.:* Török Arp. *Szászvárosi j.:* Fodor Gy. — *Rend. tan. vár. Déva:* dr. Lengyel József, rk. Géber K. *Hátszeg:*

pm. Musnai Béla, rk. Lenkes József *Szászváros*:  
pm. Acker Frigy., rk. Mikhel B. *Vajda-Hunyad*: pm.  
Danila Gy., rk. Czintai Alb.

*Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.*: fp. Almásy Géza, alp. Bagosi Kár. fj. dr. Benkó A. Fszb. *Jászsági felső j.*: Balogh S. *Jászsági alsó j.*: dr. Cseh J. *Tiszai felső j.*: dr. Beleznay Endre. *Tiszai közép j.*: Jancsó Géza. *Tiszai alsó j.*: Busa Ákos. — *Rend. tan. vár. Jászberény*: pm. Török Aladár, rk. Almásy Árpád. *Karczag*: pm. Tassy Géza, rk. Bathó Endre. *Kis-Uj-szállás*: pm. Gál Kálmán, rk. Kiss Laj. *Mező-Tur*: pm. dr. Adam Sán., rk. Farkas Kálm. *Szolnok*: pm. Kludik Gy., rk. Taposi Már. *Turkeve*: pm. Czihátkár., rk. Zsengeller Józ.

*Kis-Küküllő m.*: fp. Sándor Ján., alp. Gál Dom., fj. Fekete Gy. Fszb. *Dicső-szent-mártoni j.*: Frits R. *Radnóti j.*: Csató Gábor. *Hosszuaszi j.*: Gyárfás Kár. *Erzsébetvárosi j.*: Horváth Ákos. — *Rend. tan. vár. Erzsébetváros*: pm. hely. Trajánovits Ján., rk. Vukovits Pé.

*Kolozs m.*: fp. gr. Béldi Ak., alp. gr. Lázár Istv., fj. Bónis Ist. Fszb. *Gyalui j.*: Bidermann J. *Bánffy-hunyadi j.*: Kertész Sám. *Almási j.*: Gyarmathy Mózsa. *Nádasmenti j.*: Toczaer Ö. *Kolozsvári j.*: dr. Hankó Veress Kár. *Mócsi j.*: Mayr J. *Mezőörményesi j.*: Münstermann Gy. *Tekei j.*: Pap Zoltán. — *Rend. tan. vár. Kolozs*: pm. Zabulik László, rk. Emmerling R.

*Komárom m.*: fp. Sárközy Aur., alp. Ghyczy Dén. fj. Erdélyi Gás., Fszb. *Tatai j.*: Pöcze Ján. *Gesztes-i j.*: Konkoly-Thege Laj. *Csallóközi j.*: Emánuel Sánd. *Udvárdi j.*: Balogh Imre.

*Krassó-Szörény m.*: fp. Jakabffy Im., alp. Litsek B., fj. dr. Avramescu Pachomius. Fszb. *Lugosi j.*: Podhrászky Kor. *Temesi j.*: Fogarasi Vaz. *Bégai j.*: Hirschl B. *Facseti j.*: Schönenfeld L. *Marosi j.*: Popezku Aur. *Reszcai j.*: Gartner Zol. *Bogsányi j.*: Knoch Gy. *Oraviczai j.*: Motsidlovsky Er. *Jami j.*: Korkán Pé. *Moldovai j.*: Wörnle Gy. *Karánsebesi j.*:

Ruden Gygy. *Teregovai j.*: Issekutz Aurél. *Bozovicsi j.*: Peczely Ger. *Orsovai j.*: Fialka Károly. — *Rend. tan. vár. Karánsebes*: pm. Burdia Szilárd, rk. Dragomir Cor. *Lugos*: pm. Marsovszky Béla, rk. Král Ig.

*Liptó m.*: fp. Kürthy Laj., alp. Palugyay Gy. fj. Balló Rudolf. Fszb. *Liptóújvári j.*: Joób Marcz. *Liptó-szent-miklosi j.*: Joób Gy. és Bobrovniczky Kál. *Rózsashegyi j.*: Kubinyi Hugó

*Máramaros m.*: fp. dr. br. Rosner Erv., alp. Kutka Kál., fj. Szabó Sán. Fszb. *Visői j.*: Papp Sim. *Izavölgyi j.*: Scholcz B. *Szigeti j.*: Szaploneczay L. *Tiszavölgyi j.*: Pogány Zsigm. *Taracsvizi j.*: Mihálka Pál. *Técsői j.*: Pogány Ödön. *Husztii j.*: Tama Jenő. *Ökörmezői j.*: Vajna Dániel. *Akna-sugataji j.*: Rednik Istv. fszb. — *Rend. tan. vár. Máramaros-Sziget*: pm. Papp Tibor, rk. Czirbusz János.

*Maros-Torda m.*: fp. Mikó Árp., alp. Dézsi Zoltán, fj. . . . Fszb. *Marosi felső j.*: dr. Molnár G. *Marosi alsó j.*: Rozsnyay Istv. *Régeni alsó j.*: Körösy Alb. *Régeni felső j.*: Farkas Alb. *Nyárad-szeredai j.*: Nagy Elem. — *Rend. tan. vár. Szász-Régen*: pm. From Traugott, rk. Prohászka Alb.

*Moson m.*: fp. gr. Pálffy-Daun V., alp. h. Pogány J., fj. Békeffy J. Fszb. *Magyar-óvári j.*: Koós Sán. *Nezsidéri j.*: Fiala Miklós. *Rajkai j.*: Fröhlich Tófor.

*Nagy-Küküllő m.*: fp. Sándor László, alp. Somogyi Ist., fj. Sciaser Frigy. Fszb. *Nagy-sinki j.*: Imecs Jenő. *Szentágotai j.*: Schreiber Fr. *Kőhalmi j.*: dr. Tompa István. *Keresdi j.*: Lendvai Sándor. *Bölya-berethalmi j.*: Fodor Láz. — *Rend. tan. város. Mezőgyes*: pm. dr. Theil Frigyes. rk. Dengel Frigyes. *Segesvár*: pm. Walbaum Fr., rk. Kaufmann Arthur.

*Nógrád m.*: fp. somosujvári némethi Dániel L., alp. szendrői Török Zolt., fj. . . . Fszb. *B-gyarmati j.*: Baitner Arn. *Nógrádi j.*: Hanszély Márton. *Sziráki j.*: Veres Ján. *Szécsényi j.*: Baross Árpád. *Iosonczii j.*: Csonka Zsig. *Füleki j.*: Plachy Józ. *Gácsi j.*: Szakáll Ant. — *Rend. tan. vár. Losoncz*: pm. Wagner Sán. volt., rk. Otthál Antal.

*Nyitra m.*: fp. Thuróczy Vil., alp. dr. Markóth Gy. fj. Kostyál Mikl. Fszb. *Nyitrai* j.: dr. Majthényi G. *Vág-ujhelyi j.*: Rexa Sán. *Galgóci j.*: Tóth Laj. *Szeniczi j.*: dr. Szalé Lajos. *Nagy-tapolcsányi j.*: Machovits Ján. *Privigyei j.*: dr. Filberger Gy. *Érsek-ujvari j.*: Turcsányi Öd. *Miavai j.*: Csenkey Ad. *Holicsi j.*: Friedeczky B. *Vág-sellyei j.*: Csemniczky G. *Pöstyéni j.*: Korontály B. *Ny.-zsámbokréthi j.*: Soóky Ödön. — *Rend. tan. vár. Érsekujvár*: pm. Kulán Imre, rk. Miklóská Al. *Nyitra*: pm. Kostyál Pál, rk. Rédeky G. *Szokolcza*: pm. Mitták Rezső, rk. Nagy Sándor.

*Pozsony m.*: fp. Szalavszky Gy. alp. Kleinpa Bert., fj. Petőcz Jen. Fszb. *Pozsonyi j.*: Bézay Szil. *Hegyetuli j.*: Nagy Ag. *Nagy-szombati j.*: Kiss Vil. *Szempeci j.*: Burián Pál. *Felső-csallóközi j.*: Molnár László. *Alsó-csallóközi j.*: Németh D. *Külső j.*: Uj Ist. — *Rend. tan. város. Bazin*: pm. Masát Antal. rk. Palovszky Gy. *Modor*: pm. Boruta P., rk. Dubovszky Józsa. *Nagy-Szombat*: pm. Nekánovich Mik., rk. Kratky Fer. *Somorja*: pm. Sidó Ist., rk. Dolnay Öd. *Szent-György*: pm. Jánoska Gy., rk. Waschkau Hen.

*Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún m.*: fp. Beniczky Ferencz, alp. Beniczky Lajos, fj. Fazekas Ágost. Fszb. *Keckeméti felső j.*: Dezsőffy Em. *Keckeméti alsó j.*: Teszáry László. *Kis-kún felső j.*: Szondy Dén. *Kis-kún alsó j.*: Mihalovits Béla. *Pesti felső j.*: Ladányi László. *Pesti közép j.*: Halász Jenő. *Pesti alsó j.*: ifj. Szilágyi L. *Pilisi felső j.*: dr. Csapó Lóránt. *Pilisi alsó j.*: Tahy Iván. *Solti felső j.*: Halász Sán. *Solti közép j.*: Helle János. *Solti alsó j.*: Szilassy El. *Váci felső j.*: Ivánka Pál. *Váci alsó j.*: Kapezy Vil. — *Rend. tan. vár. Czegléd*: pm. Gubedy F., rk. dr. Aranyi L. *Kis-Kún-Felgyháza*: pm. dr. Szerlemhegyi Károly, rk. Póka Lajos. *Kis-Kún-Hatas*: pm. Szabó István, rk. Székér Pál. *Nagy-Kőrös*: pm. Póka Kál., rk. Fitos Vil. *Szent-Endre*: pm. Dumtsa Jen., rk. Maximovits Istv. *Vác*: pm. dr. Zechmeister J., rk. Kálló Antal.

*Sárosm.*: fp. Szinyei Merse Istv., alp. ifj. Tahy J., fj. Eánó A. Fszb. *Alsó-tarcai j.*: Szakmári G. *Felső-*

*tarcai j.*: Eánó Á. *Sirokai j.*: Roskoványi M. *Topolyá j.*: Berzevicz Rezs. *Szekcsői j.*: Tóth Ist. *Makovicai j.*: Winkler A. *Rend. tan. vár. Bártfa*: pm. Rhódy Al., rk. Geffert Meny. *Eperjes*: pm. Fuhrmann And., rk. Teőrös Józsa. *Kis-Szeben*: pm. Eiselst An., rk. Wittenberger Samu.

*Somogy m.*: fp. Tallián Gy., alp. Maar Gy. fj. Gabsovics Kár. Fszb. *Kaposvári j.*: Sárközy B. *Szigetvári j.*: Hegyessi János. *Nagy-atádi j.*: Ehn Sándor. *Csurgoi j.*: Kacsokovics L. *Marczali j.*: dr. Paiss M. *Lengyel-tóti j.*: Hachner S. *Tabi j.*: Bernáth K. *Igali j.*: Trombitás Mih. *Barcsi j.*: fszb. Fenyőssy O. *Rend. tan. vár. Kaposvár*: pm. Németh Istv., rk. id. Leposics Ig.

*Sopron m.*: fp. Simon Öd., alp. dr. Baán Endre fj. dr. Baditz Zolt. Fszb. *Soproni j.*: Molnár Sán. *Nagy-martoni j.*: Robitzca End. *Kis-martoni j.*: Faludy Lőr. *Pulyai j.*: Bründl P.ó. *Csepregi j.*: Molnár Istv. *Kapuvári j.*: Guáry Béla. *Csornai j.*: Hajas Gy. — *Rend. tan. vár. Kis-Marton*: pm. Fűgi B., rk. Farkas Fer. *Ruszt*: pm. Conrád Laj., rk. Magyar El.

*Szabolcs m.*: fp. br. Feilitsch Berth., alp. Mikecz J., fj. Mikecz Dezső. Fszb. *Bogdányi j.*: Krasznay Pét. *Dadai alsó j.*: Dobos I. *Dadai felső j.*: Kömmerling J. *Kis-várdai j.*: Angyalossy Pál. *Nagy-kálló j.*: Zoltán Istv. *Nyírbátori j.*: Vay Istv. *Tiszai j.*: Vidovich László. — *Rend. tan. vár. Nyíregyháza*: pm. Bencs László, rk. Sztarek Fer.

*Szatmár m.*: fp. üresedésben van, alp. Nagy László, fj. Ilosvay Alad. Fszb. *Nagykárolyi j.*: Domahidy Elm. *Máté-szalkai j.*: Ilosvay E. *Fehér-gyarmati j.*: Jékey S. *Erdődi j.*: Nagy Ák. *Szinyer-váraljai j.*: Szuhányi G. *Nagybányai j.*: Dienes Dezső. *Nagy-somkúti j.*: Thoma László. *Csengeri j.*: Bősörményi End. *Szatmári j.*: Csaba Adorján. — *Rend. tan. vár. Felsőbánya*: pm. Farkas J., rk. Prohászka Ant. *Nagybánya*: pm. Turmann Oliv., rk. Schönherr Ant. *Nagy-károly*: pm. Debreczeni István, rk. Kisfaludy Józsa.

*Szeben m.*: fp. Thalmann Guszt., alp. Reissenberger G. fj. Tobiás Kor. Fszb. *Szász-sebesi j.*:

Dörr Alb. *Ujegyházi j.*: Bedeus Guszt. *Szebeni j.*: Fabritius Laj. *Szelistyei j.*: Dragits Péter. *Szerdahelyi j.*: Mangesius Hermann, — *Rend. tan. vár. Nagy-Szeben*: pm. Drotleff József, rk. Simonis Rób. *Szász-Sebes*: pm. Konrád O. rk. Kischer Rezső.

*Szepes m.*: fp. gr. Csáky Zenó, alp. Raisz Al. fj. dr. Neogrady L. Fszb. . . . . *Sz.-ófalvi j.*: Mattyasovszky Bold. *Ó-tubliói j.*: Teőke Lász. *Késmárki j.*: Wyda Lász. *Sz.-szombathi j.*: Montskó István *Lőcséi j.*: Mertz Máty. *Iglói j.*: Sztavacs Vik. *Sz.-vár-aljai j.*: Görgey Gusz. *Göllnitzbányai j.*: Winkler Pál. *Rend. tan. vár. Göllnitzbánya*: pm. Menesdorfer Kár, rk. Dirner Albert. *Igló*: pm. dr. Nosz Gy. rk. Huszko Alb., *Késmárk*: pm. dr. Schwarcz K., rk. Oszvald Gy. *Lőcsé*: pm. Szőnyey Kál., rk. Gundelfinger L. *Poprád*: pm. Wagner Vilm. rk. Glatz Vilmos. *Szepes-Olaszi*: pm. Förszter G., rk. Sterbinszky B., *Szepes-Váralja*: pm. dr. Szlifkó And. rk. dr. Véber Józ.

*Szolnok-Doboka m.*: fp. br. Bornemisza Kár. alp. dr. Torma Mik. fj. Bándy György. Fszb. *Bethleni j.*: Debreczeni Dén. *Csáki-gorbóij.*: Vállya Fer. *Deési j.*: Vékony Fer. *Szamosújvári j.*: Nagy Laj. *Kékesi j.*: Gajzágó Vilmos. *Nagy-iloncai j.*: Veres Imre. *Magyar-láposi j.*: Vass Imre. — *Rend. tan. vár. Deés*: pm. Szilágyi Alb. rk. Stingly Zs. *Szamosújvár*: pm. Placsintár Dáv., rk. Duha Ján.

*Szilágy m.*: fp. br. Wesselényi Mik., alp. dr. Kaizler György, fj. Török Ist. Fszb. *Krasznai j.*: Nagy Dom. *Szilágy-somlyói j.*: Nagy Gy., *Tasnádi j.*: Bölöni Bál. *Sz.-csehi j.*: Kiss Lász. *Zsibói j.*: Kovács Ist. *Zilahi j.*: . . . . . — *Rend. tan. vár. Szilágy-Somlyó*: pm. Gencsy Sán., rk. Hegedüs S. *Zilah*: pm. Péntek Fár. rk. Matoltsy Kár.

*Temes m.*: fp. Molnár Vik., fj. és alp. h. Kabdebó Gergely, Fszb. *Központi j.*: Reviczky Pál, *Vingai j.*: Török Béla, *Uj-aradi j.*: Schäffer Béla. *Lippai j.*: Baroty Ferencz. *Rékási j.*: Joannovich Sándor. *Buziási j.*: Unger Józ. *Csákovári j.*: Győri Imre. *Detai j.*: Prepeliczay Öd. *Versecki j.*: Csapó Géz.

*Fehértemplomi j.*: Somogyi Gyula. *Kubinij.*: Pongrácz Miklós. *Rend. tan. vár. Fehértemplom*: pm. Fronius Kár., rk. Petzrik József. *Vinga*: pm. dr. Feletár Nánd., rk. Dobroszláv József.

*Tolna m.*: fp. gr. Széchényi Sán., alp. Döry Pál, fj. Simontsits Elemér, Fszb. *Központi j.*: Nunkovics Ferencz. *Völgysegi j.*: Perczel Béla, *Duna-föld-vári j.*: Rasovszky Jul. *Simontornyai j.*: Pesty El. *Tamási j.*: Szévald Mór, *Dombóvári j.*: Nagy István.

*Torda-Aranyos m.*: fp. gr. Bethlen Géz, alp. dr. Betegh Mik. fj. Nagy Oliv. Fszb. *Tordai j.*: Szemerai Gyula, *Alsó-júrai j.*: Szóts Pét. *Toroczkói j.*: Asztalos Gáb. *Marosludasi j.*: Felföldi Béla, *Felvinczi j.*: Mézszáros Istv. *Topánfalvi j.*: Vlaszár János. — *Rend. tan. vár. Felvincz*: pm. Magyar Efraim, rk. Magyar Efraim. (Felvinczen a pm. és rk. egy személy.) — *Torda*: pm. Velits Ödön., rk. Jakab Gergely.

*Torontál m.*: fp. Rónay Jen., alp. Delimanich Laj. fj. gr. Bethlen Miklós. Fszb. *Nagy-beckereki j.*: Dániel Ferencz. *Török-becsei j.*: Lóvizer Imre. *Nagy-kikindai j.*: Grób B. *Török-kanizsai j.*: Tallian Em. *N.-sztl.-miklósi j.*: Hadfy Károly, *Perjámosi j.*: Gyertyánffy Dén. *Zombolyai j.*: Fóris József, *Cseneji j.*: Uzbasics Gáspár, *Párdányi j.*: Hertelendy Im. *Módosi j.*: dr. Gyertyánffy Jen. *Bánlakij.*: Botka Béla, *Alibunári j.*: Kajtár Jenő, *Pancsovai j.*: Jablonszky Miklós, *Antalfalvi j.*: Szávics Gerő. *Rend. tan. vár. Nagy-Beckerek*: pm. dr. Grandjean József, rk. Reitter Oszkár.

*Trencsén m.*: fp. Szalavszky Gy. alp. Baross Juszt., fj. Bangya Gusz. Fszb. *Csaccai j.*: Szeghy János, *Kisucza-ujhelyi j.*: Hajdin Imre, *Zsolnai j.*: Baumgartner Lib. *Bitsei j.*: Domaniczky László, *Vág-besztercei j.*: Baross Kár. *Puchói j.*: Rudnay István, *Illavai j.*: Vietoris Gygy. *Trencsényi j.*: Schwertner Antal, *Baani j.*: Zamaróczy János. — *Rend. tan. vár. Trencsén*: pm. Ucsnai Ernő, rk. Boros Samu.

*Turóc m.*: fp. id. Justh Kál., alp. Beniczky

Kál., fj. Keviczky Ist. Fszb. *Szent-mírton-blatniczai j.*: Ujhely Attila *Mosóc-zsúdi j.*: Zorkóczy Tiv.

*Udvarhely m.*: fp. gr. Heller János, alp. . . . .  
. . . . . fj. Jakab Gyula, Fszb. *Udvarhelyi j.*: dr. Demeter Lőrincz, *Szt-kereszturi j.*: Gálffy Kálm. *Homoródi j.*: Benedek I. id.— *Rend. tan. vir. Székely-Udvarhely*: pm. Kassay-Farkas Ig., rk. Szombatfalvy Laj.

*Ung m.*: fp. gr. Török Józsa, alp. Kende Pét., fj. Taboly Jen. Fszb. *Ungvári j.*: Lőrincz Jenő, *Szobráncai j.*: Köröskényi El. *Kaposi j.*: Kusnyiri Gy. *Bereznai j.*: Deák Bertalan. — *Rend. tan. vár. Unavir*: pm. dr. Litley Sán, rk. Berzeviczy István.

*Ugocsa m.*: fp. Vincz Gyula, alp. Becskv Emil, fj. dr. Varga J. Fszb. *Tiszvárvényi j.*: Szabó Sán. *Tiszántúli j.*: Benyovszky Aladár.

*Vas m.*: fp. Reiszig E., alp. dr. Károlyi Ant., fj. dr. Bezerédj István, Fszb. *Szombathelyi j.*: Bozsay Gás. *Kőszegi j.*: Somogyi Mik. *Sárvári j.*: Ajkay Gy. *Kis-czelli j.*: Jakab Bod. *Vasvári j.*: Molnárfy G. *Körmendi j.*: Rusa Láz. *Muraszombati j.*: Pollák Pongrácz. *Szt-gothárdi j.*: Papp Ant. *Német-ujvári j.*: Dömötör Laj. *Felső-őri j.*: Szabó El. — *Rend. tan. vár. Kőszeg*: pm. Tipka Fer., rk. Porpácz János, *Szombathely*: pm. dr. Ehen Gyula, rk. ifj. Lankovits Józsa.

*Veszprém m.*: fp. gr. Eszterházy Mór, alp. Kolozsváry Józsa, fj. Koller Sánd. Fszb. *Veszprémi j.*: Kleczár Fer. *Pápai j.*: Végh István, *Devecseri j.*: Noszlopy Vik. *Zirci j.*: Szőnyeghy Al. *Ernyingi j.*: Kenessey M.— *Rend. tan. vár. Pápa*: pm. Mészáros K., rk. Székely Ign. *Veszprém*: pm. Kovács L., rk. Fejes A.

*Zala m.*: fp. dr. gróf Jankovits Lászl., alp. Csertán Kár., fj. Árvai Lajos, Fszb. *Tapolezcai j.*: Szentmiklóssy Gy. *Sümegei j.*: Fszb. Füzik Gyula, *Keszthelyi j.*: Takáts Im. *Kanizsai j.*: Fszb. Viosz Fer. *Pacsai j.*: Gaál Mik. *Zalaegerszegi j.*: Thassy Laj. *Novai j.*: Fszb. Malatinczki Lai. *Alsó-lendvai j.*: Szmodics Vik. *Perlaki j.*: Kovács Rezső. *Letenyei j.*: Thassy Laj. *Csáktornyai j.*: Fszb. Kolbenschlag Béla, Vrant-

sits Kár. *Szt-gróthi j.*: Bottka Fer. — *Rend. tan. vár. Nagy-Kanizsa*: pm. Vécsey Zsig., rk. Deák Péter. *Zalaegerszeg*: pm. Botfy Lajos, rk. Gaál Kár.

*Zemplén m.*: fp. Molnár Ist., alp. Matolay Et., fj. Dokus Gy., Fszb. *S.-a.-ujhelyi j.*: Barthos J. *Nagymihályi j.*: Fitzesséry T. *Szerencsi j.*: Pintér Istv. *Varannói j.*: Fitzesséry Gygy. *Bodrogközi j.*: Bencsik Ist. *Homonnai j.*: Haraszti Mik. *Tokaji j.*: Fitzesséry Öd. *Sztrókói j.*: Bárczy Ben. *Gálszécsi j.*: ifj. Nemthy Józsa. *Szinrai j.*: Kossuth El.

*Zólyom m.*: fp. . . . . , alp. Répási Mátý. fj. Weisz Gyula. Fszb. *Brezsnóbányai j.*: Battik Ödön. *Besztercebányai j.*: Lazarovich Im. *Zólyomi j.*: Ujhelyi Sánd. *Nagyszalattnai j.*: Sztrakoniczky Kálm. *Rend. tan. vár. Besztercebánya*: pm. Csesznák Gy. rk. Kollárik Ján. *Brezsnóbánya*: pm. dr. Sramkó A. rk. Bruoth Ján. *Zólyom*: pm. Skrovina M., rk. Krall Ján.

#### b) Városok.

*Arad* (sz. kir.): fp. Fábrián Lászl., pm. Salacz Gy., rk. Sarlot Dom.

*Baja* (sz. kir.): fp. Schmausz Endre, pm. dr. Hegedüs Alad. rk. Scheibner Gy.

*Budapest székes főváros*: fpm. Márkus Józse pm. Halmos János alp. Gerlóczy Károly.

*Debreczen* (sz. kir.): fp. gr. Degenfeld-Schomburg Józsa, pm. Simonffy Im., rk. Boczkó Sám.

*Győr* (sz. kir.): fp. gr. Lászlberg R., pm. Zechmeister Kár., rk. Angyal Arm.

*Hódmező-Vásárhely*: fp. Kállay Alb., pm. dr. Baksa L., rk. Nagy Sán.

*Kassa* (sz. kir.): fp. Péchy Zsig., pm. Münster Tiv., rk. Madarász B.

*Kecskemét* (sz. kir.): fp. Beniczky Fr., pm. Kada Elek, Fekete István helyettes pm., rk. Vámos Béla.

*Kolozsvár* (sz. kir.): fp. gr. Béli Ak., pm. Albach G., rk. Deák Pál.

*Komárom* (sz. kir.): fp. Sárközy Aur., pm. Tátray Józsa, rk. Sárkány Fer.

*Maros-Vásárhely* (sz. kir.): fp. Miko Arpád, pm. Geréb Bél., rk. Lázár Ben.

*Nagy-Váradi*, fp. Beöthy Lászl., pm. dr. Bulyovszky József, rk. Rimler Kár.

*Pancsova*: fp. Rónay Jenő, pm. hely. Mattanovits Ad., rk. Lestyánszky János.

*Pécs* (sz. kir.): fp. br. Fehérváry Imre, pm. Majorosy Imre, rk. Vaszary Gyula.

*Pozsony* (sz. kir.): fp. Szalavszky Gy. pm. Dröxler Gusz., rk. Kutsera Ist.

*Selmecz- és Béalabánya* (sz. kir.): fp. Horváth Béla, pm. Szitnyay József, rk. Krausz Kálmán.

*Sopron* (sz. kir.): fp. Simon Ödön, pm. Gebhart J., rk. dr. Nessel Károly.

*Szabadka* (sz. kir.): fp. Schmausz End., pm. Mamusits Láz., rk. Szalay Mátvás.

*Szatmár-Németi* (sz. kir.): fp. . . . . . pm. Hermann Mihály, rk. Kiss Ged.

*Szeged* (sz. kir.): fp. Kállay A., pm. Pálffy F., rk. Rainer J.

*Székesfejérvár* (sz. kir.): fp. br. Fiáth Pál, pm. Havranek Józ., rk. Seidel Laj.

*Temesvár* (sz. kir.): fp. Molnár Vik., pm. dr. Telbisz Kár., rk. Bandl Rezső.

*Ujvidék* (sz. kir.): fp. dr. Flatt Vik., pm. Petz Popovich Istv., kir. tan., rk. dr. Demetrovits Vladimir.

*Versecz*: fp. Pálffy E. pm. Seemayer J., rk. Bodó L.

*Zombor* (sz. kir.): fp. bajsai dr. Vojnits Ist., pm. Schlagetter Gy., rk. Walter Nándor.

### **Magyar kir. pénzügyminiszterium.**

Miniszter: *Lukács László.*  
Államtitkár: *Gränzenstein Béla.*

\*\*\*

### **Kereskedelemügyi m. k. miniszterium.**

Miniszter: br. *Dániel Ernő.*  
Államtitkár: *Vörös László.*

**Magyar kir. posta- és távirada-igazgatóságok:**  
*Buda pesten; Kassán; Nagy-Szebenben; Nagy-Váradon; Pozsonyban; Sopronban; Temesváron Pécsen; Zágrábban.*

### **Földművelésügyi m. k. miniszterium.**

Miniszter: *dr. Darányi Ignác.*  
Államtitkár: *nemeskéri Kiss Pál.*

### **Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.**

Miniszter: *dr. Wlassics Gyula.*  
Államtitkár: *Zsilinszky Mihály.*

### **Magyar kir. igazságügyminiszterium**

Igazságügyminiszter: *Erdély Sándor.*  
Államtitkár: *dr. Plósz Sándor és Vörösmarty Béla.*

*Az 1871. évi VIII. t.-cz. 35. §-a szerint eljáró legfőbb fegyelmi bíróság. Elnöke: id. Vay Miklós br.*

**Kir. Curia.** Elnök: *Szabó Miklós.* Másodelnök: *Czorda Bodog.*

**I. Budapesti kir. ítélő tábla.** Eln.: *Vértessy Sándor.*

*Budapesti kir. főügyész: Hammersberg Jenő.*

*Balassa-gyarmati trvszk.* Eln.: *Kray Istv.;* ügy.: *dr. Megyeri Istv. — Járbir. Balassa-Gyarmaton: Zeke Kálmán. Füleken: Nagy Miklós. Losoncson: Bogya Ján. Szécsényben: Szilasy Kúl. Szirákon: Kun Barn. Rétságon: Dr. Ligety Ernő.*

*Budapesti trvszk.* Eln.: *Horváth Ferencz.* ügy.: *üresedésb. — Járbir. I—III. ker.: Lithvay Mátv. IV. ker.: Kiss Kár. V. ker.: Boronkay Ig. VI. ker.: Massanek Rezs. VII. ker.: Caéry Kál. VIII—X. ker.: Schmör Gyula dr. IV—X. ker.: bünt. Gajzágó Manó.*

*Budapesti k. keresked. és váltótrvszk.* Eln.: *Nagy Ödön.*

*Budapesti bünt. trvszk.* Elu.: *Zsitvay Leo.*

*Besztercebányai trvszk.* Eln.: Boleman Laj.; ügy.: Dr. Kemény Gy. — *Járbir. Besztercebányán:* Olerini Ján. *Breznóbányán:* Polonyi János *Turocz-Szt-Mártonban:* Fekete Mik., *Zníó-Váralján:* Lehoczky Istv. *Zólyomban:* Martinovich Istv.

*Egri trvszk.* Eln.: Hunyor Sán. ügy.: Berkó Alad. — *Járbir. Egerben:* Kósa Kál. *Gyongyosön:* Dobsa G. *Hatvanban:* Kolozsváry László. *Hévesen:* Nemcsik Kálm. *Pétervásáron:* betöltetl. *T.-Füreden:* Cserveny Istv.

*Piumei trvszk.* Eln.: dr. Celligoi Bód; ügy.: dr. Várady Gábor.

*Ipolysági trvszk.* Eln.: Helmbacher Nán.; ügy.: dr. Lipcsey Erv. — *Járbir. Ipolyságon:* Verebély Józ. *Korponán:* Libertiny J. *Selmeczbányán:* Liha Antal. *Vámos-Mikolán:* Markovics Jenő.

*Kalocsai trvszk.* Eln.: Bohuniczky Ö. ügy.: Stipl Károly. — *Járbir. Kalocsán:* Rimer Kázm. *Kis-Körösön:* Salamon Mik. *Kun-Halason:* dr. Zilah Benő. *Duna-Vécsein:* Gábor Mátyás.

*Kecskeméti trvszk.* Eln.: Gáll Fer.; ügy.: Kiss I. — *Járbir. Kecskeméten:* Olah Imre. *Czeglédén:* Sárkány Gyula. *Félegyházán:* Czeilik Kálmán. *Kun-Szt-Miklóson:* Baky József. *Nagy-Körösön:* Járai G.

*Pestvidéki trvszk.* Eln.: Majovszky Vil.; ügy.: ar. Gegus G. — *Járbir. Pestvidéki:* Muttjányszky Ad. *Gödöllön:* Cserba Fer. *Monoron:* Cherier J. *Nagy-Katán:* dr. Solti K. *Ocsán:* Galovits Arthur *Ráczkevény:* Murra-közy Árp. *Szt-Endrén:* Rose Gy. *Vácson:* Helcz Fer.

*Székesfehérvári trvszk.* Eln.: Daróczy Ist.; ügy.: Újházi S. — *Járbir. Székesfehérváron:* Gazdy Béla. *Adonyban:* Halassy Szil. *Moóron:* Kálmán Lajos. *Sárbogárdon:* Förstner Antal. *Vaálon:* Kulcsár L.

*Szolnoki trvszk.* Eln.: Örley B.; ügy.: Tóth Mór. — *Járbir. Szolnokon:* Barbur László. *Jászberényben:* Becsey Gy. *Karczagon:* Simon János. *Kis-Ujszálláson:* Magyar Kár. *Mezőtúron:* dr. Istvánfy

Gy. *Jászapátin:* Csathó Lajos. *Kun-Szent-Mártonban:* dr. Dévay Gyula. *Abád-Szalókon:* Király Géza.

**II. Debreczeni kir. ítélő tábla.** Eln.: Puky Gy. *Debreczeni kir. főügyész:* Pongrácz Jenő hely. *Debreczeni trvszk.* Eln.: Igyartó Sánd.; ügy. Simonffy B. — *Járbir. Debreczenben:* Sárvári Lőr. *De-recskén:* Jakó Gyula. *H.-Böszörményben:* Potorán Ist. *H.-Nánáson:* Beöthy Gáb. *Püspök-Ladányban:* Simonffy Ant. *H.-Szoboszlón:* Lengyel Im.

*Máramaros-szigeti trvszk.* Eln.: Eördögh Virg.; ügy.: dr. Csipkés Kár. — *Járbir. Máramaros-Szigeten:* Benda Bert. *Rahón:* Grázler Lipót, *Felső-Visón:* Jura János, *Husztion:* Petrovics L. *Ökörmezőn:* Taninecz En. *Técsőn:* Bényey Gyula.

*Nyiregyházi trvszk.* Eln.: Megyeri G.; ügy.: Lázár Kál. — *Járbir. Nyiregyházán:* Nagy Lajos. *Kis-Várdán:* Vay Pét. *Nagy-Kállon:* Szabó József. *Nyir-Bátorban:* Farkas Bert. *Tiszalókon:* Vekerdy Máté. *Szatmár-németi trvszk.* Eln.: Galba Lajos; ügy.: Dénes Laj. — *Járbir. Szatmár-Németiben:* Veréczy Ant. *Erdődön:* Virág Mih. *Fehér-Gyarmaton:* Bódy Lász. *Halmiban:* Petróczy Zolt. *Máté-Szalkan:* Horváth Gy. *Nagybányán:* Papp Sánd. *Nagy-Károlyban:* Szabó P. *Szinyér-Váralján:* Kamaráth Laj. *Nagy-Somkúton:* Sebe Pál.

*Zilahi trvszk.* Eln.: Szöke Bál.; ügy.: Gazda Fer. — *Járbir. Zilahon:* Darvas Ign. *Szilágyi-Csehen:* Pap Sán. *Szilágy-Somlyón:* Mile Mih. *Tasnádon:* Derecsényi Alb. *Zsibőn:* Benkő Józ.

**III. Győri kir. ítélő tábla.** Elnök: Vági Mór. *Győri kir. főügyész:* . . . . . *Győri trvszk.* Eln.: Sebő Im.; ügy.: . . . . .  
. . . — *Járbir. Győrött:* Lacza Kár. *Győr-Szt-Mártonban:* Kampis Iv. *Magyar-Óváron:* Lepossa Dán. *Nezsideren:* Karsay B. *Tétten:* Galamb Kris.

*Komáromi trvszk.* Eln.: Pulay G.; ügy.: Kossár Dezs. — *Járbir. Komáromban:* Gombos Kál. *Esztergomban:* Magos Sán. *Muzslán:* Schável Kár., *Nagy-*

*Igmándon*: Kukorellé Kár. *Ó-Gyallán*: Emanuel Józ. *Tatán*: Gábel Fer.

*Soproni trvszk.* Elnök: Takács Dénes; ügy.: Vághy Mihály — *Járbir.* *Sopronban*: Gonzales Frigy. *Csepregen*: Köninger Ant. *Csornán*: Vajda Józ. *Felső-Pulyán*: Hannibal Mór. *Kapuváron*: Füleky Endre. *Kis-Martonban*: Sohár Laj. *Nagy-Martonban* Mátyás Alb.

*Szombathelyi trvszk.* Eln.: dr. Laky Krist.; ügy.: Bárdossy László. — *Járbir.* *Szombathelyen*: Gruber Ede. *Felső-Eőrön*: Pogány Gusz. *Kis-Czellben*: dr. Szabó Im. *Körmenden*: Illés Ant. *Kőszegen*: Korchmáros Gásp. *Mura-Szombatban*: Augustich Pong. *Német-Ujváron*: dr. Wiplinger Róbert. *Sárváron*: dr. Hódosy Ernő. *Szt-Gothárdon*: dr. Galgóczy E. *Vasváron*: Feichtinger Ernő.

*Veszprémi trvszk.* Eln.: Csenkey G.; ügy.: Gerő Antal — *Járbir.* *Veszprémben*: Mórocza Kálm. *Pápán*: Mikovényi Ödön. *Devecserben*: Perczel Sánd. *Enyingen*: Mészöly Gy. *Zirczen*: nárai Szabó Jenő. *Balaton-Füreden*: dr. Segesdy Fer.

*Zalaegerszegi trvszk.* Eln.: Stanislavszky Ad.; ügy.: dr. Felber A. — *Járbir.* *Zala-Egerszegen*: Szupics A. *Alsó-Lendván*: Karabélyos El. *Sümege*: Horváth Ed. *Tapolczán*: Gombás Ant.

**IV. Kassai kir. ítélő tábla.** Eln.: *Berczelly J.* *Kassai kir. főügyész* *Paksi József.*

*Beregszászi trvszk.* Eln.: Arnold Sán.; ügy.: dr. Böszörményi J. — *Járbir.* *Beregszászon*: Szarka L. *Alsó-Vereckén*: Nemes M. *Ilosván*: Terestenyi Dán. *M. Kászonban*: Szabó Károly. *Munkácson*: Spanyol Kál. *Nagy-Bereznán*: Petri József. *Nagy-Kaposon*: Kozma Gy. *Nagy-Szöllősen*: Krasznay Vik. *Szobrán-czon*: Kormos B. *Ungváron*: Popovits Mik.

*Eperjesi trvszk.* Eln.: Palugyay Gusz.; ügy.: Grineusz G. — *Járbir.* *Eperjesen*: Keczer Im. *Bártfán*: dr. Brujman Vil. *Gíralton*: Irinyi Csaba. *Kis-Szebenben*: Marthényi Fer. *Lemesen*: Haszlinzky G. *Szvidniken*: Szepesházi Im.

*Lőcsei trvszk.* Eln.: dr. Lupkovics Józ. ; ügy.: Eisert Ist. — *Járbir.* *Lőcsén*: Kail Lász. *Göllniczbányán*: Mattyasovszky Gáb. *Iglón*: Fest Ottó. *Kesmarkon*: Mattyasovszky Józ. *Lublón*: Gresch Gy. *Szepes-Szombattan*: Ruttkay Alad. *Szepes-Varalján*: Hazslinszky Marcz. *Ó-Falván*: Chanath Mik.

*Kassai trvszk.* Eln.: Péchy Aur.; ügy.: Kiss Ján. — *Járbir.* *Kassán*: Madarász Ján. *Szepsein*: Olelváry El. *Tornán*: Nagy Pét. *Abauj-Szainton*: Schwáby Sán. *Szihászón*: Szentléleki Lász. *Zsaudányon*: Szopkó Rób.

*Miskolczi trvszk.* Eln.: Ortway Miksa; ügy.: Dévány Ottó. — *Járbir.* *Miskolcon*: Straszek Ján. *Edelényen*: . . . Mező-Csúthon: Bekény B. *Mező-Kövesden*: Szeghő K. *Sajó-Szent-Péteren*: Kolozs Barna.

*Rimaszombati trvszk.* Eln.: Kubinyi Al.; ügy.: dr. Hányi Gyöz. — *Járbir.* *Rimaszombattan*: Lengyel Gy. *Nagy-Röczén*: Mattyasovszky M. *Rima-Szécsen*: Frits Ferencz. *Rozsnyón*: Tichy Mihály. *Tornalján*: Borsody Józ.

*Sátoralja-újhegyi trvszk.* Eln.: Seyfried József; ügy.: Hlavaty Józ. — *Járbir.* *Sátoralja-Ujhelyen*: Görgey Gy. *Gálszécsen*: Nádas Arpiád. *Homonnán*: Dezső Sánd. *Királyhelmecczen*: dr. Rác Kálmán. *Nagy-Mihályon*: Roskovics Ján. *Szerencsen*: Zaffiry Istv. *Sztrophón*: Mauksch El. *Tokajon*: Dr. Plathy Zsigmond. *Varannón*: Antalóczy Ant.

**V. Kolozsvári kir. ítélő tábla.** Elnök: *Fekete Gábor.*

*Kolozsvári kir. főügyész*: *Kozma Gyula.* *Besztercei trvszk.* Eln.: Kendefy Dom.; ügy.: gr. Lázár Arpiád. — *Járbir.* *Beszterczen*: Sill Hen. *Naszódon*: Pap Lász. *Ó-Radnán*: Kovássy Géza.

*Deési trvszk.* Eln.: Balázs Mát.; ügy.: gr. Lázár Kál. — *Járbir.* *Deésen*: Herszényi K. *Bethlenben*: Imreh Dom. *Csúki-Gorbón*: Ballok Kár. *Kékesen*: Simay János. *Magyar-Láposon*: Váradí István. *Nagy-Ilondán*: Pap Im. *Szamos-Ujváron*: Gajzigó Ferencz.



*Dévai trvszk.* Eln.: dr. Súlyom Fekete Fer.; ügy.: Horváth Sim. — *Járbir. Déván:* Jaszenovich Ist. *Algyógyon:* Farkas Arp. *Hátszegen:* Veress Józ. *Körös-bányán:* Zomor Ant. *Maros-Illyén:* dr. Korber End. *Pújiban:* Pászthóhy Tib. *Szászvároson:* Balogh Józ. *Vajda-Hunyadon:* Szász Iván dr.

*Gyulafehérvári trvszk.* Eln.: Nemes Sám.; ügy.: Csiki L. — *Járbir. Gyulafehérváron:* Szigethy István *Abudbányán:* Zanathy Gáb. *Balázsfalván:* Enyedy Laj. *Maros-Ujváron:* Csegezy Gy. *Nagy-Enyeden:* Csernátoni V. Péter. *Vizaknán:* Gajzágó Tivadar.

*Kolozsvári trvszk.* Eln.: br. Szentkereszty Zsig. ügy.: Számi L. — *Járbir.-Kolozsvár vidéki:* Bokor Károly. *Kolozsvár városi:* Herczeg Zsigm. *Bánffy-Hunyadon:* Végh József. *Hidalmáson:* Schopf Gy. *Mucson:* Kovács Ist. *Tekén:* Gál Gyula.

*Nagy-szebeni trvszk.* Eln.: János Sándor; ügy.: Csizinszky A. — *Járbir. Nagy-Szebenben:* László József. *Szász-Sebesen:* Egyed Kálmán. *Szelistyén:* Aleman M. *Szerdahelyen:* Welter Mih. *Ujgyházán:* Steidl B.

*Tordai trvszk.* Eln.: dr. Damokos Ant.; ügy.: dr. Pap Dom. — *Járbir. Tordán:* Csegezy Mih. *Alsó-Járán:* Virágháti Fl. *Felvinczen:* Keresztes Arp. *Maros-Ludason:* Vajna Vincze.

**VI. Marosvásárhelyi kir. itélő tábla.** Elnök: Csátó Ferencz.

*Marosvásárhelyi kir. főügyész:* Kozma Gyula.

*Brassói trvszk.* Eln.: Ponori S.; ügy.: Wittich Kár. — *Járbir. Brassón:* Skita Mih. *Fogarason:* Tibald Mih. *Hosszufalun:* Herszényi Kál. *Sárkányon:* Nagy Dénes. *Zernesten:* Czámpa Guszt.

*Csikszeredai trvszk.* Eln.: Gyárfás Lász.; ügy.: Páris Frigý. — *Járbir. Csikszeredán:* Szacs vay Im. *Cs.-Szt-Mártonban:* Dózsa Kál. *Gyergyó-Szent-Miklósön:* Szász Ig.

*Erzsébetvárosi trvszk.* Eln.: Ven Andr.; ügy.

*Gorove Laj.* — *Járbir. Erzsébetvároson:* Gillyén Laj. *Dicső-Szent-Mártonban:* Végh Alb. *Hosszuaszon:* Török Árpád. *Kőhalmon:* Szongoth Vilma. *Medgyesen:* dr. Hegyesi Győző. *Nagysinken:* Boeskor Antal. *Segesváron:* Lészay K. *Szent-Ágothán:* Pildner K.

*Kézdi-vásárhelyi trvszk.* Elnök: Jakab R. ügy.: Súlyom Mik. — *Járbir. Kézdi-Vásárhelyen:* Fejér Kár. *Kovásznán:* Séra Lajos. *Szepsi-Szent-Györgyön:* Sylvester Dén. *Nagy-Ajtán:* Körtvélyfáy József.

*Marosvásárhelyi trvszk.* Eln.: Szentmarjay Dezső; ügy.: Gyártás Lajos. — *Járbir. Marosvásárhelyt:* Hincs M. *Mezőbúndon:* Váry László *Nyarad-Szeredán:* Gyalokay S. *Szászrégenben:* Rozsnyay Fer.

*Székely-udvarhelyi trvszk.* Eln.: Mentóvich Gyul.; ügy.: Diemár Kár. — *Járbir. Székely-Udvarhelyen:* Csanádi Z. *Oklandon:* dr. Rottáridesz Mih. *Székely-Keresztúron:* Apathy Gy.

**VII. Nagyváradi kir. itélő tábla.** Eln.: Ritóok Zs.

*Nagyváradi kir. főügyész:* (I. Debreczen).

*Aradi trvszk.* Eln. Otrubay Kár.; ügy.: Parecz Gygy. — *Járbir. Aradon:* Kugler Istv. és Babó Iván. *Borosjenőn:* Bitó J. *Kiszjenőn:* Tabajdi S. *Nagy-Buttyinban:* Szeress Fer. *Nagyhalmágyon:* Frics Laj. *Pécskán:* Novák Istv. *Radnán:* Bartos Mih. *Világoson:* Aknay Andor.

*Gyulai trvszk.* Eln.: Novák Kam.; ügy.: dr. Lissy Vikt. — *Járbir. Gyulán:* Fekete Gyula. *Békésen:* Sterka Sulutinán. *Békés-Csabán:* Steller Árpád. *Orosházán:* Sall Ján. *Szarvason:* Mészáros G. *Szeghalmon:* Kovács Lajos.

*Nagyváradi trvszk.* Eln.: Gyalokay Laj.; ügy.: dr. Perjesi Mihály. — *Járbir. Nagy-Váradon:* (városi) Velyáczky Gy. *Nagy-Váradon:* (vidéki) Kenéz Sándor. *Belényesen:* Benedek Lász. *Berettyo-Ujfalun:* Kiss András. *Élesden:* Böhm Jenő. *Magyar-Cséke:* Fz idő szerint nincs. *Margittán:* Bajzáth J. *Nagy-Szalontán:* Kovács Kár. *Székelyhidon:* Fényes Eu. *Tenkén:* dr. Toperczer S. *Vaskohon:* Kovács Sánd.

**VIII. Pécsi kir. ítélő tábla:** Eln.: *Blaskovich István.*

*Pécsi kir. főügyész:* hely. Zsolnay György.

*Kaposvári trvszk.* Eln.: Dorner Zolt.; ügy.: Kulin S. — *Járbir. Kaposváron:* Herman Man. *Csurgón:* Melicskó Mik. *Ígalon:* Pataky Istv. *Lengyellőtiban:* Kölgyessy Kál. *Marczalin:* dr. Lefévre Kár. *Nagy-Atádon:* dr. Ballus Zsigm. *Szigetváron:* Zsiga Kár. *Tabon:* Dr. Pirovics Ferencz.

*Nagy-kanizsai trvszk.* Eln.: Tóth László; ügy.: Bogyay Öd. — *Járbir. Nagy-Kanizsán:* Oszterhuber Lászl. *Csáktornyaán:* Simon Laj. *Keszthelyen:* Göcz Ferencz. *Letenyén:* Philippits Ján. *Perlakon:* Horváth Csongor János.

*Pécsi trvszk.* Eln.: Sável Kál.; ügy.: Zsolnay Gygy. — *Járbir. Pécsen:* Rásky Mih. *Dárdán:* Balaskó Ján. *Mohácson:* Materényi Ján. *Pécsváradon:* Horváth Mór. *Sásdon:* dr. Borsitzky Imre. *Siklóson:* Visy Pál *Szent-Lőrinczen:* Pölt Kár.

*Szegzárdi trvszk.* Eln.: Selcz Józsa. G.; ügy.: Kresinarik P. — *Járbir. Szegzárdon:* Szendrődy Kár. *Bonyhádon:* Osztóits Mih. *Duna-Földváron:* Báthory Géza. *Gyöngkőn:* Muraközy Lászl. *Pakson:* Szentpétery Józsa. *Tamáiban:* Gruber Iv.

**IX. Pozsonyi kir. ítélő tábla:** Eln.: *Lehóczky Kálmán.*

*Pozsonyi kir. főügyész:* (I. Kassán).

*Aranyos-maróthi trvszk.* Eln.: dr. Bethlenfalvi Gygy; ügy.: Kovács-Sebestyén Laj. — *Járbir. Aranyos-Maróthon:* Vály B. *Körmöczbányán:* Havas B. *Léván:* Pogány Virg. *Verebélyen:* dr. Prónay Nándor. *Újbányán:* Boeck Károly.

*Nyitrai trvszk.* Eln.: Sándor G. ügy.: dr. Kubinyi Laj. — *Járbir. Nyitrán:* Juhász Vin. *Érsekújváron:* dr. Szirányi Gygy. *Gulócson:* ifj. Sándor Géza. *Miaván:* Jeszenszky B. *Nagy-Tapolcsányon:* dr. Girtler Aladár. *Privigyén:* Tivadar L. *Sellyén:* Fityma And. *Szokolczán:* dr. Hamar Gy. *Szeniczen:* Martényi Sán. *Vágujhelyen:* Hajdu G.

*Pozsonyi trvszk.* Eln.: Petőcz Gábor. ügy. Kramolin Vik. — *Járbir. Pozsonyban:* I. Eremit R. II. Dr. Vida Géza. *Bazinban:* Streihammer Józsa. *Duna-Szerdahelyen:* Kabina Kálm. *Galánthán:* Michnay Jen. *Malaczkán:* Berthóty Im. *Nagy-Szombatban:* Frankó István. *Somorján:* Tóth Lajos.

*Rózsahegyí trvszk.* Eln.: Porubszky Jen.; ügy.: dr. Füzesséry Tib. — *Járbir. Rózsahegyén:* Kaminszky Gy. *Alsó-Kubinban:* Szontagh Szan. *Liptó-Szt-Miklós:* Jeszenszky G. *Liptó-Ujváron:* Vitalis K. *Námesztón:* Kudász Endre. *Trsztenán:* Prónay Nánd.

*Trencsényi trvszk.* Eln.: Siebenfreund B.; ügy.: Ribossy Kál. — *Járbir. Trencsényben:* Kosztelny And. *Baánon:* Motesiczky Ern. *Bittsén:* dr. Sporzon Gy. *Csacszán:* Reviczky Alf. *Illaván:* Simonyi El. *Puchón:* Dezsőffy Aur. *Vág-Beszterczén:* . . . . . Zsolnán: Kraft Károly.

**X. Szegedi kir. ítélő tábla:** Elnök: *dr. Bernáth Géza.*

*Szegedi kir. főügyész:* *Lobmayer István.*

*Nagy-beckerekí trvszk.* Eln.: Zsiros Laj.; ügy.: dr. Góth Fer. — *Járbir. Nagy-Beckereken:* Alföldy Ede. *Módoson:* dr. Szőke Kár. *Török-Becsén:* Jakabffy Titus.

*Nagy-kikindai trvszk.* Eln.: Róth Ger.; ügy.: Länger Jenő. — *Járbir. Nagy-Kikindán:* Eidenmüller Ad. *Billéten:* dr. Gálhomoky K. *Nagy-Szt-Miklóson:* Juhász József. *Török-Kanizsán:* Georgievics Sándor. *Zsombolyán:* dr. Korponai Sándor.

*Szabadkai trvszk.* Eln.: Toruszek R.; ügy.: Deák Pét. — *Járbir. Szabadkán:* dr. Szubotics Gy. *Bács-Almásán:* Kovacsits Ant. *Baján:* Róth Nánd. *Topolyán:* Sarkadi György. *Zentán:* Ringhoffer Laj.

*Szegedi trvszk.* Eln.: dr. Hodossy L.; ügy.: Dobák Béla. — *Járbir. Szegeden:* Wiedermann J. *Battonyán:* dr. Simony Ak. *Csongrádon:* Szarka Mih. *Hódmezővásárhelyen:* Kiss Bertal. *Makon:* Málusz Gy. *Nagy-lakon:* Várady Kál. *Szentesen:* Gaál Sánd.

*Újvidéki trvszk.* Eln.: dr. Devich Lászl.; ügy.:

főügyész helyettes Popovich Aur. — *Járbir. Ujvidé-  
keni*: Kovacsits Józ. *Ó-Becsén*: Kéller S. *Palánkán*:  
Tillinger S. *Józseffalván (zsablyai)*: Petrovics Val.  
*Títelen*: Lestyánszky P.

*Zombori trvszk.* Eln.: Gozdu Elek; ügy.:  
dr. Kardos K. — *Járbir. Zomborban*: Dömötör Pál.  
*Apatinban*: Dekleva Béla. *Hódságon*: Jusits Lajos.  
*Kulán*: Lederer Gusz.

**XI. Temesvári kir. ítélő tábla.** Eln.: dr. Laszi  
*József.*

*Temesvári kir. főügyész*: (l. Szegeden).

*Fehértemplomi trvszk.* Eln.: Pászt Vil.; ügy.:  
dr. Perjesi Mih. — *Járbir. Fehértemplomban*: Ottrubay  
Kár. *Dettán*: Porutin Em. *Károlyfalván*: Gerle Jak.  
*Kubinban*: Szunyogh And. *Oraviczabányán*: Virányi  
Ist. *Szászabányán*: Anner Ján. *Verseczen*: Paulovics  
István.

*Karánsebesi trvszk.* Eln.: Salacz Béla; ügy.:  
Oszlányi Kor. — *Járbir. Karánsebesen*: Kovács B.  
*Bozovicson*: Máhr An. *Ó-Orsován*: Vojnic Guido.  
*Teregován*: Simon Gábor.

*Lugosi trvszk.* Eln.: Péczely Ferencz. ügy.:  
Stein József. — *Járbir. Lugoson*: Juschitz K. *Bog-  
sánon*: Antal Miklós. *Facseten*: Kraczezh Gy.

*Pancsovai trvszk.* Eln.: Vozáry Ján.; ügy.: Milas-  
sevics Sánd. — *Járbir. Pancsován*: Fritsch F. *Alibu-  
nárón*: Kérészi A. *Antalfalván*: Ribiczey Fer. *Per-  
laszon*: Sárdy J.

*Temesvári trvszk.* Eln.: Mály István; ügy.:  
Gozdu El. — *Járbir. Temesváron*: Hofbauer Pét.  
*Buziáson*: Benedek G. *Csákován*: Bányai V. *Líppán*:  
Bene Gáb. *Rékúson*: Barakovits Kálm. *Uj-Aradon*:  
Medveczky Ján. *Vingán*: Fodor Ödön.

**Országos művegyészeti intézet.** Országos mű-  
vegyész: dr. Felletár Emil.

**Igazságügyi orvosi tanács.** Elnök: dr. Korányi  
Frigyes.

## M. k. honvédelmi miniszterium.

Honvédelmi miniszter: Komlós-keresztesi báró  
**Fejérváry Géza** tábornazernagy, sz. k.v. b. t. t., kama-  
rás, L. r. n., k. 1. oszt. vaskor. lov., Szent Istv.-rend kp.  
k., Mária Terézia r. l., a cs. és k. 46. gyalogezred  
tulajdonosa, a főrendiház tagja.

Államtitkár: Vaiszkai és bogyáni **Gromon Dezső**,  
v. b. t. t. a F. J. r. n. k., 2. o. v. k. l. Szt Istv.-r. ks. k.,  
a tovarisovai kerület országgyűlési képviselője.

Elnöki osztály. Ügyköre: Beadványok felbontása,  
külön fentartott ügyek elintézése, Rendeleti közlöny  
szerkesztése stb. Osztályvezető: *Terbócz István* oszt-  
tálytanácsos. Katonai előadó: győri *Farkas Fidegy.*  
ezredes. Miniszteri parancsörtiszt: vizeki *Tallian*  
*András* huszár-szádos.

**I. ügycsoport** (I., II., III., IV. és V. osztályok).  
Csoportfőnök: *Bihar Ferencz* vezérőrnagy.

I. ügyosztály. Ügyköre: Kiképzés, mozgósítás stb.  
Osztályvezető: *Günzl Antal* őrnagy.

II. ügyosztály. Ügyköre: Összes hadiujások nyilván-  
tartása, személyügyi stb. Osztályvezető: okányi  
*Szlávy Béla* ezredes.

III. ügyosztály. Ügyköre: Legénységi ügyek, szolgál-  
latikönyvek stb. Osztályvezető: *Klein István* alezredes.

IV. ügyosztály. Ügyköre: Népfelkelési ügyek. Oszt-  
tályvezető: *Lenz Győző* őrnagy.

V. ügyosztály. Ügyköre: Egészségügyi szolgálata  
vonatkozó ügyek. A honvéderovosi tisztikar személyi  
ügyei stb. Osztályvezető: dr. *Bernolák József* vezér-  
törzsorvos és a honv. orvosi kar főnöke.

XIX. ügyosztály. Ügyköre: A honvéd-lovaságra  
vonatkozó ügyek. Osztályvezető: *Algya Sándor* ezredes.

**II. ügycsoport** (VI., VII. és XVIII. ügyosztályok).  
Csoportfőnök: orsovai *Laner Győző* vezérőrnagy.

VI. ügyosztály. Ügyköre: Ruházat, felszerelés, el-  
helyezés stb. Osztályf. *Schmer Ferencz* II. o. főhadbirt.

VII. ügyosztály. Ügyköre: Illetékek, élelmezés stb.  
Osztályfőnök *Majnik Béla* II. oszt. főhadbiztos.

XVIII. ügyosztály. Ügyköre: Elhelyezési ügyek, szállítmányozás, termény- és anyag-járandóságok biztosítása stb. Osztályfőnök: *Gallasz Gyula* I. oszt. főhadbiztos.

III. ügycsoport (VIII. és IX. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Gruz Albert* miniszteri tanácsos.

VIII/a. ügyosztály. Ügyköre: Ujencsozás, védtörvény stb. Osztályvezető: *Szentgyörgyi Lajos* oszt. tanácsos.

IX. ügyosztály. Ügyköre: Fősorozás eredménye, haljuttalék stb. Osztályvezető: *Styukovszky Károly* m. titkár.

IV. ügycsoport (X. és XI. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Szaborits Antal* min. tan.

X. ügyosztály. Ügyköre: Beszállásolás, lószükséglet, altiszti igazolványok, menház stb. Osztályfőnök: *Tibolth Lajos* min. tan.

XI. ügyosztály. Ügyköre: Athelyezések a hadseregből és viszont, törvényellenes besorozások stb. Osztályfőnök: *Losonczy György*, oszt. tan.

V. ügycsoport (XIV. és XVII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Biró Pál* min. tan.

XIV. ügyosztály. Ügyköre: Alapítványi ügyek. Osztályfőnök: *Lahner Gyula* oszt. tan.

XVII. ügyosztály. Ügyköre: Külföldön tartózkodó magyar hadkötelesek ügyei stb. Osztályvezető: *Szöts Albert*, oszt. tanácsos.

VI. ügycsoport (XII. és XIII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Schytra István* miniszteri tanácsos.

XIII. ügyosztály. Ügyköre: Felszólamlási folyam., elbocsátások stb. Osztályvezető: *Szohner Antal* oszt. tanácsos.

VII. ügycsoport. (VIII/b., XII. ügyoszt.) Csoportfőnök: *Lermann József* min. tanácsos.

VIII/b. ügyosztály. Ügyköre: Távollévő hadkötelesek ügyei. Osztályvezető: *Szilágyi Emil* oszt. tanácsos.

XII. ügyosztály. Ügyköre: Horvát ügyek és fordítások. Osztályvezető: *Toth Tivadár* oszt. tanácsos.

Közvetlenül az államtitkár alá rendelve.

(XV. és XVI. ügyosztályok.)

XV. ügyosztály. Ügyköre: Hadbírói kar személyes ügyei. Honvéd és csendőre büntető igazságszolgáltatásra vonatkozó ügyek. Havidijasok nősülési ügyei. Osztályvezető: bereznai *Hanskarl S.* tábornok hadbíró.

XVI. ügyosztály. Ügyköre: Csendőr törzs- és főtisztek mindennemű személyi ügyei. A csendőrség szolgálata és kiképzése iránti intézkedések, valamint az idevonatkozó szabályok és utasítások kidolgozása. A csendőrségi szolgálati könyvekre vonatkozó intézkedések. A csendőrség szervezetére vonatkozó összes munkálatok. A csendőrség legénységi létszámához tartozó egyének szabadságolására, felülvizsgáltatására és nyugdíjazására vonatkozó intézkedések A csendőr legénység közigazgatási úton való elbocsátása. A csendőr legénység nősülési ügyei. A csendőrségi alapítványok kezelése és adományozására vonatkozó ügyek. A csendőrség mozgósítási ügyei. A tábori csendőrség ügyei.

Osztályvezető: szentgyörgyi **Jablánczy Sándor** vezérőrnagy, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének teendőivel megbízva.

Az osztályvezető helyettese: *Reinle Gábor* csendőrezredes. Beosztva: *Fery Oszkár* és *Tyrmann József* csendőr-századosok; *Némethy Ferencz* csendőrfőhadnagy és *Lipcey András* csendőr-hadnagy.

*Szegédhivatalok*. Főigazgató: *Bogdánffy Ferencz* kir. tanácsos, s.volg. kiv. honv. őrnagy.

*Honvédszámvevőség*. Főnök: *Kuhn Mátys* I. oszt. főszámtanácsos.

## *Magyar kir. állami számvévőség.*

Elnök: *Rakovszky István*.

## *Horvát-szlavon-dalmát országos kormány.*

Bán : Hédervári gróf *Khuen-Héderváry Károly*.  
Belügyi osztályvezető : *Krajčović Ottó*.

## *Horvát-Szlavonország közigazgatási beosztása.*

- I. Belovár-Kőrös megye (székhelye Belovár).  
Belovár, Kaproncza és Kőrös városokkal.
  - II. Lika-Krbava megye (székhelye Goszpics).  
Zengg várossal.
  - III. Modrus-Fiume megye (székhelye Ogulin).  
Buccari várossal.
  - IV. Pozsega megye (székhelye Pozsega).  
Bród és Pozsega városokkal.
  - V. Szerém megye (székhelye Vukovár).  
Karlócza, Mitrovicza, Pétervárad és Zimony  
városokkal.
  - VI. Varasd megye (székhelye Varasd).  
Varasd várossal.
  - VII. Verőcze megye (székhelye Eszék).  
Eszék várossal.
  - VIII. Zágráb megye (székhelye Zágráb).  
Károlyváros, Petrinja, Sziszek és Zágráb váro-  
sokkal.
-